

2'93

ЛІСТ

Український
еротичний журнал

ЯК БУТИ
КОХАНОЮ?

МАРКІЗ де САД
«БУДУАРНА
ФІЛОСОФІЯ»

Вперше в Україні

ВСЕ ПРО СЕКС

МАЛЮНКИ
НА ПАРКАНІ

ЕРОТИЧНІ
ОПОВІДАННЯ

ПІД МОСТОМ БИСТІ

Як тільки поза мостом
тъюнула хвіртка, випускаючи за
свою варту мою чужу Олянку.
тіло мені заморозило, а серце
заколотало, як у спійманого
городця. Перед очима
розливалося марево, і з нього
виринала мара: я зараз не міг
бачити таємної любаски, але
ніби бачив — ось вона ступає
босими ноженятами на
шляховий порох, і в ньому, наче
в снігу, відбиваються її
маленькі ступні: чітко видно
лише пальці та п'ятачки п'яток,
а з внутрішнього боку
зображення неповне, слідочки
гнуті, мов фігурні пряники. і ця
невиповненість, ця
недомовленість її ніжок
промовляє мені і хвилює
більше за картину на весь зрист.
На ній зараз, певне, біла вишні
сорочечка, червона запаска.
Очі—волоски, просяна гравіка;
маленькі пухкі губки трохи
надуті, однак не злі — скоріше
натішенні, і несе вона полицеяній
глечик молока. Не мені, звісно,
а своєму батькові, хутірському
ковалеві, який живе ~~за мостом~~.

Коли я вже так навчили
бачити через відстань і сугінь,
то що б, здавалося, зазирнути
її в душу. Проте я і не прагну, я
боюся цього — раптом там для
мене порожнеча і сумний
холод...

Ступає моя чужа Лянка легко,
майже нечутно — так ляєє.
бавлячись, мала дитинка
долонькою по землі. А серце в
мене гупа. Тільки коли Лянка
ступає на міст, ті крошки
гучніють, проте їм не

заглушити тіпання моєго серця.
Один, два, три, чотири, п'ять... і
ось ця райська і пекельна мить:
я не вгадав, кохана сьогодні у
простому ситцевому платтячку,
не стягнутому в талії пояском. і
відкривається мені вся від
хвилястої арки стегон до гордої
опуклості грудей —
білих-білих, як сметана, з
калиновими ягідками на
верхів'ях, ледь склених до
мене, в смутну воду моєго
погляду, гола-голісінька, мов у
купіль. Тіло моє стає важким і
великим, моя напруга, моя
спромога гнітять мене **так**, що я
боюся зворухнутись — враз
пообтинає би опори мосту, а в
лісі цієї миті не зміг пройти й
кроку, щоб не потрощити
довкруж берізок, вільх, осик.

Сонячні промені підзолотили
з'яву, ії тіло промайнуло, мов
птах, і щезло — щойно сяйнула
зоря її плоті і вже зайшла. Так
що серед ночі спалахує,
засліплюючи, блискавка...

Я закоханий в Оляну цілий вік
і три місяці. Закоханий, хоч вона
ї одруженя. З отим
одоробалом Федосем, у якого
тільки й штуки, що ніс —
нахабний, великий,
горбкуватий. Закоханий давно.
а на побачення ходжу лише
місяць. Липень. спека...
Оддалік за мостом потатахкує
тартачок, на ставку, крім гусей

ЛЕЛЬ

ЛЮТИЙ 1993

РАЯ ВОДА...

Ігор ЧЕНИЧ

та качок,— нікого. Нас на хуторі двоє. Тільки Оляна і я. Зливасмося на частку секунди, вона й гадки не має про ці гарячі сходини, і вода хутко забирає, несе за собою наші спільні маетки, наші вечори й досвітки і ненароджені діти. Я умиваюсь, і ще довго не власає в мені палахкотіння, не втамовується жага....

Почалося це випадково. Я сидів коло мосту у забръюханих штанях, силкуючись примітивною вудкою з кінської волосинні упіймати дурного пічкура, і помітив Улю, що виходила зі свого двору. Побачить мене таким задрипанцем — довіку не змити ганьби. І я хутко прослизнув під міст. Перед моїми очима плинула спокійна вода.

Наближаючись до засувок, усмоктувана невидимою силою, вона шаленіла і падала потужними дугастими зливками, розбивалась на скляні друзки. Так і мое серце, досі спокійне, з наближенням її кроків стрімко починало падати в безодню.

Коли вони вже запопотіли наді мною, я задер голову і глянув у щілину між дошками біля поренча: у ті часи довільна мода ще не обплутала колиску ніжності параджею — в очах моїх відбилася жахна краса голих стовбурців ніг з подобизною ластів'ячого піздечка у вершині. І досить

УКРАЇНСЬКИЙ
ШОМІСЧНИЙ
ЕРОТИЧНИЙ
БЛЮСТРОВАНИЙ
ЖУРНАЛ
ДЛЯ СІМЕЙНОГО
ЧИТАННЯ

№ 2(2) 1993

Засновники: фірма «Девіра» і С. М. Чирков (співдію про реєстрацію: серія КП 579). Журнал видається з червня 1992 року. Видавець: фірма «Девіра».

Головний редактор С. М. Чирков.

Штакетний консультант:

В. І. ГРАБОВСКИЙ (редактор відділу ілюстрацій).

І. В. ЛУЦУК,

Я. В. ЛЮБАВІН (редактор відділу ілюстрацій),

Р. О. МАРКОВЕЦЬ (відповідальний секретар),

В. І. МИТРОФІНОВ,

М. РЕВАКОВИЧ (США),

В. І. СТАХ (редактор відділу),

М. М. СУЛИМА,

В. В. ЧИСТЬЯКОВ (редактор відділу),

Я. Н. ШУБІН.

Літературний редактор

В. Я. МИТРОФАНЬЯ.

Макет Ярослава ЛЮБАВІНА.

Графічний дизайн 1-ої стор. обкладинки

Олександра ЛЮБАВІНА.

На 4-й стор. обкладинки:

фото Ігоря МАКСИМОВА.

Верстка — комп’ютерний центр фірми «Девіра».

Підписано до друку 06.01.93 р.

Формат 60 × 84 1/8. Друк офсетний.

Умовн. друк. прик. 6.0. Умовн. фарбовідб. 26.0.

Обл.-вид. арк. 8.5. Зам. 0158302.

Адреса редакції:

254119, Київ-119, вул. Паркоменка, 38-44.

Телефони: 211-02-78, 211-02-80.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

25247, Київ-47, просп. Перемоги, 50.

При передруку матеріалів посилюється

на журнал «Лель» обов’язково.

Фото Євгенія КТИТОРЧУКА

© «Лель», Київ, 1993.

було лише заплющитись, як видиво оживало знов і знов.
Отак мое дитяче закохання перетворилося на чуттєву муку. Я захворів усерйоз, безнадійно і віднині вже свідомо вибирав таємну розполовиненість наших стріч. Даремно бистра вода студила мені ноги, нічого, що Оляна часто затримувалася: рано чи пізно чарівна дівчина потрапляла перед мої очі.

Мій золотий Парфенон, моя русалка, відьмочка моя...
Оляна вийшла заміж недавно, і сороміцькі фантазії медового місяця доводили мене до скazu: ото одоробало Федось з брудними чоботищами в її небесних володіннях,

Під мостом вогко, сутінно; слизькі дошки вкриті короткими зеленкуватими водоростями. Летюча підбурююча з'ява і моя жага... Я був у самісінській утробі темної природи, котра підступно замислила вічну ловитву плоті...

Сьогодні Оляна мовби сама подала мені знак, показавши себе не до половини, а всю. Я вийду нарешті з-під мосту і гляну на неї так, щоб вона про все-все згадалася, а там — що бог на душу покладе...

Та марно виглядав її — чи не залишилася ночувати у батька?

Дарма, буде інший день.

Однак три дні Оляна не з'являлась. Марно я розкладав свої вудки — до них не чіплялися навіть п'явки — і висиджував біля мосту на сміх курям до самого смерку. Що ж трапилось? Нарешті я прочув,

що вона поїхала зі своїм Федосем до міста чи то на ярмарок, чи то в гості.

Краще б вона зовсім не поверталася.

Гарячий день роїться лінивими мухами, сонні жаби повиставляли з води булькасті очі і не зворухнуться. За ті дні, що не бачив любку, моя рішучість стрітися з нею віч-на-віч, щоб вона про все згадалася, розвіялась туманом. І коли Оляна знову вийшла за хвіртку з глечиком молока, я прагнув тільки одного — хай лишається все, як є: хай уже буде Федосеві жінка, а мені жива картинка, зоря, що сходить і тут-таки заходить за небокрай.

Ось вона вже на містку, кроки більші й ближчі. Змах спіднички — і раптом крах: її стрункі стовбурці вище колін обтягнуті рожевим трикотажем. Що ти наробило, місто?

Нюся лежала на сіні із столоченим подолом. Прикликала мене допомогти вкосити отави, і я постараєвся

нівроку, щоб показати — я вже дорослий. В обід простягнула мені велике біле яблуко і раптом збрала назад.

То ти дражнитись? У жартівливому змаганні Нюся легко дала себе побороти і зробила все, що могла, щоб розкритись, моя книга, на потрібній сторінці. Запечені вишні губ у молодої меткої удовички були такі самі солодкі, наче останні вишні на гілці, і очі-вишні манили із затінку вій — жінка дивилася на мене глузливо-підохотово, затягуючи в себе плиткою під мостом водою.

Яблуко ясніло непорочним личком обіч. Щойно я спізнав її, і ця мить була коротка, ніби з'ява моєї Оляни на гатці. У тріумфальному розпачі я хотів тікати, але тuge, достоту мов ріпка, удовине тіло не відпускало мене.

— Михайлику, Михайлику, — шепотіла Нюся, гладячи мені плечі, — яка ж ти іще зелень...

Скоро я знову відчув дужчий за мене поклик, мовби знову стояв під мостом і до мене наближалася Оляна приголомшити юним відьмацьким видінням; ноги омивала бистра вода. Та клопоти мої не були однобічними, нас тепер було двоє, з лялечки я перетворювався на метелика, прогризаючи обридлий тісний кокон ніяковості. У мене вирівнялися крильця, і я ширяв поки що низенько, та вже рвався увісь, і Нюся легко діставала мене рукою і всадовлювала на квітку, з якої пити — не напитися солодко-терпучого нектару.

Тепер і я перейшов свій міст, не тільки вибрався з-під нього. На тому боці назавжди залишилась Оляна і наші примарні побачення. Я вже не був дівичем, мене кликала до себе Нюся, і це був не кінець, це був лише багатообіцяючий початок.

Фото Ігоря МАКСИМОВА

♥ Є НА ЩО СІСТИ...

Найбільшими сідницями дивують світ вихідці з африканських племен готентотів і бушменів. У деяких — навіть молодих жінок вони сягають трохи футів у діаметрі. Білі жінки такими досягненнями можуть похвалитися лише зірка.

♥ ЯКІ У ВАС ОЧІ?

У китайському підручнику з сексу «Таємні коди мармурової кімнати», написаному невдовзі після народження Христа, вперше простежено залежність між зовнішністю і сексуальними якостями жінок: «Жінка з маленьким ротом і короткими пальцями має мілку гавань і її легко задоволити». Можете бути певними: якщо в жінки великий рот і товсті губи, вона має велику грубу піхву. Якщо у неї глибоко посаджені очі, її гавань також буде глибокою. Якщо у жінки великі і скрісти очі, її гавань буде вузькою на вході і просторовою всередині. Жінка з двома ямочками на щоках тісна і вузька внизу — і таке інше. Цікаво, що деякі забобони стародавніх китайців побутують і в сучасному західному суспільстві.

♥ «БРУДНИЙ НАКЛЕП»

Відомий лікар сер Вільям Актон, який написав у XIX столітті ряд сексологічних книжок, твердив, що «більшість жінок (і це добре для них) не дуже прагнуть будь-яких сексуальних відчуттів. Найкращі матері, дружини, хатні господарки виходять із тих, що мало або взагалі нічого не знають про жіночі сексуальні бажання. Іхня єдина пристрасть — любов до дітей, захоплення хатнimi справами. Скромна жінка, як правило, не бажає сексуального задоволення для себе. Вона коритьсь чоловікові, але їй набагато легше було б без його домагань». Актон категорично запевняв, що приписування жінці сексуальних почуттів — «брудний наклеп». На них здатні хіба що представниці нижчих класів.

♥ ПЕРШИМИ БУЛИ «ГЕРМАФРОДИТИ»

Першою книгою супо еротичного змісту у християнській Європі стали «Гермафродити» Антоніо Бекаделлі. Написана вона була латиною 1426 року, а 1892-го — перекладена французькою.

♥ ТАТО ВМІЄ УСЕ!

З кожного правила є винятки. Та мало хто знає, що ця аксіома повною мірою стосується й природних функцій чоловіка та жінки. Так, морські коники жіночої статі не лише мають своєрідний пеніс — довгастий геніталійний сосочок, а й активно ним користуються. Самка, коли приходить час, вставляє його в розріз чоловічого черевного мішечка й передає свої яйця до «чоловікової» вивідкової камери. Самець, діставши, напевне, від того задоволення, випускає до камери сперму. Запліднені яйця починають розвиватися, страшенно роздуваючи батькове черево. Так і мучиться, бідолашний, аж поки настає час народжувати. Серед птахів найвідоміші приклади зміни сексуальної ролі подають плавунчики: самець сидить на яйцях, самиця в цей час добуває іжу. Отож, забудьте пісеньку про те, що «тато вміє все, що завгодно, тільки мамою бути не вміє».

♥ РЕКОРД?

Жінки й самі інколи дивуються: і як воно там вміщається... Вагінальна тканина, на зація, має властивість розширюватися (приблизно вдвічі), аби гідно прийняти гостя. Однак лише в наші часи усвідомили, наскільки місткю може бути піхва. Вольтер в автобіографічній книзі «Моє таємне життя» розповідає про випадок, коли жінка заохочувала його на експеримент з монетами. «Я вкладав у неї шилінг за шилінгом, поки в її глибокому яру вмістилося сорок штук... Вона просила ще і ще, аж поки було вкладено сімдесят монет. З виглядом тріумфаторки вона пройшлася по кімнаті, й жодна

монета не випала з її тракту». Пізніше жінка на ім'я Неллі змогла утримати таким же чином вісімдесят чотири шилінги.

Але ми б не радили продовжувати дослід у цьому напрямку.

♥ ОХ, ЦІ ВЖЕ ДАТЧАНИ...

Піхва звичайно асоціюється зі статевим актом та народженням дитини, але її зірка знаходилося й інше використання. Про «скарбничку» ви прочитали вище, а ось яку гру описав у книзі «Датські сексуальні ярмарки» письменник Дж. С. Лорет: «Панночки піднімали свої спідниці... Вони сідали біля стіни, широко розставивши ноги. Панове займали місця з протилежного боку кімнати й намагалися влучити скляною кулькою в отвір цього милого більядрного столу. Можна тільки гадати, яка нагорода чекала на переможця...»

Але тут жінки відіграють пасивну роль. Піхва має й інші здібності. Вона може, наприклад, випіти склянку віскі чи виконати роль гроту», — зазначає Е. Чу в книзі «Дракон і фенікс».

♥ ОРГАЗМ — ЦЕ СМЕРТЕЛЬНО

Не думайте, що оргазм дає лише задоволення. Славновісний Кінсі свідчить: «Під час оргазму деякі люди можуть непримотні — від кількох секунд до кількох хвилин. Кінсі посилається й на такі авторитети, якими є Робо (1876), Браун і Кемптон (1950) — вони зафіксували під час сексуального збудження втрату сенсорних здібностей і випадки непримотності. Відомо також, що інколи оргазм закінчується переломами, а то й смертю.

♥ І ВСЕ Ж — СПОВІДАЙТЕСЯ

У XIX столітті з'явився ряд публікацій, які розповідали, що

робиться в жіночих і чоловічих монастирях, сповіданнях. Однією з таких книг стала «Жахливі викриття черниці Марії». Авторка твердила, що вона була затворницею «Готелю Д'є» в Монреалі. Її викриття, надруковані 1836 році в Нью-Йорку, згодом перевидавалися багато разів у США та Європі — і до 1851 року в обігу було вже понад чверть мільйона примірників цієї книги. Католицька церква назвала книгу «блознірською вигадкою», і її згадували під час дебатів у Парламенті.

В 1874 році якийсь отець Чініку видав книгу під назвою «Священик, жінка та сповідання» — докладний звіт про секс замість сповіді. А за десять років до того з'явилася ще сенсаційна книга «Сповідання без маски», що розповідала про розбещеність представників католицького духовенства, наводила запитання, на які змушували відповідати жінку.

♥ ВОГНЕМ І МЕЧЕМ

Жінок, так само, як і чоловіків, карали припіканням спини і статевих органів, а також примушували носити пояси цнотливості в марних намаганнях запобігти мастурбації. Крафт-Ебінг пише про дівчинку, яка «у віці десяти років віддавалась наймерзеннішому з усіх пороків». Він додає: «Навіть розпечено залізо, прикладене до її клітора, не змогло подолати її захоплення». Після такого «лікування» пояс цнотливості Муді, створений з цією ж метою, здається майже невинною забавкою. В 1894 році хірург з лікарні в Сент-Джоні (штат Огайо) попрохали «втопити» клітор дівчинки у шви зі срібного дроту після того, як жорстоке припікання не дало результату. Дівчинка розірвала шви і відновила свої заняття. Тоді їй вирізали клітор! Повідомляється, що через шість тижнів після операції пацієнтки сказала: «Знаєте, там тепер нічого нема, і я нічого не можу зробити».

Доктор Холт, автор книги «Хвороби дитинства», що вийшла в Нью-Йорку 1936 року, теж не мав нічого проти обрізання у дівчат або припікання клітора.

Фото Сергія СЕКРЕТОВА

Одна в міській квартирі...

1001 ВІРШ ДЛЯ ШАХРАЗАДИ

Рубрику веде
Вікторія СТАХ

Тадей КАРАБОВИЧ

***

цей час коли огортає нас
бездонна .
ніч
чекання
цілу твої уста жагучі
і через мое тіло
прокочується дощ спраги
я народжуєшся в тобі
вістрям
жадоби
і злизую з твого тіла
дотик чекання

Віктор КОРДУН

ЦЯ НІЧ

Це була ніч, коли кожному нараз
прояснилася його
обмеженість у собі: птиці зрозуміли
своє нещастя
у крилах, дерева своє —
у стовбурах та корінні і
я своє — у моєму, нехай би навіть
найкращому, тілі,
обличчі ...
Настільки заглиблені, аж недосяжні,
замкнені і
віддалені так, що й побачити іншого
ніяк, розокремлені
власною формою, всі ми даремно
тягнулися до протилежного,
не бути собою: зникнути? чи це
дорівнює бути всім?..
... і глоток свічки, що сама згасила
себе, заповнює
хату темінню, але ж стіни!..
... і глечик радіє, розмиваючи свої боки, але ж
знову
звичайна калюжа, де те синє без
форми й без кольору?!
... і я хочу в тебе, як задубіла у
листопаді яблуня
назад у зернину, у твоє розпростерті
тіло — канути
у безмежних доземних і підземних
джерелах при твоєму
початку:
ця ніч не минає ...

Волхв СЛОВОВЕЖА

СЛОВ'ЯНСЬКИЙ ГРАФІЕРОС Є

Хлопчаче Насіння Вже Б'є У Бубон Дівочої
Зрілості Статевий Час Велить Світлотілому
Колосу Осипатися У Сімені Засіки А
Епсілон П'ятим Перстом Долоні Виставляє
Свій Язык і Призначає Злюблених

Олександр СМИК

***

А пам'ятаєш, молодий скрипалю,
Учительку, що вигравала гами.
На гілочці, що ледь—ледь затверділа.
О, як вона над нотками тримтіла,
Рабиня від великого мистецтва.
Спочатку модерато. Потім форте.
Сольфеджіо під кінчик язика,
Щоб гілочка була дзвінка,
Фортісімо до забуття, до втоми.
А потім їй одній відоме
І невідоме тільки їй.
Який прекрасний скрипки стрій,
Ось—ось полоне звук.
Подальший пам'ятаєш звук?
Так плаче тільки справжня скрипка,
В якої дека зроблена із серця.

Гео ШКУРУПІЙ

ЖАХ

півень курку за пір'я
гвалт
налякалась
півень раптом на курку
куд ку ді куд ку ді
чорна борода в білі перса
в біле лицє
ку ді
прокляття зойк
марно б'ється знесилене тіло дівчини
чорної пристрасті не перемогти
з синцем під оком кудкудикає страх
не скласти одразу розіг'яих рук
не підвести знесилене тіло
куд ку ді куд ку ді

Володимир ЦИБУЛЬКО

ЖІНОЧА ТОНЗУРА (1)

свій домашній торквемада
має золоті інструменти для знищення
плоті
у жінки є золота помада
куплена за багряну валюту
найзолотішу помаду куплену
за гріш нервової ночі
коли троянда в себе заглибена
була надто колюча
а потім клякси троянди стояли
в базарнім ряду на зупинці тролейбусній
торквемаду місцевого розривали
місцеві лесбії
і сопливий безбройний Ерот
перекроював простирадло на сорочину
із незніщеними кляксами тро-
янд чи розтоптаної горобини
золота помада линяє на ранок
і в часі її линяньня на груди жінці
падає Ейфелева вежа

Володимир ЛУЧУК

ГОЛУБ

В своїх грудях носив я холодного айсберга,
заблукавши у морі, яке ти голубила...
Айсберг полум'ям крові розцвів, як айстра,
й перекинувся в голуба.
Не дивуйся тепер, чому я не сплю,
і опівніч до тебе прийшов, моя ноче:
я крізь тіло твоє наслухати люблю,
як той голуб у грудях вуркоче.

Оксана СЕНАТОВИЧ

***

Іграшковий лук ... А стріли
пущені напевно.
Бережися —
я тебе прострелю
і, певно,
буду цілитися в глузді,
що стоїть між нами.
Бережися, бо
прострелю
голими руками.

Лорік СЛЮСАК

ЩОДЕННИК

здавалося
що писати цілунками
на тілі
під диктовку наших бажань
зовсім не складно
а вранці
побачивши свої помилки
у твоїх очах
виправлені червоним олівцем
безсоння
розумію що
у коханні
не буває відмінників

Зін'ко СОНЕЧКО

***

Ця ніжка точена, цей вигин
і темна вовна під пупком.
Тебе я із лахміття вирвав
і, наче скойку, розколов.
І в ту, зі скючки, перлуну,
немов дурне, руде лоша,
тикалася писком тупорилим,
що слину з розкоші пускав.
А ти стогнала, вуркотіла
і дерла бідну мою спину.
Тобі це в кайф? Чому ж перлуну
так довго дати не хотіла?

Ми помираєм не від сміху.
Ми помираєм не в ПАРИЖІ.
Я гигну в кльовій твоїй піхві,
а ти — під моїм фейсом рижим.

Спиридон ЧЕРКАСЕНКО

В ПОЛОНІ

Я підкорив тебе своїм коханням,
О полохива, дика сарно!
Не викликай же давнього зітханням,
Коли тепер так гарно!
У пушах життєвих тебе уздріли
Зненацька очі соколині:
Не зрадили мене їх гострі стріли:
Моя, моя ти нині!
До серця ланцюгом з квіток нев'ялих
Тебе припнув я, дика сарно,—
Даруй огонь бажань моїх зухвалих
І не змагайся — марно!..

Тарас МЕЛЬНИЧУК

***

я знов
що найкраща птаха
на світі
це жінка

я кохав
і вона кохала мене

а потім їй стало
сумно зі мною

вона вийшла у сад
щоб я не бачив
приміряла
золоті крила —

і полетіла

я плакав
обіймаючи на ліжку
її біле
ледь засмагле
тіло

Малюнок Пабло ПіКАССО

Люба НАВРОЦЬКА

***

Шляк би трафив це вістря твоє, о коханий!
Ції любощі, бігме, затягнуть у гріб.
Гейби вовк те ягнятічко ти мене згріб,
І любиш пристрасно з вечора і аж до рана.
Бракне сили терпіти наругу таку.
Легше йти у полон, на війну чи до страти.
Збожеволію зрештою або помру
Ув одному із актів.

ДІВОНІЇ

Жити — означає безупинно відштовхувати від себе все те, що тяжіє до смерті. Жити — означає бути жорстоким і невблаганим до всього, що з'являється в нас слабкого і старого.

ЧИ ВИ ПАРА? (гра-тест для двох)

Відповідати на запитання слід по черзі разом з вашим чоловіком або коханим. Якщо відповідь позитивна («так»), переходите до наступного запитання. Якщо негативна («ні») — пропускаєте свою чергу. Якщо не можете дати відповідь «так» чи «ні» — пропускаєте свою чергу двічі. Гра завершується, коли один з партнерів відповів на останнє запитання — незалежно від того, на якому номері зупинився другий.

1. Ви розповідаєте чоловікові (дружині) тільки про маленькі свої неприємності?
2. Закохані — справді трішки божевільні?
3. Якщо подарунок партнера вам чимось не подобається, чи скажете ви йому про це?
4. Секрет стабільності вашої пари ґрунтуються на великому коханні?
5. Якщо незнайомець побачить вас разом у юрбі, чи зрозуміє він, що ви закохані одне в одного?

6. Чи справді ви є центром усіх інтересів вашого партнера?
7. Коханням найкраще займатися в ліжку?
8. Чи стала більшість друзів вашого партнера і вашими друзями?
9. Чи здатні ви оцінити іронію та гумор свого партнера?
10. Чи вдається ви часом до маленької брехні, аби уникнути небажаних конфліктів?
11. Чи дослухаєтесь ви до порад чоловіка (дружини), вибираючи в магазині речі, одяг, взуття?
12. Чи здатні ви оцінити маленькі жертви вашого партнера?
13. Чи вважаєте ви, що поїхати у відпустку нарізно — означає підкреслити свою незалежність?
14. Як ви гадаєте: чи досить для щастя лише кохання?
15. Для жінки домівка — трон, з якого вона керує світом. Чи так це?
16. Головне в житті — взаєморозуміння. Згодні?

ЧОЛОВІКИ КАЖУТЬ...

Жінка навчається ненавидіти тією самою мірою, якою вона розучується причаровувати.

У помсті й у коханні жінка — більший варвар, аніж чоловік.

Те, що ми звершуємо ради кохання, завжди перевбуває по той бік добра і зла.

Коли ми кохаемо, то хочемо, щоб наші вади не були помітними, — не через горнор, а тому, що не хочемо

здавати страждання коханій істоті. Так, той, хто любить, хотів би здаватися Богом — та не через горнор.

Найбільше люди несправедливі до свого Бога: вони не дозволяють йому грішити!

Люди чують тільки ті запитання, на які здатні знайти відповідь.

Я зробив це», — промовляє моя пам'ять. «Я не міг цього зробити», — промов-

ляє моя гордість і залишається невблаганною. Зрештою, — пам'ять постувається.

Там, де кохання чи ненависть не підігрують йї, жінка грає свою роль посередньо.

Християнство дало Еросу отруті: він, щоправда, не вмер від цього, але виродився — і перетворився на гандж.

Фрідріх Ніцше

17. Чи втрачете ви інтерес до партнера відразу після статевого акту?

18. Чи доводилося вам робити щось таке, що ви неодмінно засудили б, якби так вчинив ваш партнер?

19. Подружнє життя — постійний пошук згоди, а не обстоювання власної думки. Так чи ні?

20. Якщо у вашій присутності позаочі критикують вашого партнера, чи заступитесь ви за нього?

21. Чи припускаєте ви, що у вашого партнера можуть бути друзі, про яких вам нічого не відомо?

22. Ваш коханий (кохана) — частина вас самих?

Тепер час підбити підсумки.

1. Ви закінчили гру одночасно. Вашу пару як взірець можна вписати до будь-якого роману про кохання. Схоже, що в любовній лотереї ви виграли головний приз. Але ваше щастя та гармонія можуть стати предметом за здрошців.

2. На фініші вас розділили один чи два пункти.

Ви, безумовно, любите одне одного, хоча й маєте різні погляди на кохання. Ваше кохання зазнає і злетів, і падінь. Деякі проблеми можуть стати іспитом для взаємин. Африканська народна мудрість говорить: кохання мов дощ, і поодинокі краплинки можуть скаламутити воду. Це схоже на ваше життя.

3. Різниця від трьох до п'яти пунктів. Схоже, ви не маєте особливих сентиментальних ілюзій. Але в цілому ви задоволені стосунками, хоча враження «сьомого неба» минуло. В усякому разі, навіть розлучення не буде для вас надто драматичним.

4. Різниця понад п'ять пунктів. Конфлікти вам не уникнуть, тому краще не заганяти їх усередину. Очевидно, будь-яка ваша суперечка переростає у демонстрацію сили і форму самоствердження. Але не забуйте, що кожен з вас має право на послаблення. Наша порада: зарійте сокиру війни і зробіть паузу в стосунках. Такий спосіб спілкування теж є частиною стосунків.

НАЙПЕРШІ КРАСУНІ

Даремно вважати, нібіто всілякі конкурси краси і красунь — то вигадка клятих капіталістів, які геть глузду позбулися після «сексуальної революції». Це не так. Можливо, і за соціалізму такі конкурси проводилися б. Можливо. Хоча за соціалізму ми не жили ніколи. Як, утім, і за капіталізму. А конкурси проходять. І на «наші розხещені часи» теж кивати не варто, оскільки конкурси краси відомі з давніх давен. Приміром, коли обирали майбутню дружину для молодого царя. Щоправда, публіку на ці конкурси не допускали, та й склад жюрі

був велично обмежений. Зате перевірялося в конкурсанток усе, аж до... Ну, не про це зараз мова. Відомо також, що окремим особам дарувалося звання «першої красуні двору». Зрозуміло, двору не школільного, а королівського. Та знову ж таки — хтось мав робити вибір з кількох конкурсанток. Жюрі, виходить, і тоді існувало. Хоча широкі верстви населення все ще були усунені від участі у змаганнях.

А от перший публічний конкурс красунь було проведено не за часів сексуальної революції, а... 1888 року! Було це в бельгійсь-

кому курортному містечку Спа. Дівчат до фіналу обирали за фотокартками, які вони надіслали на адресу жюрі. Учасниці конкурсу зберігали цілковите інкогніто, жили всі в одному будинку, віддо якого був закритий для всіх сторонніх, а на змагання приїздили в закритих екіпажах.

Перемога і перша премія дісталася тоді вісімнадцятирічній креоплі з Гваделупи Берті Сукарє. Отож її і можна визнати найпершою (за ліком) красунею світу. А в 1909 році відбувся конкурс «Міс Німеччина». Звернули увагу на назву? Так, не «Фрайляйн», а «міс», оскільки жюрі присвоїло сімнадцятирічній продавщиці сігарат титул не тільки найвродливішої дівчини Німеччини, але й усього світу.

Саме ця «Міс Німеччина — Все-світ» уперше й знялася на рекламних листівках. Щоправда, це

не врятувало її від бідності, бо на-прикінці життя вона змушені була торгувати штучними квітами на вулиці, щоб хоч щось заробити на обід.

Дівчата в купальниках вперше з'явилися на сцені під час конкурсу «Міс Америка» 1921 року. А перший по-справжньому все-світній конкурс «Міс Всесвіт» відбувся 15 квітня 1951 року в Лондоні. Тридцять конкурсанток, які з'явилися на сцені в купальніках «бікіні», справили такі фурор, осіклики в Англії про такі купальники ще не чули. Місцеві пританські газети забили на сполох, та, як казав один наш спільній знайомий, «процес пішов». І пішов таким шаленими темпами, що не минуло й сорока років, як дістався нас із вами. З чим усіх і вітаю.

ЛЕЛЬ—історик

ЗАХИСТИ СЕБЕ САМА!

Якось я вже розповідав, як можна позбутися небажаного залишальногоника. Натомість одержав кілька обурених листів, у яких дівчата скаржилися, що часом аж ніяк не досить буває сказати такому залишальникові: «їди геть!» — трапляється, що після таких слів чоловіки вдаються до насильства. Відтак дівчата вимагали познайомити їх з прийомами боротьби з насильниками.

Справді, в наші суворі часи кожній жінці варто знати, як протистояти насильству. Тому слід запам'ятати і користуватися в своєму житті чи не найпершим правилом жінки:

Нічого не бійтесь!

На те є декілька причин. Пере-дусім слід усвідомити, що ми постійно випромінююмо у світ позитивну енергію — енергію добра, любові, або ж енергію негативну. І за законом подібності до джерела негативної енергії тягнеться все негативне. Досить страхової оволодіти людиною, як з'являються передумови для здійснення цих побоювань. Чим більше ти чогось боїшся, тим

більше шансів, що це станеться. І навпаки — людина, сповнена любові й доброти, майже гарантована від спалахів агресії щодо себе. Тож не випромінюйте страх! Не бійтесь!

По-друге, страх сковує людину. Саме на це і розраховують насильники. За фізичними даними жінка практично не поступається чоловікові, до того ж вона спритніша, хитріша, вигадлива. Але страх не дозволяє їй скористатися своїми перевагами.

І по-третє — ви можете позбутися страху, оволодівші прийомами самозахисту. Чесно кажучи, розраховувати на допомогу сторонніх людей не тільки безглаздо, але й україн небезечно. Тому начинь зажищати себе сама!

Ось щокаже з цього приводу сорокарічний німецький поліцейський та інструктор школи самозахисту Норберт МЕРТЕНС: «У мене є друг, який боїться собак. Будь-який собака, навіть найменший, гарчить на нього. У мене є великий собака, з яким я постійно займаюсь і граю. Завдяки постійному контактові з ним я

не відчуваю особливого остраху перед собаками. І коли ми з другом випадково зустрічаємо собачку, то на нього собака обов'язково загарчить, а на мене ні. Певне, своїм ставленням я упереджую будь-яку агресію з боку собаки». Отож — не варто боятися!

З метою захиститися від нападу жінки часом озброюються газовими балончиками та пістолетами чи навіть вогнепальною зброєю, вигадують інші засоби опору. Можливо, найкумедніший «протинасильницький засіб» вигадала італійський дизайнер Паола Ставолі: «антигвалтівна спідниця», виготовлена з надміцної синтетичної тканини і змонтована з трусами. Цікаво було б дізнатися: коли її слід надягати? Чи так і проходить в ній усе життя, сподиваючись, що колись на тебе нападуть?..

Як на мене, слід краще навчитися

нічого не боятися і користуватися тим, що так щедро подарувала нам природа — своїм тілом. Такої ж думки дотримується і Норберт Мертенс, чиїми порадами я і пропоную вам скористатися:

«Під час захисту від приставанів і нападу я вважаю особливо важливими 4 моменти:

1. Відчути небезпеку і постаратися уникнути її.
2. Врятуватися втечею.
3. Вступити в контакт.
4. Застосувати прийоми самозахисту».

У наступних номерах «ЛЕЛЬ» ми докладніше зупинимося на всіх рекомендованих Мертенсом прийомах. Та якщо ви відчуваєте в собі силу і здатність відповісти на насильство насильством, тоді де-шо можете дізнатися з сьогоднішнього малюнка.

ЛЕЛЬ—захисник

Больові точки

ЧЕРЕП, НІС, ОЧІ, ШІЯ (ГОРТАНЬ), ХРЕБЕТ, СТАТЕВІ ОРГАНЫ, КОЛІНО

Удар головою по носу

Зверніть увагу, що бити треба в ніс або в очі. Ніколи не бійтесь побом об поба! Голову противника треба сколоти (західкувати) і потім з усієї сили вдарити побом зверху по носі або очі. Це дуже ефективний прийом.

НЕ ЗОЛОТО, А БЛИЩИТЬ

Є така народна загадка: «Солоне, а не сіль, біжить, а не ріка, блищить, а не золото. Коли буде угадати, та менш його знає. Шо це?»

Угадали?. Ну правильно — слізози. Сльози, які так часто течуть ніби самі по собі. Біжать, як та річка. Чому?..

Напевне, відповідь потрібно знати хоча б тому, що не так уже й багато на світі чоловіків, які поблажливо ставляться до жіночих сліз. Та найімовірніше, вони просто забули, що й

самі з'явилися на цей світ плачуши. І хоча у перші тижні життя дитина плаче без сліз, та вже невдовзі починає промочувати подушку — і так аж до скону. Людина плаче тому, що... рятується. Так-так, рятується: від стресів, інфекції і бактерій.

Слізні залози виділяють слізози безперервно, припиняючи свою вологу діяльність тільки під час сну. Кліпаючи очима, ми рівномірно розміщуємо рідину по поверхні ока.

Завдяки цьому гинуть усі бактерії, адже слізози — один з найсильніших антисептиків, які відомі науці, найліпший за сіб захисту від зараження. Вони дезинфікують очі, ніс і горло.

Але от що цікаво: слізози хвилювання, виявляється, істотно відрізняються від тих, що виникають, коли ми ріжемо цибулю. Якщо цибуля викликає, так би мовити, «дезинфікуючі» слізози, то коли гніваємося, радіємо, хвилюємося, слізози здатні «вимивати» з організму пролактин — гормон, який утворюється внаслідок стресів! Недаремно ж абсолют-

на більшість людей кажуть, що, поплакавши, почуваються значно краще. Та й наукові дослідження підтверджують, що люди, які плачуть рідко, частіше мають виразку шлунка та й до інфарктів більш скильні, оскільки придушують стреси в собі.

Однак чоловіки, либо ж, від природи скильні до мазохізму, бо плачуть вони вп'ятеро рідше за жінок. До того ж здебільшого обмежуються «зволоженням» очей — тим часом як жінки дають слізозам волю. Як свідчить статистика, в середньому жіночий плач триває 6

РИТМІЧНИЙ МЕТОД

Сьогодні лікар Г. Богданов продовжує цикл лекцій про жіночу контрацепцію, започаткований у попередньому номері журналу. Нагадаю, що вже йшлося про застосування презервативів і перерваний статевий акт. Сьогодні мова піде про ритмічний метод, або метод періодичного утримання. Він відомий також під наявою календарного методу за побіганням вагітності Огіно — Кнауса, названого так на честь японського та чеського лікарів, які науково розробили систему «безплідних днів» менструального циклу в тридцятих роках нашого століття.

Щоб зрозуміти суть ритмічного методу, потрібно мати уявлення про менструальний цикл. Яйцеклітина дозріває в одному з численних фолікулів яєчника. В міру того, як зростає фолікул, у ньому створюється порожнина, наповнена рідиною, — граафів пухирчик. Після цілковитого дозрівання фолікула, яке настає в середині менструального циклу, стон-

шена стінка граафового пухирчика розривається і яйцеклітина викидається з яєчника до черевної порожнини. Цей процес називається овуляцією. Потім яйцеклітина потрапляє до фалопієвої труби. Тут, у фалопієвій трубі, може відбутися запліднення клітини сперматозоїдом, який пройшов шляхом через піхву, шийку та порожнину матки. Якщо запліднення не відбудеться протягом доби після овуляції, яйцеклітина гине.

Точний момент овуляції визначити важко, але вважають, що запліднення може відбутися протягом 24 годин. Чоловіча сперма, потрапивши до статевих органів жінки, зберігає запліднюючу здатність протягом двох діб. Виходити, зачаття може відбутися в інтервалі 24 годин після овуляції, а овуляція відбувається за 15 днів до початку менструації. Цей день і є «небезпечним». Якщо ми згадаємо, що сперматозоїди зберігають свою активність протягом 48 годин, то стане зрозуміло, що статевий акт,

який відбувся за 1-2 дні до овуляції, також може привести до вагітності. Відповідно, 16-й і 17-й дні перед менструацією теж слід віднести до «небезпечних». Теоретично решта днів є безпечними, і застосовувати якісь протизапліднюючі засоби в цей період не обов'язково.

У житті, однак, все складніше. Річ у тому, що період овуляції скильний до індивідуальних коливань і залежить від тривалості менструального циклу, який змінюється в межах від трьох до п'яти днів. Виходячи з цих міркувань, необхідно час можливого зачаття збільшити на відповідну кількість днів до і після передбаченого періоду овуляції. Якщо додати по 4 дні з кожного боку до трьох небезпечних днів, вирахувавши заздалегідь, то цього буде більш ніж досить. «Небезпечними» тепер будуть 21, 20, 19, 18, 17, 16, 15, 14, 13, 12, 11-й дні до початку менструації.

Однак і цей метод не гарантує цілковито від зачаття, бо жодна інша функція організму не є такою чутливу до зовнішнього впливу, як менструальний цикл жінки. Почуття радості або страху, зміна місця проживання, метеорологічні

коливання, заняття гімнастикою або несподівана дієта, навантаження на роботі чи, наприклад, відпустка, — все може вплинути на цей цикл.

Як точніше визначити день овуляції? Принаймні протягом трьох менструальних циклів щоранку, лежачі в ліжку, необхідно вимірювати температуру, вставляючи термометр у піхву або в пряму кишку. Користуйтесь одним і тим самим термометром. Одержані показники записуйте. Під час менструації вимірювати температуру не треба. З одержаних даних накресліть криву. Ви побачите, що зразу після менструації і в першу половину менструального циклу температура коливається в межах 36,3°—36,8°. Приблизно з середини менструального циклу настає друга фаза. В цей час рівень температури підвищується і коливається в межах 37,0°—37,3° аж до наступної менструації.

Фаза низьких температур припадає на дні, які передують овуляції, і на день овуляції. Пік температури припадає на дні, несприятливі для настання вагітності.

Якщо в здоровій жінки по-мінімуму збільшення температури

ХРАМ ДІВОНИ

хвилин, а найчастіше слізози з'являються між 7 та 10 годинами вечора. Якщо я вже вдався до цифр, то згадаю ще й такі. Жінки плачуть здебільшого через переживання, спричинені стосунками з людьми (40 відсотків), або коли їх схвилювала телепередача чи кінострічка (27 відсотків). А в чоловіків проблеми у спілкуванні дорівнюють телевізійним переживанням за долю Маріанни (по 36 відсотків). І це, повторюю, при тому, що чоловіки плачуть в середньому раз на місяць, а жінки — 5 разів! Ні, вони та-

ки мазохістки!..

Тим часом слізози викликали повагу з давніх давен. Люди не соромилися плакати — на відміну від сьогодення, коли навіть найменший прояв внутрішніх переживань сприймають за невміння тримати себе в руках. А ті, хто вміє себе тримати, користуються загальною повагою і... турботою лікарів, оскільки таке стримування стає причиною не тільки психічних травм, але й багатьох захворювань. Недарма ж іще Леонардо да Вінчі казав, що слізози підступають до очей від

серія. Погоджується з ним і сучасні лікарі, вважаючи, що коли не плачуть очі, то плаче якийсь інший орган, найчастіше серце.

Отож не варто стримувати слізози. Набагато краще для здоров'я виплакатися, «вилити» з себе образу, злість, біль. Звісно, це стосується тих ситуацій, коли маємо привід для плачу. Адже, погодьтеся, куди приемніше сміятися — адже сміх так само корисний для здоров'я, як і слізози. Смійтесь навіть тоді, коли багаті плачуть!

ЛЕЛЬ-плакальник

на 0,3°—0,5° протягом двох днів поспіль, значить овуляція відбулася. Період між четвертим днем після підвищення температури і початком нової менструації можна вважати «безплідними» днями.

На жаль, цей метод не підходить для жінок з нерегулярним менструальним циклом, якщо жінка хвора, лікується

гормонами, перевтомлена та в інших випадках, коли температура тіла може коливатися незалежно від овуляції.

Фахівці радять перед застосуванням методу «безплідних днів» уважно вивчити менструальний цикл і простежити його схильність реагувати на якісь зміни. Скласти індивідуальний календар вам

завжди допоможе лікар жіночої консультації.

Оскільки метод Огіно — Кнауса вимагає від статевих партнерів постійно жити за календарем, у деяких подружніх пар може виникнути запитання: «Чи не впливатиме це на сексуальну гармонію, на життерадісність і розкутість у статевому житті?» Ні, якщо ви сполучатимете цей метод з іншими, прийнятними для кожної конкретної пари. Тим більше, що переваги цього методу — нешкідливість, відсутність побічних реакцій, велика естетична та психоемоційна перевага над презервативами чи перерваним статевим актом — незаперечні. Цікавим є той факт, що лікарі застосовують метод ритмічної контрацепції у десять разів частіше, ніж, прирівні, ткалі, які користуються здебільшого перерваним статевим актом і презервативом.

А наступного разу ми поговоримо про контрацептиви другої групи, до якої належать жіночі внутрішньопіхвові засоби, що заважають спермі з піхви потрапити до матки. Тож чекайте на нову зустріч з «ЛЕЛЕМ».

КОЛИ ВИХОДИТИ ЗАМІЖ?

Дотепна інформація щодо цікавої для нас проблеми з'явилася на сторінках «Дамського календаря» за... 1812 рік. У СІЧНІ — зарано одовіти. У ЛЮТОМУ — жити у злагоді з чоловіком. У БЕРЕЗНІ — жити на чужому боці. У КВІТНІ — мати примхливе щастя. У ТРАВНІ — побачити зраду у власному домі. У ЧЕРВНІ — медовий місяць триватиме все життя. У ЛИПНІ — зберегти про своє життя гірко-солодкі спогади. У СЕРПНІ — чоловік буде коханим і другом. У ВЕРЕСНІ — тихе й спокійне життя. У ЖОВТНІ — життя буде гірке й тяжке. У ЛИСТОПАДІ — дуже заможне життя. У ГРУДНІ — зірки кохання з роками сяятимуть усе яскравіше. Виходити, чи не півроку про весілля взагалі думати не слід? Гадаю, просто ситуація на матримоніальному фронті була тоді не такою напруженою, як на російсько-французькому. Втім, можете перевірити. Було б за кого виходити!

ЛЕЛЬ-архіваріус

Не знаю навіть,
як мое втомлене чеканням тіло
відреагує на зустріч з тобою.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Мій чоловік був уже старий, коли я вийшла за нього заміж. Уже в першу шлюбну ніч він мене попередив про свої химерні вподобання, запевнивши, що особисто він ніколи ні в чому мене не обмежуватиме — хоч би якими виявилися мої смаки. Я пообіцяла підкорятися йому, і відтоді ми обож втішалися благословеною волею. Чоловік вимагає від мене, аби я смоктала те, що він пхє мені до рота, а крім того додає до цього одну дивовижну деталь: коли я, стоячи над ним навкарачки, палко всмоктую рідину, вироблену в його яичках, і мій зад зависає над його обличчям, я повинна класти йому в рот!.. і він усе ковтає..

ЕЖЕНІ. Оце справді дивна химера!

ДОЛЬМАНСЕ. Жодну людську звичку не можна розглядати як химеру, та ще й дивну, моя люба ученице. Усі вони закладені в природі; створюючи людей, вона визнала за потрібне наділити їх не тільки різними обличчями, а й різними вподобаннями, і нам аністрохи не спід дивуватися розмаїттю наших смаків, як не дивуємося ми розмаїттю рис. Химера, про яку розповіла вам ваша подруга, вийшла до моди з незапам'ятних давен. Їй самозабутньо віддаються безліч чоловіків, а надто чоловіки не першої молодості. А ви хіба відмовили б, Ежені, якби хтось попросив у вас подібної послуги?

ЕЖЕНІ (зашарівшись). Якщо я засвою погляди, які ви мені тут приступлюєте, то хіба я зможу копи—небудь відмовити кому завгодно нехай там у чому? Але зрозумійте й мій подив — адже оце вперше у своєму житті почула я про такі розпусні витівки. Мені треба спочатку осмислити їх, але, гадаю, мої навчителі можуть бути певні, що від розумового розв'язання проблеми до запровадження її в практику буде рівно така відстань, яку вони самі для мене визначать. Та менше з тим, люба подруго, але чи здобула ти ждану волю коштом своєї згоди вволювати чоловікову забаганку?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Здобула, Ежені, — і цілковиту. Мені дозволено робити все, що я хочу, і чоловік ні в чому не чинить мені найменшої перешкоди, проте коханця я не заводжу; я надто полюбляю втіху, аби зв'язувати себе в такий спосіб. Горе тій, хто самохітіть накидає на себе подібні пута! Аби знеславити жінку, досить і одного полюбовника, тоді як можна щодня по десять разів віддаватися найрозпуснішим оргіям, і при бажанні всі ці історії западуть у чорну прірву мовчанки відразу по своєму завершенні. Я була багата; отож я платила молодикам, які шпокали мене, не знаючи, хто я така; я оточила себе чарівними лакеями, давши їм зrozуміти, що вони спізнають зі мною найсолідніші втіхи, якщо держатимуть язика за зубами, і негайно будуть викинуті на вулицю, якщо пробалакаються. Ти собі не уявляєш, моя любоночка, в якому мірі насолод стала я купатися, організувавши своє життя в такий спосіб. Усім жінкам, котрі захотіли б спізнати стільки втіх, скільки спізнала я, я радила б поводитися саме так. За ті дванадцять років, що я одружена, мене трахнули понад десять або й дванадцять тисяч чоловіків... а у світському товаристві я маю славу жінки скромної і розважливої. Інша завела б коханців — і загубила б свою репутацію вміти.

ЕЖЕНІ. Твій метод — найнадійніший; я неодмінно запозичу його й собі. Я зроблю все, щоб, як і ти, одружилися з багатієм, котрий мав би химери... Але скажи мені, моя люба: невже твій чоловік завжди зберігає вірність своїм уподобанням і ніколи не вимагає від тебе нічого іншого?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Ні, за всі дванадцять років шлюбного життя він не зрадив своїх звичок жодного разу і дає мені волю лише в ті дні, коли я маю місячні. В такі дні мене

заміняє одна гарненька дівчина, яку я на його прохання взяла до себе в прислугу, і між нами не виникає найменших непорозумінь.

ЕЖЕНІ. Але ж він не обмежується тільки цим? Мабуть, він шукає собі пригод і поза власним домом?

ДОЛЬМАНСЕ. Які можуть бути в цьому сумніви, Ежені? Чоловік пані де Сент-АНЖ, щоб ви знали, один з найславленіших у нашому столітті розпуслик. За рік він витрачає на вдоволення своїх соромітних смаків, які щойно описала вам ваша подруга, понад сотню тисяч екю.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Сказати по правді, я не певна, що ви маєте цілковиту рацію. Але яке мені діло до його розбещенності? Адже чим азартніше вкідається він у гульню, тим упевненіше й безпечніше можу віддаватися розгульним веселочам я сама.

ЕЖЕНІ. А зараз — я дуже тебе прошу — поговорімо на вельми цікаву для мене тему: розкажи мені з усіма подробицями, як молодій особі, заміжній чи незаміжній, уберегтися від вагітності, бо признаюся, страх уклепатися в таку халепу неабияк мене пригнічує і тоді, коли я думаю про подружні обов'язки щодо мого майбутнього чоловіка, і тоді, коли мрію про розпусні втіхи, яким стану віддаватися. Один такий спосіб ти мені вже описала, розповівши, як утішається з тобою чоловік, але мені здається, що отак розважатися для чоловіка, може, і приємно та зручно, проте для жінки такі розваги годяться не завжди, і я хочу, щоб ти

побалакала зі мною про те, як нам грратися з чоловіками, не боячись ризику?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Дитина заводиться в жінки тільки в тому випадку, коли вона впускає коханця до себе в мандусю. Отже, ій спід старанно уникати цього способу втішання; нехай натомість вона приймає жданого гостя в длоні, в рота, в заглибину між персами або в дірочку між сідницями. В останньому випадку вона спізнає велику втіху, навіть більшу, аніж якби вона віддавалася у звичайній для жінки способ. У інших випадках — вона щедро нагородить утюхою партнера.

Перший зі способів — я говорю про руку — застосовують так, як ти нещодавно бачила, Ежені; жінка обхоплює член свого друга пальцями і сіває рукою туди—сюди, мовби його накачує; кілька таких рухів — і малий поганець розбризкує сперму, а чоловік тим часом цілуватиме свою подругу, пеститиме і зросить живодайною рідиною ту частину її тіла, яка йому найбільше до вподоби. Ну а якщо тобі закорить погратися своїми цицьками, то ти маєш лягти горічевра й притулити чоловічого члена собі до грудей; здавивши його персами і смикнувшись кілька разів, ти домагаєшся того, що чоловік доходить і вивергає сім'я, заливаючи тобі груди, а іноді й обличчя. Цей спосіб дає жінці найменше втіхи і може згодитися лише тим, чиї груди внаслідок давньої служби кохання набули достатньої податливості і можуть прийняти у свою улоговинку чоловічого члена, пружко здавлюючи його. Втішання за допомогою рота набагато присмініше як чоловікові, так і жінці. Добувати насолоду цим способом треба так: ти лягаєш на тіло свого втішальника у зворотному напрямку, він запихає прутня тобі в рот, а що його голова опиняється в тебе між стегнами, то він засовує язика тобі в піхву або облизус клітор і так повертає втіху, яку ти йому даш; у такій позі добре вхопитися руками за сідниці й лоскати одне одному дірочку заднього проходу — це необхідно для повного вдоволення хоті. Коханці з палкою уявою в таких випадках ковтають соки, що стікають їм у рот, і переживають особливо вишукану насолоду, пускаючи одне одному в нутроці дорогоцінний трунок, підступно викрадений у тих органів, для яких він призначений.

Роман. Продовження. Початок див.: «Лель» № 4-5, 1992; № 1, 1993.

ДОЛЬМАНСЕ. Це чудовий спосіб, Ежені, і я вам рекомендую застосовувати його. Як приємно і втішно руйнувати процес розмноження і ти всупереч законам, що їх йолопи вважають найважливішими в природі! А буває, що нішу для чоловічого члена утворюють стегна або пахви, надаючи йому пристановище, де він може розбрязкати своє сім'я без ризику зробити жінці дитя.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Деякі жінки засовують собі до ріжви губку — всмоктуючи сперму, вона не дає їй проникнути до матки, де відбувається запліднення; інші примушують своїх шпокарів надягати на члена мішечок з венеціанської шкіри, — у народі називають його гондон; — у який стікає сім'я, не досягаючи пункту призначення; але з усіх способів найприємніший, звісно, той, коли прутня запихають у гепу. Прочитати про нього лекцію доручаю вам, Дольмансе. Хто ліпше за вас зможе описати схильність, якій ви віддаєте стільки часу і яку захищаєте з таким палом?

ДОЛЬМАНСЕ. Визнаю свою слабість. Я глибоко переконаний, що не існує на світі солодшої втіхи; я знаходжу її як у любовній грі з чоловіками, так і з жінками; але гепочка юного хлопчака, признаюся щиро, розбуджує мою хіть сильніше, аніж гепа дівоча. Тих, хто віддається подібній пристрасті, називають *педами*. І якщо тобі судилося стати педом, то ти мусиш бути ним по-справжньому. Шпокати в гепу жінок — це лише половина втіхи; природа хоче, щоб чоловік задоволяв що забаганку з чоловіками, і якщо вона заклала в нас такий потяг, то мала на увазі саме потяг до чоловіків. Абсурдно твердити, ніби ця схильність суперечить її законам. Хіба можейти всупереч природі пристрасті, яка нас надихає? Чи штовхатиме природа нас в чинки, які завдають їй шкоди? Ні, моя люба ученице, ні: у цей спосіб ми служимо їй не гірше, аніж якось по-іншому, а може навіть, більш свято. Природа не заохочує процесу розмноження, вона його лише терпить. Чи внесла б вона до своїх законів дію, яка позбавляє її права на всемогутність, адже розмноження це не що інше, як послідовне повторення її первісних намірів, а якби наш рід цілком вимер, то природі довелося б не будувати за давно відомою їй моделлю, а знову зайнятися доісторичним актом творення, що набагато більше лестить її могутності та гордині?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Чи розумієте ви, Дольмансе, що подібна логіка неминуче приведе вас до висновку, що знищили впень людський рід — це зробити природі велику послугу?

ДОЛЬМАНСЕ. А хто в цьому сумнівається, пані?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. О, праведне небо! В такому разі війни, різанина, чума, голодомор стануть подіями, необхідними для здійснення законів природи, і людина, яка їх творить і яка від них терпить, уже не буде ні злочинцем у першому випадку, ні жертвою — в другому?

ДОЛЬМАНСЕ. Жертвою вона стає, безперечно, коли гнеться під ударами недолі. Але злочинцем — ніколи. Ми ще до цього повернемося. А тим часом для просвіти прекрасної Ежені проаналізуємо спосіб утішання, який становить нині тему нашої розмови. Найуважніша для жінки поза при цьому способом — лягти долічевра втоперек ліжка, спустивши ноги і добре розтуливши сідниці; голова має лежати якомога нижче. Трохи помилувавшись видовищем прегарної гепи, яку йому підставляють, трахальник поплескує й обмацує її допонями, а іноді й шмагає, щипає або кусає, потім зволожує губами крихітну дірочку, яку збирається проткнути, і підготовляє вхід для пеніса кінчиком язика; він змашує також — слинко або мазью — свого інструмента й обережно наближає голівку до отвору, в який хоче проплатися; однією рукою він тримає свою зброю, а другою розтулює сідниці об'єкта своєї втіхи; як тільки він відчує, що голівка члена пройшла в отвір, він повинен сильно натиснути, стежачи за тим, щоб не віддавати завойовану територію. Якщо жінка молода і грається в такий спосіб уперше, її спочатку, можливо, болітиме. Але гравець не повинен звертати найменшої уваги на цей біль, який незабаром петрівиться на відчутия приємне, і потроху має пропихати свого товкача глибше й глибше, аж поки досягне найдальшої точки, себто, коли вовна, яка опушує його приладдя, торкнеться краєчків анального отвору, в який він проник.

НОТАТКИ НА ПОЛЯХ

Західний світ давно вже осмислив творчу спадщину скандального маркіза де Сада. Бо мав змогу читати його книги, сумнівавтися й сперечатися протягом майже двох століть. А нам ще тільки належить пройти непростий шлях захоплення і обурення, подиву і прозріння, панегіриків і проглятів. В Україні все це розпочнеться, ймовірно, з «Будуарної філософії».

Як нам, читачам, ставитися до пані де Сент-Анж та Дольмансе, котрі вирішили на наших очах розбесити п'ятнадцятілітню Ежені — хоча її цілковитої згоди? Що за книга нам пропонується: посібник для початкуючих коханців (до речі, такий посібник ні в кого обурення не викликав би, та варто було де Садові дещо його белетризувати — і розпочалося...)?

Після цього хай він ковзє швидко й жвано, бо вже не ризикує вкопотися шпичаками — там лишилися одні троянди. Щоб рештки болю, який ще може відчувати об'єкт його труда, остаточно перейшли в насолоду, то, коли ви граєте хлопця, треба вхопити його за живчик, а якщо дівчину — то пестіть її лоскотунчика. Від цього в об'єкта виникнуть спазми втіхі і, конвульсивно звузвиши задній отвір, подвоювати відчутия насолоди в активного участника гри, воно швидко досягне апогею, і незабаром у гепу об'єкта втішане прогляться рясний фонтан густої сперми — результат дії стількох любострасних чинників. Правда, деякі гравці не хочуть доводити пасивного партнера до нестяї; про це ми ще поговоримо згодом.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Дозвольте й мені на мить уявити себе вашою ученицею, Дольмансе, й заплати, в якому стані має бути гепа пасивного учника гри, щоб той, хто його проти-кає, спізнав найвище блаженство?

ДОЛЬМАНСЕ. Вона має бути повна — це аксіома. Вельми істотно, щоб у ці хвилини об'єкт відчував гостре бажання випорожнитися, тоді голівка члена зануриться і вивернє сім'я в м'яку й гарячу субстанцію, що збуджуватиме його й обпалюватиме наче вогнем.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Бояся, що в такому випадку пасивний участник спізне меншу втіху.

ДОЛЬМАНСЕ. Помиляєтесь. Відчутия насолоди під час цих розваг буває настільки гостре, що його не зможуть пригасити ніякі сторонні впливи, і пасивний об'єкт так чи так потрапляє на сьоме небо. Жодна втіха не зрівняється з цією, жодна не вдовольняє обох партнерів настільки повно, і годі уявити, щоб ті, хто її пережив, будь-коли захотіли зайнчати чимось іншим. Оде вам, Ежені, найліпший спосіб утішатися з чоловіком, не ризикуючи завагітніти; знайте, що в таких випадках жінка не обмежується тим, що підставляє чоловікові гепу, так, як я вам описав, вона ще й смокче або накачує його член, всіляко розпалиює свого партнера, і я знаю жінок-розпусниць, які вносили більше чару в ці епізоди, аніж у втішання, узвичаєні суспільством. Уява — збудник насолод; коли йдеться про любовну гру, вона всім керує, вона всім рухає; хіба не завдяки їй зазнаємо ми розкошів? Хіба не з неї народжуються найлікантніші спалаки хоті?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Можливо. Але ти повинна знати, Ежені, що уява допомагає нам тільки тоді, коли наш дух цілком вільний від забобонів; досить мати один забобон — і вона замерзає. Ця примхлива частка нашої свідомості настільки схильна до розпусти, що никому не вдається її загнудати; найвищий триумф, найвишуканіша насолода для неї — це порвати всі пута, які намагаються на неї накинути; вона — ворогина порядку, вона обожнює безлад і все, що несе на собі тавро злонечу; ось звідки дивна відповідь обдарованої багатою уявою жінки, яка лежала під своїм чоловіком, нечутлива й байдужа.

«Чому ви така холодна?» — запитав він.

«А тому, — відповіла йому дівачка, — що ви граєте мене зовсім просто, без вигадки.»

ЕЖЕНІ. Мені безумно подобається ця відповідь... О, моя люба, як мені до вподоби переживати такі божественні спалахи розбещеної уяви! Відколи ми запізналися з тобою... ажеж, лише від тієї хвилини в моїй свідомості завиривали думки, сповнені жагучої хоті — о, ти не здогадуєшся, які вони палкі, ти ніколи не зможеш цього уявити!.. О, як я розумію тепер тих, хто прагне скоїти злочин! Як він мене приваблює, як спокушає!

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Тож хай тебе не дивують більше, Ежені, ні людська жорстокість, ні всілякі жахіття, ні найогидніші злочини; те, що віддається найгідшим, найпотворнішим, найзабороненішим, найдужче баламутить нам голову... Саме воно допомагає нам спізнавати в розпусних ігрищах найвишуканіші насолоди.

ЕЖЕНІ. Скільки неймовірних втівок, мабуть, утнули ви обе! Я би я хотіла знати подробиці!

ДОЛЬМАНСЕ (цілуочи і голублячи дівчину). Прекрасна Ежені, я в сто разів більше волію бачити, як ви переживаєте все те, що я хотів би з вами вчинити, аніж розповідати вам про те, що я вже вчинив з іншими.

ЕЖЕНІ. Я не певна, чи це добре для мене погоджуватися на все.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Я б тобі не радила цього, Ежені.

ЕЖЕНІ. Ну гаразд, я не стану вимагати подробиць від Дольмансе. Але ти, моя люба подруго, я тебе заклинаю, розкажи мені, чого такого незвичайного натворила ти в своєму житті?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Я проводила сеанс одночасної гри з п'янадцятьма чоловіками. Я віддавалася дев'яносто разів за двадцять чотири години, причому мене шпокали і спереду, і ззаду.

ЕЖЕНІ. Це звичайна розпусна гра, така собі демонстрація витривалості. Закладаюся, що були в твоєму житті вчинки куди незвичайніші.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Я жила в борделі.

ЕЖЕНІ. А що це — «бордель»?

ДОЛЬМАНСЕ. Так називають публічні доми, де кожен чоловік за помірковану плату може вибирати собі молодих і гарних дівчат, готових задоволити його пристрасті.

ЕЖЕНІ. І ти там віддавалася чоловікам, моя люба подруго?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Ато, я там вела себе, як повія, і протягом цілого тижня задоволююла забаганки всіляких гультяїв; отам мені доводилося бачити справді незвичайні смаки. Згідно з принципами розпусної поведінки я полювала на перехожих, як знаменита Феодора — дружина імператора Юстиніана¹, як справжня вулична хвойда... А гроши, за

роблені проституцією, я потім ставила на лотерею.

ЕЖЕНІ. Я знаю тебе, люба подруго, і певна, що ти заходила дали.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Ти гадаєш, че можливо?

ЕЖЕНІ. О, звичайно, зараз я тобі викладу свої міркування. Казала ти чи не казала, що найвитонченіші духовні втіхи ми добуваємо з уяв?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Та казала.

ЕЖЕНІ. Так от, коли ми дәємо уяви волю, коли дозволяємо її долати всі перешкоди, якими обгороджують її релігія, вимоги пристойності, гуманність та добросердечність, тобто всі наші так звані обов'язки, чи не маємо ми всі підстави скажти, що такі польоти уяви видаються нам справжнім чудом?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Безперечно.

ЕЖЕНІ. А чому уява так нас збуджує — чи не тому, що заносить далеко-далеко?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Авежж, тому.

ЕЖЕНІ. А якщо так, то, прагнучи якомога сильніше розбудити свої почуття, якомога більше розчуливтись, ми неодмінно даватимемо волю своїй уяві, спрямовуючи її на речі рідкісні та неймовірні. І тоді розбурхана фантазія підсилить відчуття насолоди...

ДОЛЬМАНСЕ (цілуочи Ежені). Розумниця!

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Який поступ зробила наша пустунка за зовсім короткий час! Але чи ти знаєш, моя чарівна подруго, що можна зайди дуже далеко по стежці, яку ти хочеш протоптати?

ЕЖЕНІ. Так я міркую, а що ти радиш мені ні в чому себе не обмежувати, сама роби висновок, куди можуть завести мене мої думки.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. До злочинів, до розбою, до злочинів найжорстокіших і найстрашніших.

ЕЖЕНІ (низьким, уривчастим голосом). Але ж ти запевняєш, що злочинів не існує... До того ж це тільки уява... А від фантазій до їхнього здійснення дорога далека.

ДОЛЬМАНСЕ. Але я приємно здійснити те, що задумав!

ЕЖЕНІ (зашарівши). Здійснити... Отже, вам, мої дорогі навчителі, іноді вдавалося здійснити задумане?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Іноді таки вдавалося.

ЕЖЕНІ. От до цього я й вела.
ДОЛЬМАНСЕ. Яка мудра голівка!

ЕЖЕНІ. Я хочу, щоб ти розказала мені якраз про ті випадки, коли ти щось задумувала, а задумавши — здійснювала.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ (белькоучи). Ежені, коли-небудь я тобі розповім про своє життя. А зараз вернімося до наших уроків... Бо ти в мене випитуєш такі речі...

ЕЖЕНІ. Ну, гаразд, я бачу, що ти мене недосить любиш, аби відкрити свою душу до самого dna. Отже, я зачекаю, поки закінчиться випробувальний термін, який ти мені призначила. А зараз продовжимо курс навчання. Скажи мені, моя люба, хто той щасливий смертний, який зірвав перші плоди твоєї взаємності?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Мій рідний брат — він обожнював мене змалку. Ще дітками ми частенько розважалися, не доходячи, проте, до завершення. Але я пообіцяла, що віддамся йому зразу по тому, як вийду заміж, і свого слова дотримала. На хвастя, мій чоловік не зазнав від цього найменшої втрати — він неперебірливий. Ми з братом і тепер продовжуємо нашу інтрижку, але ні в чому себе не обмежуючи. І я, і він, кожне по-своєму, знаходимо божественну віху в найрозгнуданішій розпусті, причому допомагаємо і сприяємо одне одному: я знаходжу йому жінок, а він мене знайомить із чоловіками.

ЕЖЕНІ. Яка чудова домовленість! Але хіба кровозмішання — не тяжкий гріх?

ДОЛЬМАНСЕ. Невже можна вважати гріховними найсолідніші взаємини, яким природа сприяє, які вона наполегливо радить нам розвивати й підтримувати? Ви тільки поміркуйте, Ежені: хіба міг би людський рід після грандіозних катастроф, що спіткали нашу планету, відтворитися інакше, як не через кровозмішання? Хіба ми не знаходимо цьому підтвердження навіть у найшанованіших книгах християнського вчення? Хіба родини Адама²? Ноя дали б потомство, якби уникали кровозмішання? Погортайте скрижалі, де записано закони, що правлять Усесвітом: повсюди ви натрапите на узвичаєне кровозмішання, що розглядається як мудрий закон, призначений змінювати родинні узи. Одне слово, якщо любов народжується зі схожості, то де буде вона міцнішою, як не між братом і сестрою, як не між батьком і дочкою? Виникнувши від страху, що деякі родини стануть надто могутнimi, недоладна політика заборонила кровозмішання і викинула його з наших звичаїв; але ми не сліпі настільки, щоб візнати за закон природи заборону, продиктовану лише людським прагненням до вигоди або до слави. Загляньмо в наші серця, у те місце, куди я завжди посилаю наших педантичних моралістів: звернімося до цього священного органу, і ми зрозуміємо, що немає нічого делікатнішого за плотське єднання людей кровно споріднених; отож не заплющуймо очі на почуття, які брат плекає до сестри, а батько — до своєї дочки. І марно обидва приховують їх під машкарою узаконеної ніжності; бурхливе і палке кохання — ось почуття, яке палахкотить у їхніх серцях, іншого природи нам не дала. Отже, нічого не бійся і приміножмо вдвічі—втрічі чудесні акти кровозмішання, не сумніваючись, що чим рідніший нам об'єкт наших жадань, тим чарівнішу віху добудемо ми з любовної гри.

Один з моїх приятелів кохається зі своєю дочкою, яку він прижив із власною матір'ю; ще й тижня не минуло, як він позбавив невинності тринадцятирічного хлопця, що з'явився на світ як під його розваг із цією дівчиною; а через кілька років цей парубійко одружиться зі своєю матір'ю — так хоче мій друг: він планує їм долю, яка відповідає б і його задумам, бо хоче, я це знаю, повтішатися також і плодами, які принесе цей шлюб; він ще не старий і може почекати. Ви бачите, ніжна Ежені, скількома кровозмішаннями і якими

АУКЦІОН

На перший аукціон «Леля» ми виставили роботи луганського художника

Володимира Панича (див. стор. 19, 21, 42, 43). Будь-яку з них можна купити — при посередництві

редакції.

Звертайтесь

за адресою:

254119, Київ, вул. Пархоменка, 38—44,

журнал «Леля».

Послугами

«Аукціону» «Леля»,

можуть скористатися

і інші художники

України та

зарубіжжя.

Ваші слайди — наша

реклама і зовсім

невеликий процент за

умови продажу

картини.

Чекаємо пропозицій!

тіжкими злочинами заплямував би себе мій приятель, якби забобон, що велить нам вважати такі зв'язки гріховними, відповідав істині. Одне слово, в усіх подібних випадках я відштовхуюся від принципу: якби природа не схвалювала втішання гедерастичні, кровозмішувальні або рукоблудні, то чи дозволила б вона, аби в цих розвагах ми знаходили стільки втіхи? Навряд чи вона з такою поблажливістю терпіла б те, що йде всупереч її хотінню.

ЕЖЕНІ. О, мої божественні вихованці, я тепер бачу, що згідно ваших засад на світі існує дуже мало злочинів, і ми спокійно можемо ввлювати свої жадання, хоч би якими дивними видавалися вони йолопам, котрі, на все ображаючись із усього здіймаючи бучу, по-дурному змішують суспільні настанови з вищими законами природи. І все ж таки, друзі мої, чи не погодитеся ви принаймні, що існують деякі дії, гідні абсолютноного осуду і незаперечно злочинні, хоча й про-диктовані природою? Неваже ви станете запречувати, що ця природа, така іноді примхлива в своїх творіннях, наділяє нас найрозмаїтішими нахилами і, бува, штовхає на жорстокі вчинки; і якщо, піддавшись одному з поганих поривів, ми надихаємося воліннями цієї химерної природи до такої міри, що готові, як че не раз траплялося, зазіхнути на життя близнього, то, гадаю, ви не станете запречувати, що таку, дію спід вважати гріховою і злочинною?

ДОЛЬМАНСЕ. Аж ніяк, Ежені, ми не можемо з вами в цьому погодитися. Оскільки руйнація — один з головних законів природи, то руйнувати — не означає чинити зле. Хіба дія, яка так добре служить інтересам природи, може їй зашкодити? До того ж ця руйнація, якою так хизується людина, чисто уявна; буйство — не руйнація; той, хто вбиває, нічого не знищує, він лише змінює форми; він просто повертає природі елементи, які рука цієї вправної природи відразу розподіляє так, щоб вони пішли на утворення інших живих істот; а що акт творіння — радість для кожного, хто йому віддається, то вбивця робить природі велику присміність — він її постачає матеріалами; вона їх відразу й використовує, і дія, яку йолопи мають дурість осуджувати, стає великими похвальною в очах цього універсального творця. Тільки наша гордина штовхає нас на те, щоб ми проголосили буйство злочином. Вважаючи себе за найвище творіння в Усесвіті, людина по-дурному переконала себе, що будь-яка шкода, завдана цьому творінню, — страшний злочин; ми віримо, що природа загине, коли наш чудесний рід самознищиться і зникне з планети, тоді як було б дуже корисно стерти його з лиця землі, адже в такому разі природа повернула б собі творчу силу, яку відступила нам, і сповнилася б енергією, що її ми в ній забираємо, розмножується самостійно. Але яка непослідовність, Ежені! Ти тільки подумай! Шанолюбний владар, коли йому заманеться і без найменших докорів сумління може знищувати ворогів, що стають на заваді його задумам і підтримують його владу... Жорстокі, свавільні, нещадні закони часто призводять до загибелі мільйонів людей протягом одного століття. А ми, слабкі і нещасливі одніаки, виходить, не маємо права принести в жертву своєму прагненню помсти або своїм примхам бодай одне живе творіння? Хіба можна уявити собі щось більш варварське, щось безглазіше, і чи не повинні ми в глибокій таємниці нещадно мститися суспільству за цей дурний забобон, який вони нам накинуло?³

ЕЖЕНІ. Безперечно... О, яка спокуслива ваша мораль і як вона мені до смаку!. Але признайтесь, Дольмансе, признаетесь по широті, чи ви коли-небудь вдовольняли свої забаганки в цій царині?

ДОЛЬМАНСЕ. Не приневолюйте мене сповідатися у своїх гріхах: їх стільки і вони такого роду, що я наперед червонію. Можливо, одного дня я вам у них признаюся.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Спрямовуючи меч законів, зловмисник часто користається ним для вдоволення власних пристрастей.

ДОЛЬМАНСЕ. Якби я міг дорікнути собі лише в цьому!

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ (кидаючись йому на шию). О, бого-подібний чоловіче! Я склиялося перед вами!. Скільки треба мати розуму й мужності, щоб скушувати, як ви, усіх насолод! Лише геніям надається честь так сміливо розривати пута невігластва й дурості! Поцілуйте мене, ви чарівний!

Може, автор вирішив покепкувати — тоді над ким: над представниками вишого світу, пе-ренесши їх у середовище, що більш відповідає рівніві їхній моральності? Чи над читачами, які звикли брати на віру кожне друковане слово? Напевне, не лише над ними. У будь-якому разі будурну «філософію» не варто ототожнювати з філософією автора. Та її героям роману вірити не слід: вони теж кепкують над нами, беручи сід відповісти за дії, якими вони були відповідно до звичаїв та норм соціального життя (при-міром, законосправленість того, що будь-яка дитина любить батька і патологічно ненавидить матір) або пропонуючи разом з ними, дружненько зайнятися гомосексуалізмом, лесбійством, братам кохати-ся з рідними сестрами, матерям — із сина-ми, а дочкам лягати в ліжко з батьками — і це багато чого з сексуальної екзотики.

ДОЛЬМАНСЕ. Будьте відверті, Ежені, навіж ви ніколи не бажали нікому смерті?

ЕЖЕНІ. Ой, бажала, ще й як бажала! і тепер щодня я маю в себе перед очима огидне створіння, яке давно хотіла б спровадити на той світ!

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Закладаюся, що я вгадала, кого ти маєш на увазі.

ЕЖЕНІ. Який же твій зодаг?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Ти говориш про свою матір.

ЕЖЕНІ. О, дозволь мені сковати барву сорому на твоїх грудях!

ДОЛЬМАНСЕ. О, міле, сластолюбне створіння! Я хочу обдувати тебе пестощами, які будуть винагородою за силу твого духу і за твій тонкий розум. (Дольмансе обіцяє ввести Ежені й легенько поплескуючи її по сідницях; його член підводить голову; пані де Сент-Анж бере його в руку й починає накачувати; час від часу руки Дольмансе мандрують також по гелі пані де Сент-Анж, яку вона любострасно йому підставляє; нарешті Дольмансе трохи заспокоюється і провадить). Але чому б нам не здійснити цей чудесний задум?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Свою матір, Ежені, я ненавиділа не менше, ніж ти ненавидиш свою, але я не вагалася.

ЕЖЕНІ. Я не знайшла засобів.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Скажи ліпше — мужності.

ЕЖЕНІ. Ще б пак! Адже я зовсім юна!

ДОЛЬМАНСЕ. Ну а тепер, Ежені, що ви зробите тепер?

ЕЖЕНІ. Усе!.. Даїте мені лише засоби — і побачите!

ДОЛЬМАНСЕ. У вас будуть засоби, Ежені, обіцяю вам. Але за однієї умови.

ЕЖЕНІ. Якої умови? Може, вона такого характеру, що я не захочу її прийняти?

ДОЛЬМАНСЕ. Іди, лиходійко, іди в мої обійми! Я більше не годен стримуватися. Твій чарівний маленький зад стане винагородою за дарунок, який я тобі обіцяю, ти мені заплатиш гріхом за гріх. Іди ж до мене! Або йдіть обидві, і ми загасимо потоками сім'я божественного вогонь, який сполєє нас!

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Внесімо, я вас прошу, трохи порядку в наші оргії. Про це слід думати навіть посеред любовного забуття та розкошів розпусній гульни.

ДОЛЬМАНСЕ. Нема нічого простішого: я думаю, головне, щоб я не просто дійшов, а й дав цьому чарівному дівчаті якнайбільше відхід. Я засуну прутня й у гелу, а ви, пані, тим часом, сперши на лікті, добре її полоскочете; у тій позі, в яку я вас поставлю, вам це буде зручно, і ви зможете також ціпуватися. Після того як мій утішальник трохи погуляє в гелі цієї дитини, ми змінімо диспозицію. Я настроюлю на свого дрюка вас, пані; Ежені примостиється над вами, так щоб ваша голова опинилася в неї між ніг, а я мав змогу смоктати її лоскотунчик; у такий спосіб я вдруге доведу її до нестягами. Потім знову навідаюся в її задній прохід, а ви підставите мені свою гелу і як тільки Ежені відповідімо вмоститься, влаштує її голівку собі між ноги; замість її пульки, яку вона мені пропонувала, я тепер смоктатиму кружальце між вашими сідницями, як перед тим смоктав крихітний горішок у неї над губами, ви дійдете, потім дійду і я, а тим часом моя рука, ніжно обіймаючи тіло нашої чарівної учениці, пеститиме її там, де раніше пестили губи, і вона скренко дійде до повної знемоги теж.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Гаразд, мій любий Дольмансе, але вам чогось бракуватиме.

ДОЛЬМАНСЕ. Прутня в гелі? Ви маєте слухність, пані.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Сьогодні вранці вам доведеться обійтися без цього, але пополудні ви матимете його; нам на допомогу приде мій брат, і наші втіхи досягнуть апогею. А зараз — до діла!

ДОЛЬМАНСЕ. Я хотів би, щоб Ежені трохи мене накачала. (Ежені качає). Так, правильно... Трохи швидше, мое серденько... Пильнуйте, щоб ця червона голівка завжди була відкрита, не ховайте її... Чим дужче натягните ви вуздечку, тим скоріше він настовбурчиться... Ніколи не спід прикривати шкірою голову прутня, коли його накачуєш... Добре, добрел.. Ось так ви сама доведете до бойової кондиції член, який збирється вас настромити... Бачите, як він сповнюється рішучості?.. Де ваш язичок, мала шельмо?.. А сідниці

примостіть на мою праву долоню, поки ліва пеститиме лоскутунчик.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Ежені, ти хочеш, щоб він спізнав найвищу втіху?

ЕЖЕНІ. Звичайно... Я хочу обдарувати його всім, чим зможу. ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Тоді візьми його прутня в рот і посмокчи трохи.

ЕЖЕНІ (робить, як їй кажу). Отак?

ДОЛЬМАНСЕ. О, чудесний ротик! Який він ніжний, який галячий! Він для мене вартий найгарнішої гепі!. Любострасні і досвідчені в коханні жінки, ніколи не відмовляйтесь дарувати своїм коханцям таку насолоду! Цим ви навіки прив'яжете їх до себе!. О, прокляття!

О Боже, о святий Пррутню!

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Як ти блюз-ниш, мій друг!

ДОЛЬМАНСЕ. Де ваша гепа, пані, дайте її сюди.. Ато, дайте її мені, я її обцілу, поки мене смоктатимуть, і не дивуйтеся з моїх блюзірських вигуків: чи не найбільша насолода для мене — це хулити Бога, коли моя плоть розпалена. Мені здається, що в такі хвилини мій розум, тисячократ збуджений, куди сильніше ненавидить цю бридку химеру: я хотів би або добре обкладти його лайкою, або роздратувати до краю; і коли моя клята розважливість переконує мене: що цей об'єкт моєї постійної ненависті насправді не існує або принаймні нічого не означає, я страшенно дратуюся, і в мене виникає жагуче бажання, щоб цей фантом став реальністю, щоб я мав на кого вилити свою лють. Наслідуйте

мене, чарівна жінко, і ви переконаєтесь, наскільки такі викрики підсилють ваші емоції. Але ж... о, лукавий Боже!. О, як мені хорошо в цьому божественному ротику, але я повинен негайно вискоочити з нього... а то виллю туди своє сім'я!. Ну ж бо, Ежені, міняйте позу; влаштуймося так, як я спланував, і пориньмо усі троє в найсолідшу мілість! (Прилаштовується).

ЕЖЕНІ. О, мій друге, боюся, що зусилля ваші будуть марними. Невідповідність у розмірах надто велика.

ДОЛЬМАНСЕ. Щодня я протикаю гепи куди меншим дітям; ще вчора цей прутень за якіс три хвилини позбавив цю семирічного хлопчака... Будьте мужні, Ежені, будьте мужні!

ЕЖЕНІ. Ой-ой! Ви мене роздираєте!

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Обережніше, Дольмансе. Не забувайте, що я за неї відповідаю.

ДОЛЬМАНСЕ. Поскочіть її добре, пані, тоді вона менше відчуватиме біль. А втім, уже по всьому, і він занурився по саму щерсть.

ЕЖЕНІ. О, небо! Це було не так легко... Подивіться, любий друге, я вся мокра від поту... Ой! О Боже! Ніколи ще не терпіла я такий гострий біль!..

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Ну ось, мое золото, ти вже наполовину втратила циоту, ти вже почасти жінка. За таку славу не шкода трохи й помучитися. Але хіба мої пальці анітрохи не пом'якшують твого болю?

ЕЖЕНІ. О, чи змогла б я витерпіти, якби не вони?.. Поскочи мене, ангеле мій, лоскочі.. Я відчуваю, як непомітно біль переходить у насолоду... Пхайте його, Дольмансе, пхайте!

О, я вмираю!..

ДОЛЬМАНСЕ. О, святий Пррутню! О, прокляття! О, троєдущний Боже! Міняймо позу, а то не витримаю... Вашу гепу, ласкава пані, прошу уклінно, і негайно розташуйтеся, як я велів. (Усі розташовуються, і Дольмансе провадить). О, сюди увійти значно простіше... Як легко він проник досередину... Але ваша гепа, пані, не менш гарна і не менш ча-рівна!..

ЕЖЕНІ. А я правильно розмістилася, Дольмансе?

ЧОЛОВІКИ. 1992 р. Олія, полотно. 120×150.

Володимир ПАНИЧ лише шість років тому закінчив

Київський художній інститут. Та його

творчий набуток вимірюється не однім десятком полотен, за якими постає

неординарна осо-бистість. Людина з

власними поглядами і на колір, і на сучас-ників, які набувають

у його роботах дещо незвичного вигляду.

...Невеличка май-стерня в центрі Лу-ганска. Господар

трохи іронічний і де-шо самовпевнений. І

мені захотілося по-просити його про те,

чого не люблять мі-художники, ні поети:

прокоментувати

власні роботи.

— Володимире, чому

ви розлучили своїх

«Чоловіків» і

«Жінок»? Це не

природно.

— Тут просто

відсутня заключча

робота триптиха. Але

візьміть замість неї

«Гру в зелену

стрічку» — зміст

той же. Так що в ме-

не все нормальні.

ДОЛЬМАНСЕ. Чудово! Ця гарненька, маленька цнотлива пузя так ніжко пропонує себе мені. Я знаю, що я зловмисник, що я правопорушник; такі пригади — не для моїх очей! Але бажання дати цій дитині перші уроки хоті переважили в моїй душі всі інші міркування. Я хочу, щоб вона дійшла, щоб випустила свій сік... я хочу вичерпати її, виснажити, якщо це можливо... (Лиже її обціловує).

ЕЖЕНІ. Ой, помираю від утіхи, ой, більше не можу!..

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. А я дійшала.. ой, ой, ой! Штовхай його, Дольмансе, штовхай!.. Ой, я готова!..

ЕЖЕНІ. І я, моя люба, і я.. Ой, Боже, ой як він мене висмоктує!..

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Лайся ж, ма-ла хвойдо! Лайся!

ЕЖЕНІ. Ой, прокляття, ой, дох-жу!.. Ой, я готова.. Яка знемога, яка солодка мілість..

ДОЛЬМАНСЕ. На пост! Ану на свій пост, Ежені! А то я стану жертвою всіх цих перестановок! (Ежені змі-нюює позу). О, я добре! Я знову в своїй першій норі... Розсуньте свою сідницю, пані, щоб я міг лизати ваше кружальце — ой, я мені цього хочеться.. Як любо ціпувати гепу, в якій ти щойно побував!.. О, дайте, дайте мені полизати її до-схочу, поки мое сім'я близкатиме в гепу вашої подруги... Чи пові-рите, пані? Цього разу він увійшов без труднощів!.. Ой, я мені добре, як соподко! Ви не уявляєте, як во-на його здавлює.. як стискає!.. Свя-тий, розпусний Боже, скільки втіх! О, кінець, я більш не годен стри-муватися... Моя сперма пішла... Ой, помираю!..

ЕЖЕНІ. І я помру з ним разом, лю-

ба подруго, клянуся тобі, що помру!..

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Ой, пустунка! Ой, шельма! Як швидко вона до цього звикла!

ДОЛЬМАНСЕ. Я знаю безліч дівчат її віку, яких нішо в світі не примусило б грратися в інший спосіб; перші зносини мають вирішальне значення; як тільки жінка спробує цієї втіхи, вона вже не хоче думати ні про яку іншу... О, небо! Я геть виснажений. Дайте мені дух перевести, бодай кілька хвилин. ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Ось які вони, чоловіки, моя любонько! Вони їх дивиться на нас не хочуть, коли їхню хіть вдоволені; з почуття знемоги народжується почуття відрази, а відраза переходить у зневагу.

ДОЛЬМАНСЕ (холодно). О, я ви мене образили, жінко божественної краси! (Обіймає і ту, і ту). Вас обох створено для поклоніння, байдуже, в якому стані перебуває чоловік, котрій вами милються.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Зрештою, утішся, моя Ежені; якщо вони привласнили собі право нехтувати нас, тому що вони вже вдоволені, то чи не володіємо ми скожим правом зневажати їх, коли вони не вміють удовольнити нас, як нам хочеться. Скажімо, Тіберій страчував на Капрі тих, хто служив його пристрастям⁴, але й Зінга, африканська цариця, теж наказувала вбивати своїх коханців⁵.

ДОЛЬМАНСЕ. До таких надуживань, зрештою, цілком пояс-ненних, ніколи не повинні вдаватися люди нашого кола. «Вовки вовків не єдять», — каже приказка, і при всій своїй простоті вона справедлива. Не бйтесь мене, мої любі под-руги, я не здатний на такі жорстокі вчинки. Не виключено, що я навчу вас творити зло, але сам ніколи не зроблю вам нічого поганого.

ЕЖЕНІ. Ой, ні, моя люба, я за Дольмансе ручаюся: ніколи він не стане зловживати правами, які ми самі йому надали. Вони ж видно, що йому притаманна порядність пройдис-сіта — а це порядність найнадійніша. Але нагадаймо про-фесорові про його принципи і, поки ми достатньо збуджени, вернімося, я вас прошу, до великого задуму, який запалив наші серця.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Отакої, мала шельмо, то ти досі про це думаєш? А я гадала, що то в тебе лише на мить зашумвало в голові.

ЕЖЕНІ. Це шире прагнення, яке давно виріло в моєму серці, і я не знатиму радості, аж поки його не здійсню.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. О гаразд, гаразд! Змилуйся над нею — загадай, що вона твоя маті.

ЕЖЕНІ. Чудове звання!

ДОЛЬМАНСЕ. Дівчина має рацію — хіба ця маті думала про неї, коли народжувала її на світ? Мерзотниця просто трахалася, бо знаходила в цьому втіху, але про те, що внаслідок таких розваг у неї з'явиться дитина, вона й духом не помисляла. Хай Ежені робить, як тій заманеться. Надамо їй цілковиту волю і вдовольнімо тим, що наперед забезпечимо її віправданним документом, підтвердивши: хоч би до яких крайностів дійшла вона в цьому напрямку, вона ніколи не буде винна в жодному злочині.

ЕЖЕНІ. Вона мені ненависна, вона мені бридка, тисяча причин віправдовують мою зневагу. Я повинна забрати в неї життя, хоч би чого це мені коштувало!

ДОЛЬМАНСЕ. Ну, гаразд, якщо твоя рішучість незламна, ти добєшся свого, Ежені, присягаюся, що добєшся. Але дозволь дати тобі кілька порад — вони згодяться тобі перед тим, як ти візьмешся за діло. Ніколи нікому не розкривай своєї таємниці, моя люба, я обов'язково дій сама-одна. Нема нічого небезпечнішого, аніж спільнікі; не довіряймо на віт людям, які начебто завжди були приильні до нас. «Треба або не брати спільніків», — казав Маккіавелл, — або по-зуватися тих, які нам прислужилися». І це ще не все: «щоб успішно здійснити задум, який ти плекаєш, Ежені, ти повинна прикідатися. Перш ніж віддати свою жертву на заклання, підберися до неї якомога ближче: вдай, ніби ти її жалієш або хочеш утішити; підлещуйся до неї, розділі її тривоги, поклянися їй у палкій прихильності; навіть більше — переконай її, що ти її палко любиш, у таких випадках брехня ніколи не зашкодить. Нерон голубив Агripіну навіть на човні, який мав піти з нею на дно; наслідуй цей приклад, застосуй усю підступність, усю оману, які здатен запропонувати тобі твій розум. У всіх випадках життя жінки не можуть обходитися без брехні, але особливо вони її потребують тоді, коли хочуть видаватися правдивими й циримі.

ЕЖЕНІ. Не сумнівайтесь, що я засвою цю науку і запроваджу її в житті. Але прошу вас, розтумачте мені детальніше, чому радите ви жінкам завжди прикідатися і вдаватися до фальші? То ви певні, що світське життя вимагає від них поводитися саме так і не інакше?

ДОЛЬМАНСЕ. Річ у тім, що я просто не знаю іншого способу поведінки, який давав би змогу чогось досягти в суспільстві. Ніхто на світі не живе правою — ось очевидна істина, яка підтверджує, що людина просто змушеня жити брехнею. Тож і скажіть мені після цього, чи можливо, щоб людина правдива й щира не зазнала краху, не з власної охоти живучи в середовищі брехунів? Але припустімо, що добро-чесність і справді — як то нас переконують — цінується в громадському житті. В такому разі як не прикідатися тому, хто не обдарований ні нею, ні силою волі, ні владою — а таких людей, погодьтеся, на світі багато — як, повторюю, не прикідатися такій особі, аби, в свою чергу, відхопити якусь частку життєвого успіху, що його виривають у неї з рук конкуренті? І якщо міркувати розважливо, то чого насправді треба людині суспільній — бути добромисленою чи створювати видимість добромисленості? Можна не сумніватися, що такої видимості цілком досить; вміючи добре прикідатися, ти зможеш домогтися всього, чого тобі треба. Круглячись перед людьми, ми тільки ледь торкаємося їх, то чи нам не досить їхньої оболонки? До того ж ми повинні зрозуміти, що застосування чеснот дає користь лише тим, хто їх застосовує; інші добувають собі з цього так мало зиску, що хай навіть наш близкий і вдається людиною добромисленою, нам, по суті, однаковісінько, добромисленій він насправді чи тільки таким прикідається. Зате облуда майже завжди дає змогу домогтися певного успіху; той, хто успішно користується нею, має незалежну перевагу над партнером, який вступає з ним у ділові або інші стосунки — засліпивши співрозмовника своїм облудним «я», він легко переконує його

Хоча, траплялося, стомлений де Сад й інакше тлумачив свій творчий метод: «Говорять, що мої фарби надто виразні», — писав він, — і я зображену розпусти мерзенною. Бажаєте знати чому? Я не бажаю пробуджувати любов до пороку (...). Я зробив герой, що стали на шляхах розпусти, настільки жахаючими, що вони, звичайно, не викликуют ні жалю, ні любові. В цьому, осмілоя твердити, я більш моральний, ніж ти, хто дозволяє собі злодіїв прикрашати... Повторюю: я завжди змальовуватиму злочин виключно адськими фарбами; я хочу, щоби бачили його без пологу, щоб його боялися, щоб його зневажали. Я не знаю іншого методу, ніж цей: показати злочин у максимальних проявах жаху, що йому притаманний».

в чому завгодно і швидко досягає своєї мети. Ну а якби я й помітив, що мене одурили, я передусім звинуватив би в цьому самого себе, і мій спокусник почуватиме себе тим упевненіше, що з гордості я ніколи не пожаліюся; отже, його завжди буде зверху; він матиме рацію, а я — ні; він просунеться вперед до своєї мети, тоді як я топтатимуся на місці; він збегатиметься, тоді як я розорюся; одне слово, завжди стоячи на вищому шаблі, ніж я, він дуже скоро здобуде популярність у публіці: а коли це станеться, то хоч би скільки я його звинувачував, ніхто мене не слухатиме. Отож безстрашно і безперервно вдавайтесь до найзухвалішої брехні; розглядаймо її як ключ до всіх милостей, до всякого фавору, до слави й до багатства і не дорікаймо собі за те, що ми когось ошукали — зрештою, слабкі докори сумління в тому, що ми вдалися до омані, завжди будуть заглушені пікантною насолодою, яку переживає кожен, кому пощастило общахувати ближнього.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Я гадаю, ми приділили цьому питанню набагато більше уваги, ніж воно заслуговує. Ежені не треба більше переконувати, вона й так настроєна рішуче, а ми її підбадьорили вже достатньо; коли трапиться слушна нагода, вона її не пропустить. А зараз, гадаю, нам слід продовжити лекції про розмаїті забаганки чоловіків у розпусніх любощах; це pole дуже широке — отож обстежко його; ми щойно втвімчили нашу ученицю в кілька секретів з царини практики, але не варт нехтувати й теорією.

ДОЛЬМАНСЕ. Подробиці викрутасів, до яких удаються чоловіки в розпусті, навряд чи можуть бути темою навчання для такої дівчини, як Ежені, дівчини, котра не готове себе до ремесла повії. Рано чи пізно вона вийде заміж і, відштовхуючись від цього припущення, я ставлю десять проти одного, що її чоловік таких уподобань не матиме. Якщо ж матиме, то жінці слід поводитися просто: виявляти у відношенні до нього щонайбільшу лагідність та побажливість, а з другого боку, обманювати його за будь-якої нагоди і по-тайні надолужувати втрачене в шлюбі. В цих кількох словах криється вся наука. Якщо ж ваша Ежені все-таки бажає трохи ознайомитися з чоловічими смаками в розпусті, то в найзагальнішому плані зведемо їх до трьох: *педерастія, блюзінські вихватки і потяг до жорстокості*. Перша пристрастя сьогодні дуже поширенна; про неї вже багато мною говорено, і тут я додам лише кілька штрихів. Ця пристрастя поділяється на два розгалуження: активне й пасивне. Той, хто вstromляє, — байдуже, чи це чоловік, чи жінка, — здійснює содомію активну; а хто тільки підставляє гепу, того ми називамо педерастом пасивним. Нерідко сперечаються, котрій із двох способів дас більше відчуття. Немає сумніву, що більше вітшається педераст пасивний, бо переживає гострі відчуття відразу в двох місцях — і ззаду, і спереду. До того ж це так солодко — змінити даровану тобі природою стать, грата роль повії, віддаватися чоловікові, що поводиться з тобою, як із жінкою, називати цього чоловіка своїм коханцем, а себе — його полубовницею! О, друзі мої! — яка то вітка! Але, Ежені, я обмежуюся тут кількома порадами з окремих питань, що мають стосунок лише до жінок, які, мовби перевітлюючись у чоловіків, прагнуть за нашим прикладом спільноти цієї вишуканої втіхі. Я щойно піддав вас такому нападу, Ежені, і з вашої поведінки переконався, що рано чи пізно ви досягнете визначного поступу на цій дорозі. Я вас закликаю звертати на неї якомога частіше, бо це одна з найприємніших доріг, які перетинають острів Цітери, і я анітрохи не сумніваюся, що ви послухаєте мої поради. Зроблю тут лише два чи три зауваження, істотні для кожного, хто сповнений рішучості заживати насолоди лише такого виду або аналогічного. Передусім затямте, що, коли вас грають на содомський манер, треба, щоб хтось пестив вашого лоскотунчика; ніщо так добре не поєднується, як ці дві втіхи. Не користуйтесь біде і не втирайтесь рушником, коли готуєтесь розважатися у цей спосіб: треба, щоб щілина була розтулена, бо це розбуджує хіт, сприяє тремтінню плоті, а вона стуляється, коли занадто дбати про охайність і чистоту тіла, та й важко вгадати, як ці процедури вплинути на почувту. Уникайте кислот, Ежені, коли ви вітшаєте по содомському; вони сприяють утворенню геморoidних запалень, і вам буде боляче, коли в отвір пропихатиметься

інструмент утішання. Ніколи не погоджується, щоб кілька чоловіків підряд вивергали сім'я у вашу гепу: така суміш сперми, хоч і збуджує нашу уяву, часто буває небезпечною для здоров'я; ну а якщо ви все-таки прийняли в себе кілька вивержень, то негайно викиньте їх назовні.

ЕЖЕНІ. Але хіба не гріх приймати сім'я в гепу? Адже воно має зовсім інше призначення.

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Не думай, о нерозважне дівчисько, ніби є щось погане в тому, щоб віддаватися чоловікам у такий спосіб, який сприяє відверненню потоків йхнього сімені з головного шляху, бо природа аж ніяк не заоочує розмноження. Вона його лише терпить. Отже, уникаючи запліднення, ми куди ліпше сприяємо здійсненню її справжніх намірів. Ежені, чини рішучий опір цьому захудному розмноженню і навіть у шлюбі невинно відвертай з головного напрямку підступну рідину, плоди якої приносять нам одні прикрості, псуючи наші талії, притуляючи нашу хіть, завдаючи шкоди нашій красі та здоров'ю, наближаючи нашу старість. Перееконай свого чоловіка, щоб він мирився з такими втратами: пропонуй йому всі дороги, які ведуть кудись—інде від храму Плодючості, скажи, що ти ненавидиш дітей, що благаєш, аби він тобі іх не робив. Зверни особливу увагу на ці мої останні слова, моя люба, бо, скажу тобі навпростець, розмноження людського племені викликає в мене таку відразу, що я перестану вважати тебе за подругу в ту саму мить, коли ти зауважтіш. Та раптом таке лихо станеться з тобою попри твоє бажання, то повідом мене про це протягом перших сімох або вісімох тижнів, і я влаштую так, що ти позбудешся його без зайвої мороки. Не бійся, що тебе звинуватять у дітовбивстві, цей злочин — чисто надуманий. Ми маємо повне право розпоряджатися всім тим, що носимо в собі, і, знищивши цей різновид речовини, ми завинимо против законів буття не більше, аніж тоді, коли в разі потреби за допомогою проносних ліків очищаємося від іншого непотребу.

ЕЖЕНІ. Ну, а якщо дитина доношена?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Навіть коли воно вже народилося на світ, ми можемо при бажанні вбити його. Немає права незаперечного, аніж право матері розпоряджатися життям своєї дитини. Немає такого народу, який би цього права не визнавав, воно засноване на засадах розважливості.

ДОЛЬМАНСЕ. Таке право дароване нам від природи. Воно незаперечне. Його було відкинуто, коли утвердилася релігійна система світогляду — абсурдна в самій своїй суті. Ідіти, які вірують у Бога, будучи переконані, що своє існування ми завдячуємо тільки Йому і що як тільки ембріон визріває, його одухотворює крихітна душа — Божий дар. — ці йолопи, повторюю, звичайно ж, мусили дивитись на знищення цього малого створіння як на страшний злочин, бо, згідно з їхніми уявленнями, воно вже не належить людям. Це створіння Боже, воно підлягає Богові — тож чи можливо розпоряджатися ним, не вчинивши злочину? Та після того як світільник філософії розігнав пітому оману, після того як люди відкинули вигадку про божественне походження всього сущого, після того як, краще пізнавши закони і таємниці фізики, ми розвинули засади світоутворення і тепер цей чисто матеріальний механізм не видається нам чимось незвичайнішим, аніж проростання пшеничного зернят, ми перестали приписувати природі хибні закони, породжені людською уявою. Ми значно розширили сферу застосування своїх прав і нарешті усвідомили: нам дозволено забирати те, що з'явилось на світ супроти нашої волі або внаслідок прикрої випадковості, і неможливо вимагати від хай там якого індивіда, щоб він став батьком або матір'ю, якщо він

цього не хоче; і не станеться великої різниці на землі від того, буде там однією такою істотою менше чи більше, і, коротко кажучи, ми можемо вважати себе повними господарями цього шматочка плоті, одухотворений він чи ні, з не меншим проявом, аніж ми володімо нігтями, що їх зризаємо зі своїх пальців, коли нам треба, пухлинами, що їх видалаємо з нашого тіла, або рештками перетравленої їжі, які видавлюємо з кишечника, бо все це належить нам і тільки нам, і ми повні власників всього того, що з насходить. Ви вже досить розвинулися, Ежені, і знаєте, який мізерний вплив справляє на земнє життя ввівство тієї чи іншої людської особини, тож вам неважко буде зображені, що так само незначній наслідки всякої дії, пов'язаної з дітовбивством, хай навіть його вчиняє щодо істоти, яка вже мислить. Отже, немає сенсу до цього вертатися; ваш витончений розум доповнить мої аргументи. Вивчення історії земних народів, давши нам упевнитися, що такий звичай повсюдно поширеній, достаточно переконає вас, що тільки недоумки можуть осуджувати дію, до якої ставляться байдужісно і природа, і людське суспільство.

ЕЖЕНІ (спершу до Дольмансе). Я нездатна висловити, наскільки слухими здаються мені ваші докази. (Далі звертається до пані де Сент-Анж.) Але скажи мені, моя люба подруго, а сама ти користувалася копії—небудь засобом, яким пропонуєш поділитися зі мною, щоб знищити в собі плід?

ПАНІ ДЕ СЕНТ-АНЖ. Двічі і щоразу з великим успіхом; але мушу тобі призвати, я випробувала його лише на початку вагітності, тоді як

дві з моїх знайомих жінок удавалася до нього посеред терміну, і вони мене запевнили, що в них це вийшло так само легко. Отже, в разі доконченої потреби покладися на мене, моя люба дівчинко, але закликаю тебе ніколи не потрапляти в становище, за якого така потреба виникне,— це буде найнадійніше. А зараз вернімося до розповіді про подробиці хтивих утіх, які ми пообіцяли відкрити цьому дівчиськові. Розповідайте далі, Дольмансе, ми з вами дійшли до блюз-нірських фантазій.

ДОЛЬМАНСЕ. Гадаю, Ежені вже позбулася реплігійних упереджень і внутрішньо переконана, що всі так звані «об'єкти» поклоніння йолопів не мають ані найменшого впливу на хай там що. Ці фантазії настільки позбавлені змісту, що, по суті, можуть морочити лише зовсім юні голови, для яких потрівати будь-які пута — велика втіха, щось подібне до маленької помсти, що розпалює уяву і протягом кількох хвилин може правити за розвагу. Та для людей поважного віку, котрі мали час і нагоду здобути справжню освіту й переконатися в нікчемності об'єктів, для яких ідоли, що їх ми висміюємо, правлять лише за жалюгідні символи, для таких людей ці солодкі радощі, як мені здається, стають прісними і холодними. В очах філософа осквернення святих мощей, святих образів і облаток, святого розп'яття нічим не відрізняється від зруйнування поганського капища. Відтоді як ми прирекли на зневагу ці бридкі іграшки людської уяви, слід про них забути і більше ними не перейматися. І варто про них згадувати лише з метою богохульства — не тому, що воно має стосунок до реальності, бо якщо Бог не існує, то який сенс його хулити? Але річ у тім, що, промовляючи брутальні, лайливі слова в спільніні плотської насподи, ми здобуваємо втіху, а слова блюз-нірські впливають на уяву особливо гостро. Не слід нічого щадити; спід оздобити ці слова найбарвістішими виразами і прагнути, щоб вони шокували того, хто їх слухає, якогомога сильніше; бо шокувати людину надзвичайно присмно — в цьому невеличкий тріумф для нашої гордіні, якого аж ніяк не слід нехтувати; признаюся вам, дівчата, це одна з моїх найвитонченіших і найпотаєм-

ГРА В ЗЕЛЕНУ СТРІЧКУ. 1990 р. Олія, полотно. 35×50.

— «Гра в зелену стрічку» — це оргія?
— Хто як зрозуміє. Я не знаю правил цієї гри.

— «Турнір» — це сексуальний спек-такль чи боротьба за самицю?

— І те, й інше.

— «Вертикальний більярд» — це з життя нового покоління багатіїв?

— Цікава думка.

— «Хохломська частівка». Ви можете її заспівати?

— Такої не існує.

Вірніше, я придумав свою.

— «Тріумф» — чий?

— Просто. Загальний.

— «Каберне» — міфологія чи сцена із сучасного життя?

— Не знаю.

Майстрові й справді нічого, як правило, додати до вже сказаного на полотні. Та й чи треба?

Сергій ЧИРКОВ

ніших насолод, мало знайдеться духовних утіх, які більше збуджували б мою уяву. Спробуйте цього засобу, Ежені, і побачите, що вийде. З особливим азартом блюзін' та хуліть Бога тоді, коли перебуваєте в товаристві ровесниць, які досі животують у піт'мі забобонних вірувань; закликайте їх до гульні й розпусти; поводьтеся при них, як справжня хвойда, оголяйте свої перса, щоб вони їх бачили; якщо підете з ними в якесь потаємне місце, задирайте сукню до непристойності; з підкresленою безкоромністю показуйте їм найінтимніші куточки вашого тіла; вимагайте від них того самого; зважлюйте їх, повчайте, нещадно висмійте їхні забобони; як то кажуть, заплуйте їх до гріха, лайтесь в їхній присутності, як чоловік; якщо вони за вас молодші, гвалтуйте їх, розважайтесь з цього і розбещуйте їх чи то власним прикладом, чи порадами, чи хай там чим, що спаде вам на думку, одне слово, вдавайтесь до тих засобів, які вплинути на них найпевніше. Так само розкуті поводьтеся і в оточенні чоловіків; проповідуйте їм безбожництво й безкоромність — і не тільки не жахайтесь вольнощів, до яких вони вдаватимуться, а й потай дозволяйте їм усе, що може їх розважити, не ком-прометуючи вас; дозволяйте їм себе мацати, збуджуйте їхню плотську жагу, вимагайте, щоб і вони розпалювали вашу хіт. Не вагайтесь навіть підставити їм зад; та оскільки химеричне уявлення жінок про жіночу честь спонукає їх охороняти насамперед свій парадний вхід, то у випадку спроби проникнути туди чиніть удаваний опір. Одружившися, в жодному разі не заводьте коханця; наберіть лакеїв або платіть кільком чоловікам, на яких ви можете покластися,— якщо ви дотримуватиметеся таких заходів остороги, все буде шито-крито; в такий спосіб ви й свою репутацію збережете і не дасте підстав до підозрінь, і водночас матимете змогу робити все, що вам до смаку.

Продовжимо:

Втіха, приправлена жорстокістю,— це третій різновид утіхи з тих, які я обіцяв ретельно проаналізувати. Такі види плотських розваг сьогодні дуже поширені серед чоловіків, і ось аргумент, до якого вони вдаються для їхнього виправдання. Ми прагнемо гострих відчуттів, кажуть вони — це мета кожної людини, яка йде за покликом хоті, і ми хочемо досягти цього стану за допомогою найактивніших засобів. Виходячи з таких міркувань, ми анітрохи не маємо перейматися тим, приємні чи неприємні наші прийоми об'єкту, який нам служить. Ідеться тільки про те, щоб завдати по клубку наших нервів якомога відчутнішого удару; а нема сумніву, що біль розбуркує почуття куди сильніше, ніж насолода, ѹ кінцевий струс, якого ми зазнаємо внаслідок знушення над іншою людиною, приведе до істотно сильнішої вібрації, відлунюватиме в нашому організмі куди гвалтовніше, спричинити значно потужнішу циркуляцію тваринних струмів, які завдяки властивому для них у такі хвилини зворотному рухові проникнуть у нижчі сфери й негайно розпалять вогонь у органах хоті, настроївши їх на спрійняття насолоди. Спазми втіх завжді нестійкі, а надто в жінок, коли чоловік, який їх грає, повторний або старий. Нерви в таких випадках збуджуються мало, і тоді варто внести в любовні розваги біль, який є по нервових сплетіннях куди відчутніше, примушуючи їх бриніти від перенапруги. Але, заперечують людям, схильним до такої практики, біль завдає прикрості близькому; чи милосердно мучити іншого для того, щоб здобути втіху самому? Люди-пройдисвіти дадуть вам на це таку відповідь: під час акту плотської втіхи ми, мовляв, привічаємо себе вважати за все, а іншого — за ніщо. Зрештою, кожен, хто підкоряється імпульсам природи, неминуче віддає перевагу тому, що він відчуває, перед тим, що він не відчуває. Що нам до болю, якого ми завдаємо близькому, зухвало заявлятимуть такі люди. Хіба ми його відчуваємо? Ні, навпаки; збуджуючи цей біль, ми себе доводимо до слодкої знемоги. Отже, чого будемо ми щадити індивіда, до якого нам байдужісінько? З якого дива ми оберігатимемо його від болю, що не коштуватиме нам жодної слезинки, тоді як очевидно, що цей біль сприятиме пробудженню в нашому тілі гострої насолоди? Хіба коли-небудь ми дістали від природи бодай один імпульс, що спонукав би нас жертвувати собою заради інших, і хіба не очевидно, що на цьому світі кожен повинен дбати тільки про себе? Ви нагадуєте

Окремого розгляду потребує мова де Сада, але не на сторінках не вельми об'ємного журналу. Пропонованій український переклад «Бударної філософії» звучить значно м'якше, ніж французький оригінал. Але й у ньому можна відчути неповторність авторського слова, дивовижне поєднання вишуканості вельможних салонів зі стилістикою найдешевших притонів. І, що найбільше здивує, ви поступово звикнете до маркізового письма і зрозумісте, що інакше, мабуть, і не можна було писати...

Однак час для розмов про де Сада ще не прийшов.

Давайте спочатку дочитаємо «Бударну філософію» до кінця.

Сергій ЧИРКОВ

нам про химеричну заповідь, яка вимагає від нас, щоб ми ніколи не робили іншим те, що ми не хочемо, щоб інші робили нам; але цю абсурдну пораду ми завжди чули тільки від людей — і від людей слабких. Людина сильна ніколи не стане говорити такі нісенітниці. То тільки перші християни, вдень і вночі переслідувані за своє ідіотське вчення, кричали на вухо кожному, хто погоджувався їх вислухати: «Не спаляйте нас! Не здирайте з нас шкіру! Природа вимагає, щоб ми не робили іншому того, що не хочемо, щоб інші робили нам!» Тупі бовдури! Неваже природа, яка постійно штовхала нас на пошуки насолод, яка ніколи не захочує нас ні до чого іншого, могла б, ні сіло, ні впало, припуститися кричущої непослідовності й заявити нам, що не слід шукати втіхи там, де це може завдати прикрості близькому? О, по-вірте мені, Ежені, природа, наша єдина мати, ніколи не говорить нам ні про кого, крім нас самих; нема нічого егоїстичнішого, ніж її голос, а що звучить у ньому найнаполегливіше, найвиразніше? Свята порада, яку вона нам дає: втішайтесь і втішайтесь — коштом нехай там кого. Але ж інші, заперечать мені, можуть і помститися... То й нехай мстяться, правда завжды на боці сильного. Ось вам першій стан суспільства, в якому точиться безперервна війна на знищення слабшого; ось для якого життя ми створені і так чи так повинні до нього пристосуватися — інакше нам буде неперевірки на цьому світі. Так міркують ці люди, моя дорога Ежені, і я особисто, виходячи з мого досвіду та з моїх наукових студій, додам до цього, що жорстокість не тільки не можна вважати вадою, а й навпаки: це найперше почуття, яким обдаровує нас природа. Дитина ламає свою іграшку, кусає грудь годувальниці, задушує свою пташку набагато раніше, аніж набуде здатність міркувати розважливо. Жорстокість визначає всю поведінку тварин, а я вже, здається, вам пояснюв, що закони природи проявляються в їхніх діях куди виразніше, ніж у насих; у диких вияви жорстокості значно наближені до природи, ніж у людини цивілізованої, й, отже, було б абсурдно твердити, що вона є наслідком людської зіпсостості. Вважати так — очевидна помилка, повторюю це вам не вперше. Жорстокість — невід'ємна властивість самої природи. Усі ми народжуємося з певною дозою жорстокості, яку пом'якшує лише виховання, але виховання чуже природі, воно настільки ж шкодить її священним заповідям, наскільки культура садівництва шкодить деревам. Порівняйте в своєму саду дерево, залишене турботам природи, з деревом, до якого ви доклали ваше мистецтво, обмежуючи його вільний ріст, і ви побачите, котре з них гарніше, і на власний смак переконаєтесь, котре дас добриші плоди. Жорстокість — це не що інше, як людська енергія, якої досі не спромоглася підірвати цивілізація, отже, це не вада, а очевидна чеснота. Скасуйте ваші закони, ваші покарання, ваші звичаї, і жорстокість більше не приводитиме до небезпечних наслідків, бо завжды буде стримуватися тими самими засобами. Вона становить небезпеку тільки в суспільстві, де панує цивілізація, бо в ньому потерпіла особа майже завжди позбавлена або сили, або засобів, щоб протистояти нападу. І зовсім інакше проявляється вона в суспільстві, цивілізацію не спотворено: там, якщо жорстокість застосовується до сильного, вона дістане від нього відсіч, а якщо до слабкого, то вона завдасть шкоди лише створінню, яке мусить поступатися силі згідно із законами природи, а отже, діятиме в річищі цих законів.

(Далі буде)

Переклад з французької
Віктор ЛІЦІРІСІЦЬ

¹ Див. оповідки Прокопія Кесарійського (прим. автора).

² Як і Ної, Адам був лише відновлювачем людського роду. Після якогось жахливого катаклізуму він теж залишився сам-один на землі. Але доноївська легенда ібереглася, а доадамівська — ні (прим. автора).

³ Трохи далі цю тему буде розкрито детальніше, а поки що ми вдоволяємося, подавши тільки найзагальніші риси системи, яку не змінив викладемо в усій повноті (прим. автора).

⁴ Читайте Светонія і Діона Кассія з Нікей (прим. автора).

⁵ Читайте: «Історія Зінгви, царіці Анголії» (прим. автора).

СОНЯЧНИЙ НІНДЗЯ

Скидати страх
як сонячний ніндзя
скидаючись з незамкненої
вежі небес
сповзати тихо
наче нежить
і обережно
слухати як дзя—
вонить в потилицю
маслявий пес
охраняє
Королеву—суку
і дякувати місяць
за науку
з припливами пов'язаних
пожеж
із наслідками зв'язаних
 причин
вповзати в душу
наче ніж у тіло
зникати вчасно
рухатись уміло
на кожне ні
відповісти авжеж
за всім спостерігати
звіддаля
з'являтися
коли ще не чекають
і знали те
чого вони не знають
а знають тільки Вчитель
і малі
скрізь
бамбукове зело
і пити срібну воду
із джерельця
і тамувати ніжний сум
у серці
висмикувати тугу
як жало
дивитись тихо
в сонячне лице
спокійний як воно
сонцеподібний
в самотність золота
переплавляти срібло
незнаний непроникний
як яйце
небаченого звіра
проповзати
крізь заборони
стіни і кордони
ставати непорушним
як колона
як дерево вгинатись і рости
не істи вічність
не змикати віч
не бути затайтись
не дихнути
не чути болю
чути непочуте
передчувати
бачити наскрізь
чекати і очікувати
даль
яка не наближається
одвіку
в'йти як жінка
стати чоловіком
забути все
не відчувати жаль
у захваті
ламати цноти лід
незайманої досі
королеви
і слухати
як зригуючи леви
невтомно у пітмі
шукануть слід

ЕРОТИКИ

Василь
ХАЛАХУР

НЕ РОЗЛУЧАТИСЯ НІКОЛИ

не треба йти
бо тут його нема
він як 'юнок п'янкий
у лоні лізе
поскоче стегна
як іржа запізо
і в темряві зникає
як мана

ЧОМУ

чому
коли вечір
так хочеться жінки
поруч
зовсім поруч
найлішче
нести її у собі
найсолодшу і найсмачнішу
не розлучатися
ніколи
чому
коли вечір
так хочеться чоловіка
поруч
зовсім поруч
затулитися ним
від вітру
і бити
байдики

ВІЧНИЙ ШАХ
Чорні починають
і
не закінчують
Білі
жінки
від них
без тями

ОПІУМ ТІЛА

Опіум твого тіла
тісна краватка
в носі
пащоші
жоржини
крисплатій капелюх
тінь падає
на папір
і пише
олівцем
облич
літери незнайомого
алфавіту
позбавив цноти
все
позбавилось
сенсу
коли згадаєш

закапай на ніч
до носа
опіум
моє тіла

ДОН ЖУАН

Ночами
білими
приходять командори
вічливо
питають
Вас звати
Дон Жуан?
Ні
мене звати
Жуан дон
взагалі
я — китаєць
висланий за часів
Мао за демографічні
збочення
Й жінок не зношу
за ноги лагідні
 волосся запашне
до того ж
я погано
з ними
сплю

ТІ ХТО ТРИМАВ

Ті хто
трямав
пальцями
яцірок
кинуті напризволяще
хвости
потім беруть
обережно
і дівчатка
зволожені перса
набутій досвід
не дозволяє їм
легковажно ставитися
до того що змінюються
прямо на очах
вони тримають
зіненацька
прозрівшими пальцями
прохолодні
пуп'янки дівчатка
згадуючи ящірку яка
і після того як зникла
нагадує про себе
дражливим здриганням
хвостика і
прощальним пострілом
скаламучених очей
кольору
розквітлої
пустелі

ДОБУВАННЯ ВОГНЮ

В тілі
жінки
знайшов дірку
і
довго терся
намагаючись
відтворити
процес
Добування
Вогню

Малюнок
Анрі МАТІССА

1993

СІЧЕНЬ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ЛІПЕНЬ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
ЛЮТИЙ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28	СЕРПЕНЬ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
БЕРЕЗЕНЬ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ВЕРЕСЕНЬ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
КВІТЕНЬ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	ЖОВТЕНЬ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
ТРАВЕНЬ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ЛІСТОПАД	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
ЧЕРВЕНЬ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	ГРУДЕНЬ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
П В С Ч П С Н		П В С Ч П С Н	

Фото Константина ЕГОРОВА

ЦУБО-ПРОТИ БЕЗП

Багато людей у світі ще й сьогодні вірять, що в східній медицині є щось містичне. Справді, східна медицина може вилікувати недуги навіть у тих випадках, коли західна медична наука (під цим поняттям ми маємо на увазі сучасну медицину) бессила. Але в цьому немає ніякого чуда. Мета східної медицини — забезпечити людині можливість з максимальною користю прожити життя, запобігти хворобам, поліпшити здоров'я та зовнішній вигляд.

Медицина Сходу вважає, що органічні порушення проявляють себе в певних місцях поверхні людського тіла (ці місця — точки цубо) і що натискання чи інший вид дії на них допоможуть не тільки виділити патологічні симптоми, а також привести весь організм людини в робочий стан.

Цубо-терапія заснована на науці і вже довела свою життєздатність. Вона спирається на медичний досвід трьох тисячоліть. Нею можна користуватися і в домашніх умовах.

Незважаючи на ефективність у лікуванні деяких хвороб, цубо-терапія не всемогутня. Медицина Сходу нічим не може допомогти при таких захворюваннях, як злойкісні пухлини, тиф, дизентерія, холера, туберкульоз, сифіліс, інфекційні захворювання.

Як знайти точку цубо?

Описуючи місцезнаходження цубо, користуватимемося традиційними термінами відносно вимірюван-

ня, які називаються «сун» і «бу». Один сун визначається таким чином: пацієнт, приставивши кінчик середнього пальця руки до великого, утворює немов кільце. Величина сун при цьому представлена довжиною другої фаланги середнього пальця. П'ять бу — половина суна.

Визначаючи точки цубо, використовують три методи: легеньке розтирання шкіри, м'яке пощипування та посмикування (вперед і назад) шкірної тканини і, нарешті, м'яке натискання на шкіру великими пальцями чи чотирма пальцями. Сила вашої дії не повинна перевищувати 3–5 кг, а тривалість — 3–5 сек. Ви можете бути впевненими, що точно визначили місцезнаходження цубо, якщо в досліджуваній ділянці проявлятимуться такі симптоми: больові відчуття, відсутність чутливості, озноб, почервоніння, невеликий висип, пігментні плями чи ластовиння в кількості більшій за звичайну.

Знайшли точки цубо? Тепер починаємо масаж.

Є кілька методів масажу:

1. Розтирання.

Цей метод застосовується найширше і включає в себе такі рухи, як погладжування, розтирання та пощипування тіла. Великі зони шкіри масажують великим та вказівним пальцями рук. Важливо пам'ятати, що не можна виконувати масаж тільки кінчиками пальців. Це може привести до саден і натирани.

БЕЗПЛІДНІСТЬ

Причиною відсутності в подружжя дітей у 40–60% випадків є чоловік.

Якщо жінка не може завагітніти, це викликано трьома причинами: нездатність до овуляції, порушення у фалопієвих трубах і аномалія матки.

У першому випадку овуляція може мати місце, але рідко, і яйце розвивається ненормально.

Крім того, можуть спостерігатися порушення в утворенні гормонів, які керують функцією яєчників.

У другому (більш поширеному випадку) — в фалопієвих трубах виникає перепона, що заважає рухові яйця по них до матки.

Третя причина — порушення перетинки матки, викликаної проникненням туберкульозних бацил, чи аномальний її розвиток, а також наявність пухлини.

Крім цих факторів, такі хвороби, як діабет, базедова, недостатнє

1. KI-16

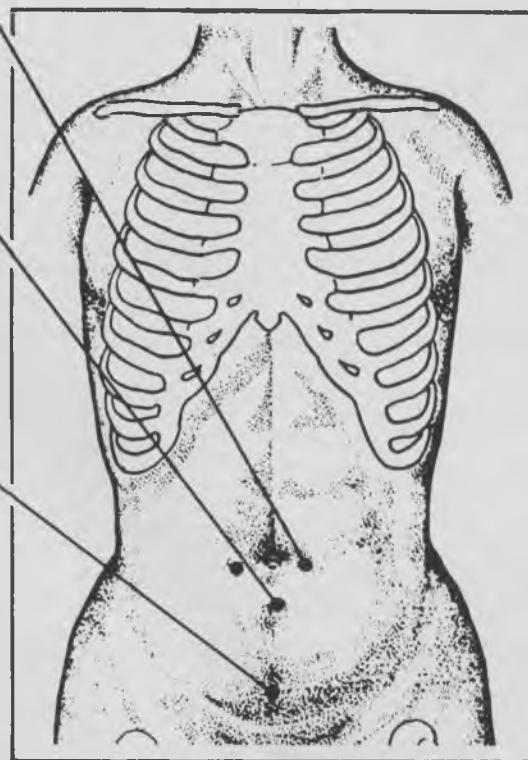
Точки, що знаходяться за п'ять сунів обабіч пупка.

2. CV-6

Один сун і п'ять бу нижче від пупка.

3. CV-3

Чотири суни нижче від пупка. 4/5 відстані між пупком і лобковою кісткою.

2. Натискання.

Долонями, великими пальцями чи чотирма пальцями натискайте на шкіру від периферії до центра тіла. Натиснули — і зафіксуйте це місце, повільно послаблюючи тиск. Сила, з якою ви це робите, не повинна перевершувати 3–5 кг, а тривалість — 3–5 сек.

3. Вібрація.

Долонею чи кінчиками пальців трішки натисніть на тіло пацієнта, одночасно роблячи ритмічну коротку вібрацію у тому місці, де натискаєте.

4. Постукування.

Руки беруть участь в операції по черзі. Постукування повинно бути ритмічним. Для постукування великих частин тіла з твердими м'язами використовують кулаки, невеликі м'які ділянки тіла масажують за допомогою ріжучих рухів кінчиків пальців (великих) або чотирма пальцями. Постукуючи м'які частини тіла, наприклад, живіт, складіть долоні у вигляді чашки.

5. Натискання з розтиранням.

Цей масаж виконується великими пальцями рук, вказівними та середніми. Масаж ділянок тіла між кістками та суглобами роблять кінчиками великих та середніх пальців. Рухи пальців — кругові, натискання поступово збільшується.

6. Масаж шіацу.

Шіацу відрізняється від інших систем масажу тим, що в ньому застосовується метод натискання на

точки цубо тіла пацієнта. Ефективність цього методу полягає в тому, що тут можна регулювати силу натискання на ці точки залежно від фізичних даних пацієнта.

Натискання буває легким, середнім та сильним.

1. Легке натискання з поступовим нарощанням і поступовим зменшенням зусилля.

2. Швидкі легкі дотики, різко підсилюючи натискання і різко послаблюючи його.

3. Цілком природне торкання з невеликим зусиллям натискання і різким послабленням його.

Просторовий інтервал між точками натискання на тілі пацієнта, по суті, не встановлений, загально-прийнятий інтервал становить 3–5 см.

Масаж шіацу виконують долонями і пальцями рук. Дуже важливо, щоб сила натискання завжди була спрямована до центра тіла пацієнта.

Масаж шіацу — дуже складна система, тому бажано, щоб його виконував фахівець. Він протипоказаний хворим, що мають температуру, при інфекційних захворюваннях, серйозних захворюваннях нирок, серця, злоякісних пухлинах, а також якщо шкіра пацієнта уражена опіками, виразками.

Пропонуємо вашій увазі кілька розділів з книжки професора Токійського університету Кацусуки Серідзawa «Цубо. Життєво важливі точки для застосування методів східної медицини».

Переклад з англійської Володимира КУРБАТОВА

харчування та різні психологічні стреси, можуть сильно вплинути на фізіологію жінки і викликати бесплідність.

Не існує цубо, дія на котрі відразу вилікує від бесплідності й дасть жінці змогу виносити дитину.

Метод східної терапії полягає в тому, щоб привести тіло жінки в добрий фізичний стан і таким чином вилікувати її від недуги.

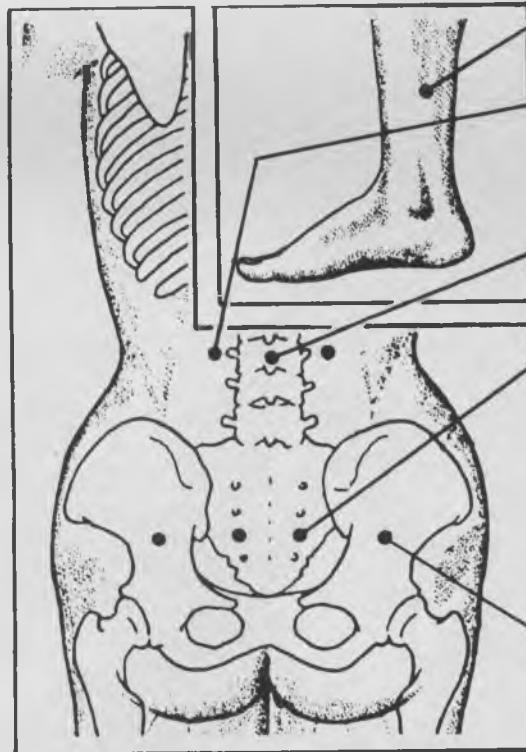
На початку зробіть масаж чи шіацу в точках KI-16, CV-6 і CV-3. Потім таким же чином дійте на точку SP-6.

Після цього зробіть масаж

чи шіацу в цубо

BL-23, GV-4, BL-33 і BL-48.

Якщо причина бесплідності відома, можна застосувати медичні чи інші способи лікування, проте, коли подружжя не здатне мати дітей з невідомих причин, допомогти може терпляче і наполегливе слідування курсу східної терапії.

4. SP-6

На внутрішньому боці голівки, три суни вище щікототки.

5. BL-23

Один сун і п'ять бу обабіч хребта, нижче від спинних відростків другого поперекового хребця, що знаходиться на рівні нижніх ребер.

6. GV-4

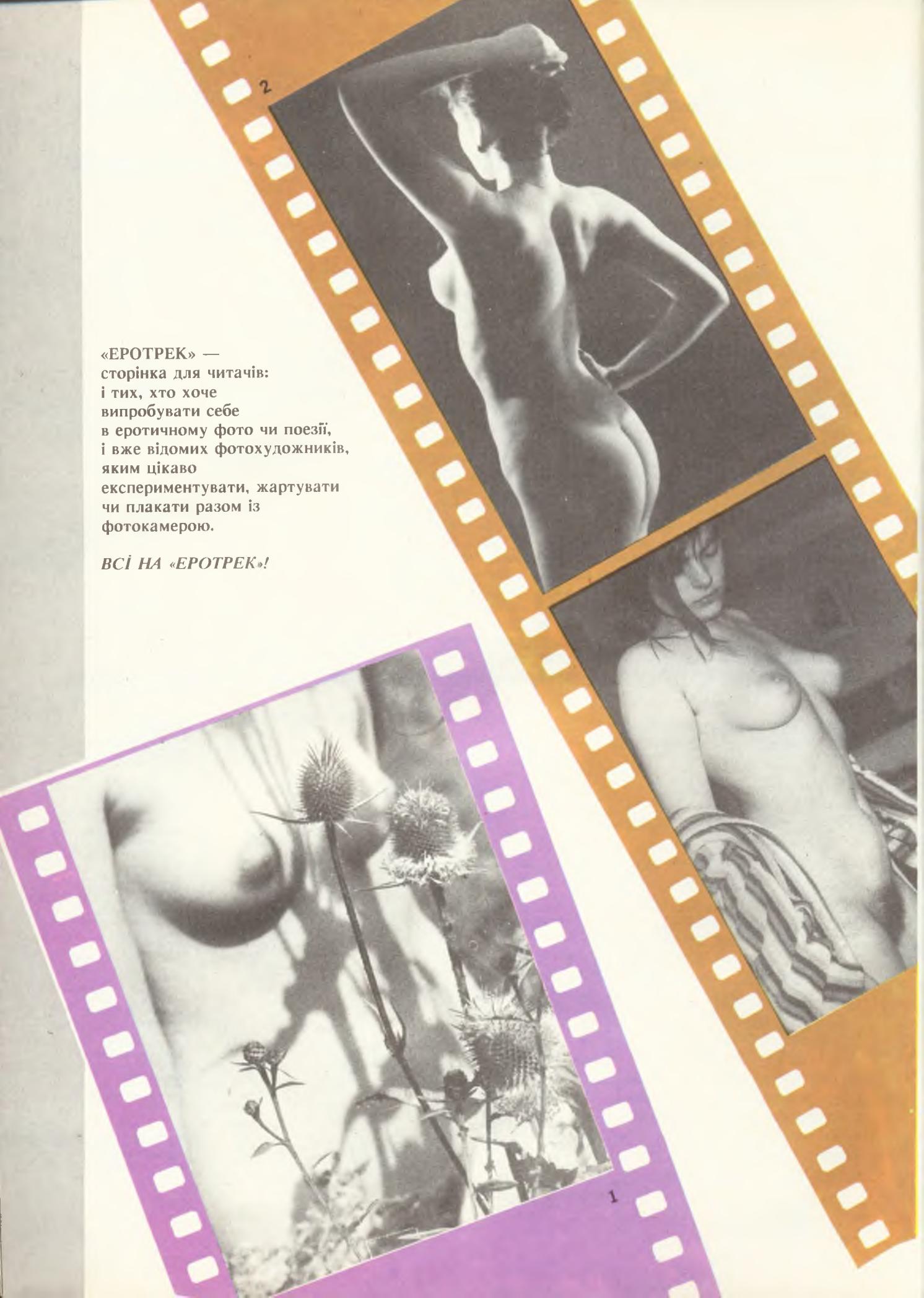
Між точками BL-23 і нижче від спинних відростків другого поперекового хребця.

7. BL-33

П'ять крижкових хребців зливаються і утворюють задній стімок тазової порожнини. Чотири пари цубо (BL-31–34) знаходяться поряд з отворами обабіч верхніх виступів цих хребців. Пара цубо BL-31 знаходиться на рівні верхнього крижкового хребця, а інші розташовані нижче за зростаючим порядком номерів.

8. BL-48

Три суни з обох боків від хребта, нижче від другого крижкового хребця.

2

«ЕРОТРЕК» —
сторінка для читачів:
і тих, хто хоче
випробувати себе
в еротичному фото чи поезії,
і вже відомих фотохудожників,
яким цікаво
експериментувати, жартувати
чи плакати разом із
фотокамерою.

ВСІ НА «ЕРОТРЕК»!

1

***
Як жовта воскова свіча,
Останнім спалахом прощальним
Минає день, життя, печаль,
Чекання... Господи, востаннє
Я дождаю в самоті
І п'ю цикуту сподівання.
Насніться сни, але не ті,
Присниться біль мого кохання,
Присниться вічна круговерть,
Безсонні ночі, твої очі...
І щось таке страшне, як смерть,
І щось таке, чого не хочу!..
А дідько пхає чарку — «пий!»
Цикуту збовтану і пінну...
А ніч така, хоч вовком вий,
Коли тебе немає, інно...
***

Казкова млість твоїх долонь...
Не треба слів — все скажуть руки...
Обличчя спалює вогонь...
Терпи, терпи солодкі муки!
Шалій, шалій — коротка ніч,
Де все злилося воєдино...
Де коси сипляться із пліч
І опадають на долину...
Чарівна ніч, казкова мить...
Дай Боже, може, не остання...
У голові шумить, шумить
Кохання...

Ярослав
ШУДРАВИЙ
м. Київ

ЕРОТРЕК

Автори фотознімків:
1; 2 — Микола СІДАШ;
3 — Олександр СМІЛЯНСЬКИЙ;
4 — Ігор МАКСИМОВ.

ВІД АПУЛЕЯ ДО АНДРУХОВИЧА

РОМАН З БИКОМ

Ян ПАРАНДОВСЬКИЙ

Малюнок Пабло ПіКАССО

У колі служниць сидить добра цариця Пасіфая¹, ім'я якої означає: «Та, що світить». Живо й весело балакають жінки про бій биків, що його незабором влаштовує цар Мінос. Саме під той час один із царевих воєначальників повернувся переможцем з далеких країв і привіз із собою багато невільників. Якийсь дивний, варварський люд, що говорить незрозумілою мовою. Юнаки та дівчата з чудними рисами облич, білявим волоссям та блакитними очима. З них обрали найпоказніших, і тепер, під наглядом царського розпорядника ігор, навчають їх мистецтва двобою з розлюченим звіром. Це вимагає великої сили, гнучкості й спритності. Треба на бігу скочити на хребет биковій вstromоти йому в карк гострого дротика. Кажуть, особливо відзначається у цьому дійстві одна дівчина, і така вона зgrabна й прекрасна, що придворний скульптор зробить з неї чудову статуетку. Таку статуетку бажає мати цариця Пасіфая — маленьку, із слонової кістки, що зображує ту мить, коли дівчина мчить аrenoю на бикові, тримаючись за його роги.

Якось дивно поглядають служниці, розповідаючи про красу тієї варварської дівчини. Цариця Пасіфая бачить це, розуміє і нишком посміхається. Вона цілковито впевнена у своєму Міносі. О, та не завжди так було! Ще не так давно «солодка дівиця» Брітомартіда, улюблениця прудконогої Артеміди, тікаючи від неподобної царевої пристрасті, кинулась у море. І тоді вперше, а може, й востаннє, Пасіфая пустила в хід свою чудодійну силу, притаманну всьому родові Геліоса, — силу, що так допомогла її племінниці Ме-

¹ Історія, змальована у цій новелі, відбувалася на Кріті. Недавні розкопки виявили на цьому острові чудовий палац у Кносі, а цивілізацію, центром якої він був, ми називамо нині Егейською. Як побутове тло взято життя в цьому палаці, де жінки ходили у кринолінах і де було заведено бої биків.

деї з невідомоїдалекої Колхіди.

Цариця Пасіфая зачарувала царя Міноса². Щось зробила, промовила якісь заклинання, спалила сяке й таке зілля — і ось чари подіяли: цар Мінос став неспроможний вступити в любовний зв'язок із жодною сторонньюю жінкою. Скільки разів намагався — вилазили з нього гади мерзенні, змії, скорпіони, які, потрапивши в лоно діви, спричинялися до її смерті. Отаке втнула ревнива Пасіфая. Відтепер одна вона буде йому за коханку і за дружину, вона народжуватиме йому дітей, і будуть вони такі ж прекрасні, як і її дочка, чарівна Аriadна.

Пасіфая пишеться своїм благородним походженням від променістого бога сонця. Саме в цю мить, дивлячись на згасаючі зблиски від батькової колісниці, які пробиваються навіть у її покої, вона гордовито думає, що не багато дів цієї землі можуть похвалитися таким родичем. І не відає того, що саме тепер чи не найменше викликає заздроців. Бо над Геліосом тяжіє гнів Афродіти. Звичайно, ніхто, крім Зевса, не має влади над вогненным богом. Але на землі є його діти, на яких Афродіта може вилити свою помсту.

Отак цариця Пасіфая підпала під гнів великої богині. З вини батька, який занадто ревно оберігав подружню честь Гефеста, кара спостигне його дочку. Це справедливо і мудро. А кара буде сурова і вельми вигадлива. Рано-вранці, коли Пасіфая вийде із своєї розкішної ванни і, вбрана відповідно до свого становища, вирушить до святого гаю, дорогою її охопить почуття пристрасті, таке неподобне, що викликатиме жах у прийдешніх поколінні і знеславить увесь її рід.

У тінистих долинах порослі лісами крітської Іди паслися незчисленні царські стада. Був там один білий бик, особливо гарний, дарунок Посейдона.

Між рогами мав він чорну пляму, а сам був увесь білий, як молоко. Корівки-ялівки з усього околу мріяли про те, щоб він бодай разочок скочив їм на спину. Мінос казав, що другого такого бика нема в цілому світі. Мабуть, саме такий був і отой бик, обернувшись на якого Зевс викрав красуню Європу.

Пасіфая знала цього бика і часто гладила його лискучу шию. Але того дня після вранішньої купелі немовби побачила його вперше в житті. Він видався їй напрочуд гожим, показним, не як бик, тварина, а як буває гожа людина, вродливий чоловік. І охопило її непоясненне почуття, забаглось їй стати коханкою того бика. Забула про своє ошатне вбрання, забула про святий гай, про своїх служниць — бігла чимдуж, аби освідчитися в коханні. Бик поглянув на неї своїми великими янсими очима, а тоді знов заходився пастися. Цариця звеліла, щоб надалі прекрасного бика пасли окремо від інших: ревнувала його до кожної телиці.

Цілі дні проводила Пасіфая біля коханого бика. Придворні дівчата не бачили її й дивувалися, звідки раптом у цариці буколічні нахили. Це навіть стало модним, і вельможні крітські дами почали гуляти по полями з оберемками свіжої трави, наслідуючи в цьому царицю Пасіфую, яка своїми білими, пещеними руками сама жала для улюблених бика молоді пагони й добірні трави.

Але були й гірші ознаки. Цариця, завжди така побожна, несподівано збайдужила до священих обрядів. Не бачили її на релігійних урочистостях, а її власні капище, в якому вона щодня приносила жертви Великій Матері — володарці гір та лісових хащів, добрій цариці левів, спорожніло й більш не вабило око свіжими квітами.

І ще гірше. Пасіфая занедбала не тільки царські

обов'язки, а й подружні. Мінос із подивом і прикрою виявив, що проходить з його кімнат до покоїв цариці замкнено. Бик переважив Міносу у серці Пасіфай!

Щодня рано-вранці вставала цариця Пасіфая. Купалась у теплій воді, настояній на духмяному зіллі, заплітала коси, надягала свої найкращі сукні з різно-колірними шлярками, станстягуvala корсажем і з відкритими грудьми, за придворною модою (а груди в ній були розкішні), у вишуканому уборі на голові йшла до свого коханого. Дорогою виймала люстери, поправляла зачіску, міняла місцями коштовні прикраси так, щоб коханий усе це оцінів. У гарних чеврівичках блукала горами і ввечері поверталася стомлена, із збитими ногами, в сукні, подертий так, що її тепер випадало хіба що віддати котрійсь із куховарок. Потім зачінялась у себе, нікого не хотіла бачити, а коли і викликала прислугу, то тільки на те, щоб звеліти зарізати ту чи ту ялівку — і то негайно! Цариця, яку роздирали ревнощі й невтамована пристрасть, засинала важким сном, сповненим жагучих видінь і марень. Ніхто не зміг її порадити поїхати в Ахею, де тече чудодійна річка Селемн³, і досить тільки омітися в її водах, як ураз забудеш усі любовні гризоти й туту.

Не сподіваючись нізвідки порятунку, Пасіфая вирішила звіритись єдиній людині, яка могла їй допомогти. І пішла до афінянини Дедала⁴. Відомо було, що він усе вміє: і по камінню різьбить, і водогін полагодить, і канал збудувати. Як виявилось згодом, він зумів навіть злетіти в повітря. Пасіфая зізналася йому в своїй скруті. Спершу Дедал не міг злагнути, навіщо вона про це розповідає. Цариця ж бо обіцяла йому золото й погрожувала карою, але не казала прямо, чого хоче. Та врешті дала зрозуміти, що треба зро-

бити так, щоб її коханий уявив собі, ніби вона корова. Може, спорудити щось штучне, якусь машинерію... Дедал зрозумів, кивнув головою і взявся до роботи.

За кілька днів усе було готове. Майстер доволі вправно вистругав з дерева корову і так гарно обтягнув її шкорою, що навіть найпромітніший бик не добачив би підступу. Всередині було видовбано порожнину. Пасіфая піднялася східцями і там сковалася. Корову принесли на лут і привели бика. Найстрахливішу пристрасть, що будь-коли палила жінку зсередині, було вдоволено. Крізь дерев'яну морду підробленої корови вихоплювалися дівки зойки шаленої насолоди.

Що сталося з биком, невідомо. А Пасіфая в належний час народила чудовисько, яке мало бичачу голову, а решту тіла — людську. Назвали його Мінотавром. Він був страшенно непокірливий і без угаву жадав людської крові. Його вбив Тесей, молодий афінський герой. А Пасіфая Мінос наказав ув'язнити. В сумі й скорботі померла дочка бога сонця.

З польської переклала Валентина МИТРОФАНОВА

¹ Пасіфая — в інших місцях її віддавали божеські почесті. У Лаконії на її честь було зведенено храм, де проводили майбутнє людям у стані сну. Цю святиню охоче відвідували урядовці, які бажали дізнатися про майбутнє.

² Зачарований Мінос — чари зняла з нього така собі Прокріда віддачючи Міносові, вона в належну мить підставила йому козячий міхур і зібрала туди все гаддя, яке викинула в море. Зіблений цар подарував й пса, від котрого не могла втекти жодна дичина, та дротик, що завжди влучав у ціль. Німецький учений Рошер вбачає у цьому епізоді натяк на якусь заразу хворобу, на яку страждав Мінос.

³ ...чудодійна річка Селемн — жив колися пастух на Ім'я Селемн, який кохав одну німфу. Німфа відповідала йому взаємністю, але, коли минуло очарування його юності, покинула його. Селемн помер з горя. Добра богиня Афродіта перетворила його на річку з такою ж назвою. Та Селемн і в цьому образі і далі оплакував свою втрату. Тоді Кіпрська дів'я зробила йому добро вдруге, обдарувавши властивістю забувати образи. З того часу води Селемна могли зцілити любовні муки. У місті Кізіку було, жалут, джерело, напившись з якого можна було забути кохання.

⁴ Дедал — той самий, який із сином Ікаром здійснив невдалий політ над Егейським морем.

ХРАМ

ГОЙОСИРА

Часом кожному чоловікові буває дуже корисно зробити те, чого жоден з нас робити не вміє. Тобто — подивитись на себе, на характер свій, манери й поведінку очима жінки. Краще — коханої. Дуже корисна річ. Але майже нездійснена.

Тому маємо нагоду виправити становище завдяки популярному паризькому журналові «Вандреді-Самді-Діманш», який спільно з інститутом Харгіза здійснив цікаве опитування жительок Франції з різних верств населення віком від 15 років і старших. Тема опитування: «Що ви думаете про сучасних чоловіків?»

Хоч ми ще й не французи, але чи може схожі, чи не правда? При наймні вуса у них ростуть там, де і в нас, а наші вимоги до жінок нічим не відрізняються від їхніх. Отож подивимось, що іхні жінки про них думають. Може, й нам згодиться.

1. «ВОНИ ПИШАЮТЬСЯ СВОЇМИ ДОСЯГНЕННЯМИ»

Що, на вашу думку, чоловіки цінюють у собі найбільше? (Кількість відповідей всюди — у відсотках)

Професійні успіхи 40
Зовнішність, власні фізичні дані 18

Людські якості 17
Мужність 16

2. «ПЕРЕДУСІМ — ІНТЕЛІГЕНТНІСТЬ»
Чим вас найбільше приваблює чоловік?

Інтелігентністю 31
Гумором 28
Загальною культурою 21
Галантністю 18
3. «УСІ ЧОЛОВІКИ — ЗВЕРХНІ»

Що, на вашу думку, є найбільшою чоловічою вадою?

Почуття власної переваги 47

Любліть хизуватися 12

Брак інтуїції 12

Прагнення влади 11

Лицемірство 8

4. «ЯКІ У НІХ ОЧІ!»

Що у зовнішності чоловіка приваблює вас передусім?

Погляд 48

Хода 34

Руки 5

Голос 4

5. «НАДТО ЕГОЇСТИЧНІ»

Який найбільший недолік чоловіків у житті?

Егоїзм 40

Лицемірство 12

Ліноці 9

Боягуство 7

6. «СЕКС — НЕ НАЙГОЛОВНІШЕ»

Для вас чоловік — це передусім...

Щастя 26

Сім'я 18

Безпека 17

Батько моїх дітей 15

Сексуальний партнер 2(1)

7. «ВІН СТАВ ДОМАШНІМ»

За останні роки чоловіки значно змінилися. В чому найприємніша для жінки зміна в чоловіках?

Вони допомагають у хатньому господарстві 42

Вони не дивляться на жінку, як на річ 25

Вони більше дослухаються до жінок 12

8. «НЕ ВИКЛИКАЮТЬ БАЖАННЯ МРІЯТИ»

У чому полягає найприкріша зміна в чоловіках?

Вони втратили вівлівистість 45

Вони не викликають бажання мріяти 16

Менше поважають жінку 15

Втратили ініціативність 12

Вони менше жадають жінку 3

9. «ГЕТЬ-ЧИСТО ТЕЛЕМАНИ!»

Що найбільше дратує вас у повсякденному житті?

Повернувшись додому, одразу сідають до телевізора 20

Не слухають жінок 19

Байдулюють у домі 17

Втратили щирість 16

10. «ЩОБ ВІДЧУВАТИ СЕБЕ КОХАНОЮ»

Навіщо потрібний чоловік у житті?

Щоб відчувати себе коханою 44

Він діє відчуття безпеки 27

Щоб позбутися самотності 11

Щоб мати дітей 10

11. «ВОНИ ЗАРОБІТЧАНИ»

Що, на вашу думку, чоловіки роблять найкраще?

Заробляють гроши 28

Доглядають машину 21

Упадають за жінками 20

Мріють 17

12. «НЕВИПРАВНІ ЛОВЕПАСИ»

У чому чоловіки досягають найбільших успіхів у царині кохання?

У залицянні 25

У мистецтві кохання 18

У пестощах 11

У вмінні добитися побачення 7

У вмінні перервати стосунки 6

У вмінні обійтися і поцілувати 5

13. «ПОГОВОРИТИ Б...»

Чим би ви хотіли зайнятися з чоловіком?

Поговорити 32

Посміята 19

Кохатися 15

Відпочити у віхідні 15

Зайнятися спільною улюбленою справою 13

14. «НАДТО ПОСПІШАЮТЬ У ЛІЖКУ»

За що ви найчастіше докоряєте чоловікам у ліжку?

За брак пестощ 37

За надміру поспішивість 27

За брак уяві і фантазії 19

За брак мужності 2

15. «ГІЛЬКИ Б НЕ ПЯНИЧКА»

Що для вас неприйнятне в чоловікові?

Пияцтво 28

Те, що він бється 25

Те, що він обманює 22

Те, що він припиняє кохатися зі мною 2

16. «АЛЕ БЕЗ НІХ ВАЖКО...»

Що може замінити чоловіка?

Дитина 32

Сім'я 19

Робота 17

Випадкові зв'язки 14

Друзі 9

Хороші книги 4

Від себе ж додам, що так і кортить мені прокоментувати результати цього опитування, — та все ж утримаюсь. Утримаюсь — бо ж француженки віддають перевагу інтелігентності чоловіків, а інтелігента людина мусить вчитися робити висновки самотужки. Чого всім і зичу настанку!

ЛЕЛЬ—статистик

ЛЕЛЬ 32

Як казав хтось із жартівниць: ків, кохання — то така хвороба, яка минає, коли хворі довго лежать у ліжку. В цьому жарті, як і в будь-якому іншому, є чимала частка правди. В нашому випадку — на превеликий жаль. Тому що переважна більшість чоловіків просто ігнорують проблеми оргазму. Ігнорують, бо не знають про них.

«Про які, власне, проблеми йдеться? Адже практично ніхто з чоловіків навіть і не замислюється про те, як вони кінчають і чому вони кінчують. Якщо проблем з еякуляцією немає, то й оргазм без проблем!..»

Чую, чую ваші вигуки. І згоден, проблем немає. Особливо, якщо ви займаєтесь самозадоволенням або знайшли собі не-вибагливу жіночку на автовокзалі. Але, здається, ми про кохання говоримо, чи не так?.. А коли так, то слід подумати і про кохану, в даному разі — про свого сексуального партнера. А от вона, жінка, має велими великі проблеми із своїм оргазмом. Та найчастіше винні в цьому саме ми, чоловіки! Хоч як прикро, але це так!

Тому краще розберімося все ж таки з цими проблемами.

Жіночий оргазм був предметом численних наукових суперечок аж доти, доки його не дослідили американці У. Мастерс і В. Джонсон (колись я ще розповів детальніше про їхні надзвичайно цікаві дослідження). І отоді стало зрозуміло, що жінки (ви вже хлопці, вибачайте) сексуально більш висока стать. Вони здатні на те, про що нам годі й мріяти. Приміром, досягти стількох оргазмів, скількох схочуть, — п'яти, десяти, п'ятдесяти і навіть ста під час однієї зустрічі з коханим чоловіком.

Утім, спершу потрібно з'ясувати, що таке оргазм жінки? Потрібно — оскільки сам знаю молодих чоловіків, які цілком широко вважають, ніби жінки відчувають те саме, що й вони.

I НАЩО МИ ЖІНКАМ?

Мовляв, якщо у мене відбувається під час оргазму еякуляція, а потім треба трошки перепочити, то і в жінки щось має близити — і можна спати. Насправді ж з фізіологічної точки зору жіночий оргазм являє собою серію ритмічних скорочень м'язів тазового дна — піхви, матки, промежини. Звісно, ніяка рідина при цьому не виділяється.

Ше одна (чи не найголовніша) відмінність жіночого оргазму. Найбільше задоволення чоловіки відчувають під час першого оргазму — він найінтенсивніший і найрадісніший. Здається, вібрує кожна клітинка тіла, чоловік прагне визволення не менше, ніж усі народи Південної Африки разом узяті, — і здобуває його на вершині раювання. Перша еякуляція містить найбільшу кількість сім'яної рідини, вона вилітає під таким тиском, що жінка дістає наслоду, відчуваючи чоловіче завершення. Другий, третій чи будь-який наступний оргазм уже не можуть дати чоловікові такого сильного відчуття, яке дарує перший.

А тепер, як справжній чоловік-мазохіст, мушу нагадати, що жінка може відчути стільки оргазмів, скільки їй заманеться. До того ж її оргазми найчастіше щодалі збільшуватимуться — приміром, третій її оргазм приємніший за перший, а сімнадцятий ще кращий. Жінки також здатні до багатооргазмових переживань — тобто, просуваючись до другого оргазму, вони продовжують відчуваючи вплив першого. Про що ми — знову ж таки! — можемо тільки мрії

яти. Я ще не втомив вас достаточно? Тоді ознайомтеся ще з такою суттєвою науковою інформацією: жіночий оргазм триває значно довше за оргазм чоловічий!..

Не можу сказати, що я надто жорстока людина. Ні. Але правда життя змушує мене сісти за кермо асфальтоукладника, врубати максимальну потужність і розчавити чоловіче самолюбство об дорожнє полотно — факти змушують. І знаєте, до чого? Ніколи не повірите! Але насправді сексуальні дослідження доводять, що наймогутнішого оргазму жінки досягають внаслідок мастурбації!!!

Тепер дам вам час обдумати наведену інформацію і замислитись над питанням, яке автоматично випливає з усього мовленого вище: навіщо ми їм взагалі потрібні?..

Подумали?.. Шкода, якщо ні. Не треба поспішати, оскільки нічого нового я не скажу, а те, що скажу, ви маєте зrozуміти самотужки: лягають вони з наами в ліжко тому, що для жінки кохання — самоцінне. Воно вище за будь-які інші емоції чи переживання. Особиста симпатія для жінок — над усе.

Якщо ми, примхливі чоловіки, можемо миттєво розвернутися на сто вісімдесят градусів і почвалати за першою-ліпшою привабливою спіднічкою, то жінка передусім прагне знати, поважати, кохати того чоловіка, з яким лягає в ліжко. Власне, хоч як би там воно було, жінка робить нам подарунок, який не зрівняти навіть із золотими каблучками з діамантами, якими ми їх не так уже й часто тішими. Відчуття

блізькості, ніжності, чуттєвості і кохання набагато вагоміші для жінок, аніж ті кнопки оргазму, які вони можуть натиснути і без нашої участі.

Але тут я мушу повернутися до початку і попередити: не слід вважати, ніби жінку задовільнить саме кохання без оргазмів! Сучасні жінки небезпідставно розраховують і на перше, і на друге. Хай навіть оргазм цей буде не такий потужний, як той вибух, що його може відчути жінка в хвилині самозадоволення...

Втім, що значить «хай»?.. У тім-то й річ, що справжній чоловік мусить навчитися дарувати жінці не тільки кохання, але й найвищу втіху від кохання. Спеціальних шкіл, в яких навчають цього мистецтва, поки що не створено, але жодна жінка не сприйме всерйоз ваші послання на цей прикий факт біографії нашої країни. А відтак спробуймо згадати те, що ми вже знаємо, і застосувати свої знання на практиці. Отож — жіночий оргазм викликається стимуляцією індивідуальних ерогенних зон, серед яких найчастіше «вибуховою кнопкою» стає клітор. Але (нагадую ще раз!) усе це справцює за умови емоційного піднесення. Тобто, якщо жінка готова кохати вас. Часом жінка може панікувати, що їй не пощастиТЬ швидко збудиться і досягти оргазму. Слід зрозуміти її стан, оскільки їй вас можуть відвідувати подібні думки: чи пощастиТЬ піднести своє знамено й утримати його досить довго на гідній висоті? Тому не шкодуйте часу на пестощі й ніжні слова, навіть якщо вони триватимуть п'ять, десять, п'ятнадцять хвилин. Тривалий початок — не ознака байдужості. В цьому ви самі переконаєтесь уже за кілька хвилин, коли ваша кохана скине з себе пута комплексів. Адже на її здатності відгукуватися на пестощі чоловіків можуть позначатися велими численні фактори, серед яких найприкріші такі:

— жорстоке виховання,

яке сформувало в жінці ставлення до сексу як до чогось «брудного й гідкого»; — невміння розслабитися через хібні уявлення про жіночу гордість, про пристойність і непристойність у коханні; — невгамовні думки на зразок: «А чи правильно я поводжуся в цій ситуації?» або «Як би вчинила на моєму місці мама?»;

— найрізноманітніші побоювання (зокрема, страх небажаної вагітності); — вона вже звідала на досвіді невміlostі чоловіків, відтак побоюється, що ви теж виявитеся сексуальним «принтером»... Тому варто згадати полінезійців, які, попри власну неосвіченість, давненько зрозуміли: щоб дерево запалало, його треба довго терти в долонях. А ваша кохана — не дерево, правда ж? Та ї ви чимось відрізняєтесь від полінезійців. Тож будьмо ніжними й терплими.

Такі не надто темпераментні жінки часто не досягають оргазму без додаткового стимулювання ерогенних зон. Під час статевого акту вони прагнуть активнішого подразнення клітора, глибшого введення чоловічого члена у піхву. Самі лише фрікції, як правило, не викликають у них оргазму. Якщо чоловік поспішив, внаслідок чого вже відчув оргазм, а жінка ще ні, він мусить проводжити стимулювання ерогенних зон жінки, навіть якщо не дуже й хочеться.

Тут важливо зрозуміти, що для досягнення оргазму величезного значення для жінки набувають зовнішні фактори. Приміром, неприємності на роботі, втома, хвороба дитини — все це може суттєво знизити сексуальність жінки, відтак досягти оргазму їй буде надзвичайно складно. Навіть такі незрозумілі (з погляду чоловіків) речі, як незвична обстановка, неможливість прийняти душ, запах алкоголю, можуть спричинити ваше фіаско як мужчини. Зважте на це!

Отже — ще раз: не поспішайте все скінчити! Одна з найбільших чоловічих помилок полягає в тому, ніби чоловік і жінка мають відчути оргазм одночасно. Дурниці! Оскільки жінка мультиоргазмова і кожний наступний оргазм дарує їй більшу насолоду, ніж попередній, ви повинні обдарувати її оргазмом два, три, п'ять, десять разів, перш ніж дозволити собі скінчити. Ви можете сказати вголос: «Я так кохаю тебе, що більше не маю сил терпіти!» — і це викличе її оргазм, але насправді ви ще можете терпіти, можете стримувати свою еякуляцію, можете! І чим глибшим буде її задоволення, тим радісніше вам буде нарешті «розрядити» свою зброю.

І це, можливо, єдиний спосіб не втратити жінку як сексуального партнера. Інакше не дивуйтесь, якщо вона охолоне до вас.

ЛЕЛЬ-сексолог

Малюнок
Олександра МІХНУШОВА

ЗАЛОЗА ЧОЛОВІЧОГО НАСТРОЮ

І знову змущений повернутися до не надто веселої теми, оскільки молоді чоловіки практично нічого сінько не знають про передміхурову залозу, або ж простату, а відтак і не приділяють їй уваги. Та, дізнавшись, починають третмітіти від жаху.

Спочатку — приємні новини. Надійшла інформація, нібито ізраїльські лікарі винайшли доволі простий і надійний засіб боротьби з простатитом — простатотермію. Подробиці, звісно, поки що зберігаються в таємниці, але надія з'явилася. Принаймні у

тих, хто страждає на цю хворобу і на імпотенцію. Втім, який зв'язок між простатитом і імпотенцією? З таким запитанням ми й звернулися до кандидата медичних наук Валентина РУБАНОВИЧА.

— Простатит і імпотенція? Варто передусім розібратися в термінології. Імпотенція — головна причина, яка змушує чоловіків звертатися до сексологів. Але це не діагноз, швидше — зневажливий ярлик. Імпотенція може бути наслідком найрізноманітніших захворювань, тому правильніше було б говорити про якісь сексуальні порушення.

ЯК БОРОТИСЯ З ПОТОПОМ?

Сподіваюсь, справжні чоловіки вже відвідали Храм протилежної статі й ознайомилися з перспективами жіночого плачу. А несправжнім і нецікавим, якій й кроху не ступлять туди, де «стороннім заборонено!», все ж пораджу теж прочитати «Не золото, а блиштий».

Прочитали? Тоді ходімо далі, оскільки кожному з нас рано чи пізно доводиться опинятись у ситуації, коли жінка невтримно плаче. У ставленні до жіночого плачу чоловіки досить чітко поділяються на дві групи. Представники першої, наразившись на жіночий потоп, миттю згадують легендарного Ноя і відчувають нестримне бажання наслідувати його приклад — сісти у ковчег (утрамвай, в автомобіль, в літак) і посуну-

ти кудись якнайдалі, хоч на гору Аарат. Чоловіки ж другої групи кожну жіночу слозинку сприймають як докір на власну адресу, відтак їх гризе постійне відчуття вини, що аж ніяк не зміцнює стосунків з жінкою.

Цілком розумію, що розгубитися в такій ситуації може кожний чоловік: кохана плаче! Але тепер, коли ви маєте певну інформацію про жіночий плач, час уже зрозуміти: слози — не тільки смертельна жіноча зброя, але й емоційна розрядка для жінки. Може, вона зовсім і не збирається вас убивати (принаймні цього разу), а просто в ній «поповзли» колготки, зламався ніготь або ось-ось настане той момент, котрий буває щомісяця. Не

ХРАМ ГОЙТОСИРА

А простатит — це різноманітні запалальні процеси в передміхуровій залозі, від яких страждає переважна більшість усіх чоловіків. Можна навіть сказати, що простатит — найпоширеніше чоловіче захворювання. Його появі сприяють застійні явища тазових органів. Тобто хвороба може бути обумовлена гіподінамією, вібрацією, яку викликають постійні поїздки в автомобілі; перерваними статевими актами з метою запобігання вагітності; штучним подовженням тривалості статевого акту завдяки вольовим зусиллям; хронічними запорами, хворобами прямої кишки, тривалим статевим утриманням тощо. Ці причини викликають застійний простатит. Процес ускладнюється, коли в залозу потрапляє інфекція — а потрапити вона може під час ангини, при зубному каріесі, та найчастіше інфекція проникає через

сечівник при гонореї та інших статевих інфекціях. Передміхурова залоза (простата) — важливий орган, який бере участь у статевому житті чоловіка. Різні порушення її діяльності можуть негативно позначитися на чоловічій сексуальності. Французи взагалі кажуть, що простата — залоза чоловічого настрою. І це насправді певною мірою відповідає дійсності — але тільки почасти! Існує думка, ніби простатит неминуче приведе до статевих порушення і що статеві порушення — наслідок простатиту. Але найчастіше такі думки хибні. Як свідчить статистика, лише 18 відсотків хворих на простатит втратили здатність до сексуальних контактів. Важко сказати, хто перший висловив думку, ніби простатит і статева слабкість — чи не синоніми. Але мені відомі численні випадки, коли так звана «гадана

імпотенція» виникала у чоловіків внаслідок неправильного (а часом і непотрібного) лікування. Натомість відомо, що чимало хворих з розгорнутою картиною хронічного простатиту без будь-яких проблем виконують свій подружжя обов'язок. Разом з тим у декого навіть найнезначніші початкові застійні явища в залозі порушують одну з трьох складових статевого циклу мужчин: бажання статової близькості (лібідо), напруження статевого органу (erekція) і тривалість статевого акту, що має завершуватися сім'явиверженням (екуляцією).

Варто пам'ятати, що статева слабкість найчастіше ґрунтуються на психічних факторах. Якщо чоловік боїться «осоромитися» або перевантажений якими-небудь проблемами, то про нормальну ерекцію годі й думати, поки не буде усунено

саме психічні проблеми. Хронічний простатит не винний. Фактами доведено, що сексуальні порушення є таким своєрідним феноменом, який не може бути наслідком лише однієї якоїсь хвороби чи навіть суми хвороб. Отож — простатит треба лікувати. Але наслідки цього захворювання драматизувати не слід.

треба одразу вважати, ніби це ви щось не те сказали, зробили або забули — причина її сліз може бути зовсім в іншому. Більше того — вона може плакати навіть тому, що відчула себе щасливо!

Тому не слід зразу накидатися на жінку із запитаннями, що ви такого зробили. Не переконуйте її, буцімто ні в чому не винні (я все одно не повірю). Краще просто підійти до неї і заспокоїти. Допоможіть їй відчути себе жаданою і коханою. Просушіть її слізи поцілунками й обійтіться міцніше. Скажіть їй, що не має у світі нічого важливішого, ніж її щастя. І терпеливо вгамуйте цей потоп. Шість хвилин в середньому — не так уже й багато, правда ж?

Але може статися, що причина її сліз — саме ви. Якщо самі цього не розумієте, то спробуйте з'ясувати, що ви зробили. Якщо ви справді «прокололися», захищайтесь, обіцяйте все

віправити, просіть у неї прощення і намагайтесь з'ясувати, чому вона плаче, чим викликані її слізи. Інакше ви ризикуєте наразитися на ситуацію, коли вона змушуватиме вас страждати будь-якої мілі, досить лише її пустити слізу.

Чим ризикує чоловік у подібній ситуації? Усім! Щонайменше — ви втратите кохання і з другої групи чоловіків миттєво перекинетесь до першої (добре, якщо встигнете зібрати валізу, бо більшість тікає в самих шкарпетках). Чи сподобається вам, коли жінка застосує-таки свої слізи як зброю? Коли плакатиме, щоб натиснути на вас?

Плакатиме, щоб приховати свої помилки? Щоб нічого не робити... Плакатиме, плакатиме, плакатиме...

На щастя, таких жінок не дуже багато. Але є. Як перебороти Плаксу? Один з найефективніших засобів — разреготатися її просто в залите слізами облич-

чя. Так, разреготатися! Наслідки такого вчинку будуть дуже різочими — від істерики до каструлі з борщем, яка летить у вашу голову. Але плакати вона припинить! Жінки такого типу неспроможні усвідомити, як ви можете реготати з неї в такому стані, відтак шок угамує потік сліз. Інший спосіб — плакати разом з нею. Не обов'язково це спрацює з першого разу, але якщо вона постійно не матиме можливості тиснути на вас, оскільки ви — такий же плаксій, як і вона, жінка може сховати свою зброю. Бо не спрацює. А ж плаче вона тільки тому, що спрацює!

Можна, звісно, бризнути на неї водою. У відповідь можна дістати ляпаса, але знаю щасливців, яким так удавалося відучити жінку від боротьби з використанням сліз.

Однак увага! Перш ніж застосувати такі екстраординарні засоби боротьби з

плачем, переконайтесь, що жінка справді використовує свої слізи тільки для того, щоб викручувати вам руки. Якщо її слізи ширі, якщо вона справді чимось засмучена, ваш регіт або склянка води в обличчя викличе в жінки думку, що ви просто нечула тварина. Що аж ніяк не сприятиме вашим стосункам. Та пам'ятайте: якщо ви поступитесь, якщо вона дістане змогу плакати за будь-якої нагоди (і без неї також), то можете збирати валізу. Або принаймні придайте плаща, оскільки щоразу, сказавши їй «ні», ви опинитесь під дощем сліз.

**ЛЕЛЬ—
метеоролог**

В'ЯЗКА

МАЛЮНКИ НА ПАРКАНІ

Відпочивали на курорті шахтар, академік і партійний працівник. Познайомилися з жінками.

Шахтар день залиявся, двадцять — кохався.
Академік двадцять днів залиявся і один день
кохався.

Партпрацівник день кохався, а двадцять днів
умовляв, щоби нікому не розповіла.

— Ви давали об'яву, що пропонуєте напрокат боксера-медаліста?

— Ми. Заходьте.

— Спасибі. А він у вас, сподіваюся, породистий?

— Ще б пак! Всі документи в порядку. Призер усіляких оглядів і змагань. Медалей — ціле намисто. На жаль, вимушенні віддавати напрокат. Що не кажіть, а кіло м'яса на день йому дай.

— Звісно, в наш час утримувати такого. Злий?

— Взагалі, не дуже, але вчасно не нагодуєш — готовий розірвати на шматки. А вам навіщо? Дачу стерегти?

— Звідки в мене дача? Адже я одиначка, без чоловіка живу. Одна радість. Ваш боксер потрібен мені, так би мовити, як мужчина. У мене — дівчинка, у вас — хлопчик. Планова в'язка. У нього як, поспід був?

— Авжеж, і не раз. Усі в батька.

— Отже, як належить: аліментного — вам, решту — мені.

— Навіщо ж? Усіх можете залишати собі. Нам лише гроші.

— І скільки ж ви хочете?

— Тисячу на добу. Годівля, зрозуміло, ваша.

— Тисяча... Чи не забагато?

Савелій ЦИПІН

— Такса така. Дорого — шукайте дешевше. Он їх на подвір'ї скільки вештається. А за такого молодця...

— Гаразд, я згодна.

— Тільки, будь ласка, гроші наперед.

— Оце вже ні. Зробить свою справу — тоді. Сьогодні забрати можна?

— Хоч зараз. Якщо вам не важко, зачекайте на вулиці. Я його зберу.

Клієнтка спускається вниз і прогулюється вулицею. Хвилин через десять із під'їзду виходить кремезень років під сорок, з валізкою.

— Ви чекаєте боксера?

— Я.

— Ходімте.

— Куди? Він що у вас, не вдома?

— Боксер — це я.

— Ви??

— Майстер спорту з боксу. На рингу я вже своє відмахав, залишився без професії, а жити ж якось треба. Ось я і...

— Гм... Оце сюрприз. Знаєте, я якось не чекала. І це в моєму віці. Гадала, вже все, «отцвели уж давно хризантемы в саду». Гм... Ну, гаразд. Пішли.

— Одразу до вас?

— Спочатку на ринок. По м'ясо.

— Василю, ти обіцяв на мені одружитися.
— Мало що я на тобі обіцяв.

Юнак допоміг дівчині вийти з автобуса.
— Ви такий люб'язний, — сказала вона.—
Можу вам якось віддячити?
Той запропонував зайти у під'їзд. Та зробивши своє, пожалував:
— Якби я знат, що ви дівчина, я б не поспішав.
— О, якби я знатала, що ви не поспішаєте, я б і колготки зняла!

Жінка прочиняє двері до лікарня:
— Пробачте, у вас не залишилися мої плавки?
— Пташечко, це кабінет стоматолога, а не гінеколога.
— Ну то й що? Всі чоловіки однакові!

— Готовтесь стати батьком, — сказала сесретарка спочатку директору, а потім і його заступнику. Керівники й вирішили на час вагітності відправити спільну коханку в тривале відрядження. Згодом директор відправив заступника поцікавитися, як ідути справи. Той за кілька днів надіслав телеграму: «Народилася двійня. Моя дитина померла».

***
Зустрілися два приятелі.

— Вчора зустрів у трамваї твою дружину. Во-на мені такого анекдота розповіла, що я ледве з ліжка не впав!

Малюнки Юрія КОСОБУКІНА

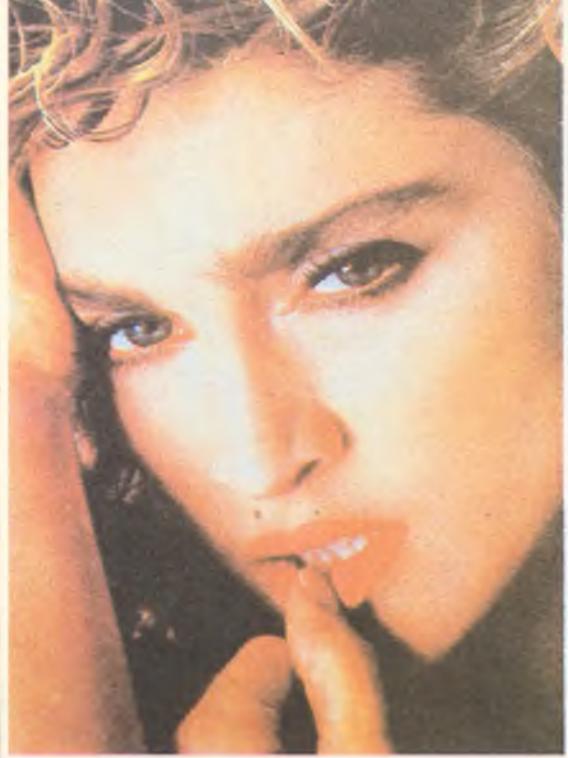
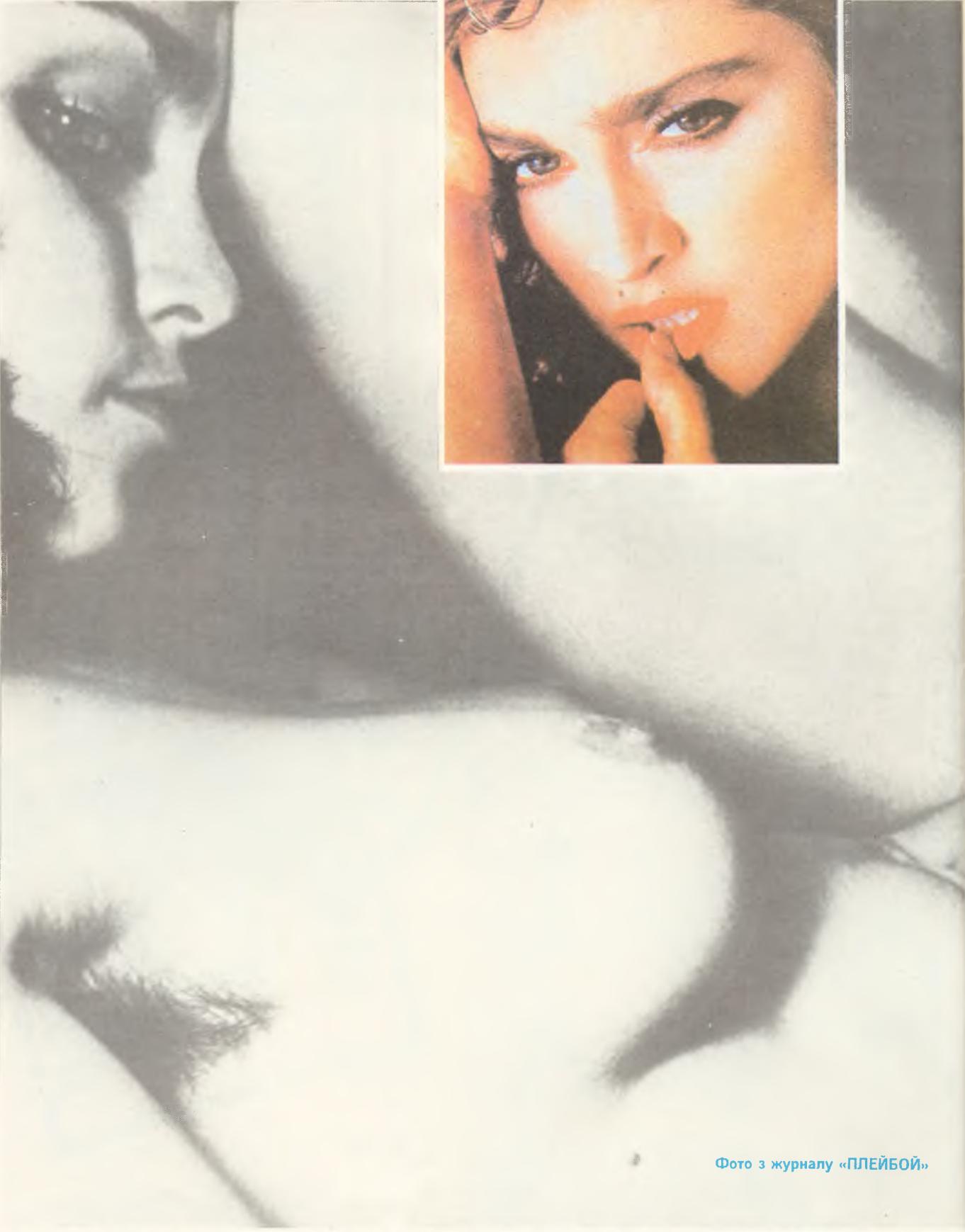
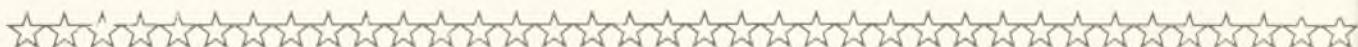

Фото з журналу «ПЛЕЙБОЙ»

ДЕЛЬ 38

ХТО І ЯК ЇСТЬ ЯБЛУКА?

Ви ще пам'ятаєте, як Єва з біблійної легенди пригостила Адама **не тим яблуком**?.. Із цього, власне, все й почалося. Минають тисячоліття, але те канонізоване яблучко від яблуньки недалеко падає. А де воно впало, там — перші зітхання під місяцем, зірвані з вуст поцілунки, палькі аж до полум'я обійми, відкриті прарабцями й прадідусямі пестощі й любоці, від яких Земля обертається швидше, аніж... яблуко в руках Єви. Втім, не яблуком єдиним живе сучасна людина. Меню інтимностей для двох значно розширене цивілізацією, винайдливістю хлопців та рішучістю дівчат. І коли двадцять років тому вокаліст легендарної групи «Лед Зеппелін»

Роберт Плант заспівав в одній «фруктовій» пісні: «Я хочу, щоб ти взяла мій лимон і вичавила до останньої краплинин», — ніхто про селекцію плодово-ягідних культур, на чомуного часу проколовся знаний Іван Володимирович Мічурін, і не подумав. Ale думки нас не цікавитимуть. До цікавості деяких читачів ми згрупуємо — молодіжне слово, чи не так? — окремі, але спільні за тематикою факти. За ними — прості й ежтетрадісні речі: «зірки» ласують яблуком, в одних випадках залишаючи, в інших — навіть не залишаючи недогризка. Словом, Єво, це на твою честь друкується оци невеличка лірична балада про справи амурні тих, чий прізвища у більшості з нас на слуху.

ГОЛОС НЕ РОЗДЯГАЄТЬСЯ!

Мерайя КЕРІ — «платиновий голос Америки», як називає цю 23-річну співачку світова музична преса після видання на фірмі «Коламбія» двох багатомільйонних за тиражами альбомів — «Мерайя Кері» (1990) та «Почуття» (1991). Природа обдарувала її не тільки фантастичним голосом на п'ять октав, але й витонченою вродою: 176 см, кароока, русява, струнка, довгонога, сексуальна. Словом — чудова комбінація вартістю в мільйони доларів.

Вона народилась і виросла в розлученому подружжі, а нині мешкає з матір'ю Патрісією — до речі, співачкою «Нью-Йоркер-опера». І байдуже, яку пісню Мерайя бере до свого репертуару, — всі вони стають хітами. Як наслідок — вона волонтерка двох премій «Греммі» (музичний відповідник премії «Оскар» у кінематографі), має мільйони доларів на банківсь-

кому рахунку та силу-сильну жертву у подружньому житті. Втім, власне серце, наче оте знамените райське яблучко, Мерайя ще п'ять років тому подарувала Томмі Моттолу. Як це сталося?..

Молода дівчина працювала кельнеркою в одному з нью-йоркських барів, до якого заїхав пропустити скляночку сухого продюсер корпорації «Сі-Бі-Ес». Вони розговорилися. З'ясувалося, що Мерайя трохи співас і мас кілька номерів на демонстраційній касеті. Томмі Моттол узяв касету послухати — хіба ж можна відмовити такій вродливій дівчинці? Дорогою, вже в машині, він поставив касету на магнітофон — хоча до того часу ніколи дилетантів не слухав... Почуте вразило Томмі ще більше, ніж краса дівчини.

Ніколи ще продюсер «Сі-Бі-Ес» не ганяв так свого автомобіля! Коли він вско-

НОЧВИ

Кореспонденти незалежної агенції НОЧВИ (НОВИНИ ЧИ ВІГАДКИ) цілком ексклюзивно повідомляють!..

ХОЧУ ДО ЕСКІМОСІВ!

Англійські вчені, вивчивши чи не всі світові мови, дійшли висновку і одностайно заявили: що найвічливішою мовою владіють ескімоси, які живуть у Гренландії. В їхній мові немає не тільки жодної лайки, але відсутні взагалі будь-які слова, котрими можна образити людину. Тепер жінки, які скаржаться на брутальність сучасних чоловіків, знатимуть, де на них чекають ніжні розмови!

СКІЛЬКИ КОШТУЄ СЕКС?

Йдеться, звісно, не про тарифи «нічних метеликів», а про цілком законне подружнє життя. Натомість маємо конкретній офіційні розцінки, які встановив суд французького містечка Сент. Так-так, саме суд змушений був дати відповідь про вартість статевого контакту в подружньому житті. Сталося так, що місцевий лікар неправильно застосував лікувальний препарат для виправлення вад геніталій одного із своїх пацієнтів. Внаслідок помилки ескулапа подружня пара втратила на два з половиною місяці можливість кохатися — відтак і подала позов до суду. Застосувавши дані статистики, які свідчать, що середня французька пара

кохаеться раз на тиждень, суд ухвалив: невдаха-лікар має сплатити подружжю 3300 франків компенсації. Тобто по 300 франків за кожну втрачену подружжям можливість зайнятися сексом. Залишається тепер тільки скористатися офіційним валютним курсом на Україні, щоб визначити: що дорожче — наймати повію чи одружуватися?

МЕНШУ З ДВОХ БІД
образ 28-річний житель міста Х'юстон (штат Техас), засуджений за згвалтування тринадцятирічної дівчини. З двох можливих за вироком суду покарань — кастрація чи 99-річне ув'язнення — згвалтівник вибрав перше. Тут же знайшлися критики такого рішення суду, оскільки злочинець, на їхню думку, з двох бід вибрав меншу. Вони аргументували свою позицію тим, що кастрація ще не гарантує втрату здатності до ерекції, відтак згвалтівник може знову вчинити такий же злочин. Утім, «дамоклів меч» 99-річного ув'язнення висітиме над злочинцем протягом десятирічного випробового строку.

ВЕНЕРІЧНІ ПРИСТРАСТИ
вирували, виявляється, і в творчості популярного колись ВІА «Пісніри». Ще не втрачена можливість пошукати в батьківському архіві платівку, де записано пісню «Вологода», і послухати грандіозний хіт

чив до бару і побачив, що Мерайя продовжує обслуговувати клієнтів, а не втекла до якоїсь іншої звукозаписуючої корпорації, він зітхнув полегшено. Щастя пливло в його руки, тримаючи у своїх тацю із спиртними напоями. Водночас купідон стрелив з лука, Томмі Моттол похитнувся і... закохався в усе, що стосувалося Мерайі: в її вроду, голос, витонченність, шарм... В усе!

І не помилився. Коли торік журнал «Плейбой» запропонував молодій американській співачці два мільйони доларів за знімки в костюмі Єви і з яблучком у руці, Мерайя Кері відхилила пропозицію: подібної реклами вона не потребує. Та й узагалі — збиралася пошилюбити в той час Томмі Моттола, бо тільки йому може продемонструвати ще щось цікаве, крім демокасети. Що саме?.. Таж яблуко, звісно!

МАДОННА ОГОЛЮЄТЬСЯ

Десять років тому Мадонна-Луїза-Вероніка Чікконе (1961) фотографувалася для журналу «Плейбой». За цей час відбулися деякі зміни — відтак мега-«зірка» американської популярної музики вирішила освіжити пам'ять постійних передплатників журналу і прихильників еротичної фотографії, продемонструвавши, що має що носити навіть у тому випадку, коли нічого на себе не надягає.

Так спалахнув черговий скандал, у головній ролі якого знову опинилася та самаекс-бестія італійського походження з Детройта. Цього разу вона шокувала читачів німецького часопису «Штерн». На обкладинці одного з торішніх номерів з'явилася повністю оголена МАДОННА, але в такому собі кінохарактері «а ля Бріджітт Бардо». Більше того, на деяких знімках співачка рішуче сидить на колінах американської моделі Наомі Кембелл.

Зйомки відбулися в Майамі й уреальніли найпотаємніші еротичні фантазії численних шанувальників вокальних чеснот співачки. Що констатують фахівці? Заняття шейпінгом пішли Мадонні на користь: вона має прекрасне, гарно збите тіло, на деяких фотках — просто божество

венна. Деякі чоловіки, які саме того дня блукали одним з пляжів Флоріди, на деякий час втратили здатність вимовити хоч слово, та згодом оговорились і розповіли найближчим приятелям таке!.. Ох, чом ми там не блукали?..

Кілька місяців тому в котрійсь з українських газет я прочитав заяву однієї з наших доморощених попелюшок, мовляв, «мені Мадонна не конкурентка». Але за чванкуватим лементом української зоряної порошинки я так і не зрозумів: чи вона ще співає, чи вже вважає, що можна відтепер тільки пlesкати язиком?..

Утім, як виявляється, в музичній індустрії замало мати голос — гарне тіло теж не зашкодить. Що й довела, зокрема, популярна співачка Лайза Стенсфілд, чий голос тепер кожний з бажаючих може самостійно видобути з її тіла: адже останній сингл-диск Лайзи запакований в обкладинку, яка демонструє красиве тіло авторки, котра потопас в квітах. Дихає в спину Мадонні й інша італійська конкурентка — Дебора Бландо, яка мешкає в Бразілії, але атакує Америку власним дебютним альбомом «Інша історія» та... чудовими еротичними знімками.

ДЕ ЗАКІНЧУЄТЬСЯ ДЕКОЛЬТЕ?

Порівняти двох славних «зірок» світової популярної музики, одягнених в однаковіекс-костюми та хореографічно оздоблених провокаційними танцями «піпшоу», ми мали змогу кілька місяців тому. МАДОННА, про яку ми вже загадували, та австралійка «американського розливу» Кайлі МІНОУГ (1968) з'явилися на телевізорі майже водночас. Дивлячись на першу — тамуєш подих. Друга ж викликала переважно позіхання і бажання відійти до сну. Це попри те, що сценічні костюми Кайлі робив шалено популярний проектант моди Джон Галліано, а весь (не надто обтяжливий) гардероб вилився ви-

конавиці у 15 тисяч фунтів стерлінгів.

Роздекольтована ззаду і спереду американська Мадонна викликає напруження чоловічого ества у мільйонів фанів планети. Натомість її конкурентка з Австралії чомусь не справляє подібного ефекту, хоча віднедавна вдягається в атласні ліфчики, демонструє іншу спідню білизну, яку раніше бачили тільки завісідники «екс-шопів», і навіть демонструє голі сідниці. А ефекту — немає.

Чому, запитаєте, такі нищівні рецензії на еротичні шоу Кайлі Міноуг — адже дівчина мила? А річ у тім, що в Мадонні еротика від Бога, тоді як у красуні з кра-

їни кенгуру еротика... від Мадонни. Тож і відзначає англійська преса, рецензуючи недавні концерти Кайлі на островах: забагато Мадонни в іміджі австралійської співачки. А це глядачами в залі сприймається, як тампекс у недільному пудингу. Міміка, сценографія, провокаційні жести, драматургія виступу,— все «косить» під ту(!) дівчину, яка навіть у костюмі Єви залишається цнотливицею. Нічого не вдієш — навіть стриптиз, продемонстрований на одному з лондонських концертів, не зміг збити оскомини, яку викликають «піп-шоу» Кайлі Міноуг.

Батьки, які відвідували ті концерти, пережили шок. Підлітки ж були в захваті. Колишній партнер молодої артистки за

телесеріалом «Сусіди», яким дебютувала в кінематографі Кайлі Міноуг, відомий американський виконавець Джейсон Довнован теж відвідав один з лондонських концертів, але... змушеній був приkleїти бороду та насунути капелюх на самісінкі очі. Певне, для того, аби не згоріти з сорому на місці. Подейкоють, що Кайлі сьогодні вже остаточно позбулася комплексів і позувала гола не тільки своєму приятелеві, лідеру групи «Інексес» Майклу Хатченсу (*«То він показав мені, чим я мушу стати, аби не залишатися ма-ріонеткою»*), але і якісь австралійські фотоагенції. Що ж, незабаром подивимось, хто кого перекусить на сторінках «Плейбоя».

А ЙОГО КОХАНКА — ЧЕРВОНА

Коханка відомого англійського композитора, гітариста і співака Кріса Рі (1951) — червона. Вона — не з молодих, місцями навіть заяложена. Її звуть, як відомо музичним оглядачам, «Фендер». Під час торішнього турне «Нейкед Тру» (*«Гола правда»*), яке передувало виходу в світ чотирнадцятого альбому майстра «Ауберг» (1991), вона навіть демонструвала стриптиз. Але не соло, а в парі з Крісом.

Кріс Рі познайомився зі своєю обраницею ще 1983 року. Як зізнався в інтерв'ю англійському журналу *«Мюзіш»* 41-річний гітарист і співак, якого тривалий час називали «англійським Брюсом Спрінгстіном»: «Багатьма шлягерами я завдячує саме їй. Вона — фулюблена гітара «Фендер» — є моїм талісманом у житті».

На сцену Кріс Рі завжди виходить у зім'яних штанях і в картатій сорочці. У міському натові нікому й на думку не спало б, що то — зірка світової популярної музики, чиї альбоми — навіть дебютний *«Хоч би що подіялося з Бенні Сантіні»* (1978) — стають в Європі «золотими» платівками. На перший погляд може здатися, то — якийсь комівояжер, котрий з рідного Мідлсбурга мандрує у справах автостопом. Та послухайте лишень, як і що він грає на своїй червоній гітарі!

До речі — ще одна деталь з особистого життя довершеного гітариста. Навколо світня траса *«Голої правди»* стала першим туром, в якому Кріса Рі не супроводжували його дружина Джоан та дві доньки: Джулія та Джозефіна (останній присвячено одноіменний суперхіт артиста, пам'ятає?). А от інший надпопулярний шлягер Кріса Рі — *«Жінка в червоному»*

середини 70-х років:
 «Письма лично на почту ношу,
 Словно я роман с продолжением пишу.
 Знаю точно, где мой адресат:
 В доме, где резной палисад...»
 Цей шлягер написав для *«Піснярів»* поет Михайло Матусовський.
 «Где ты, моя темноглазая, где?
 В Вологде!»
 А трохи згодом:
 «Вижу алые кисти рябин,
 Вижу, вижу дом ее номер один...»
 За словами колишнього барабанщика *«Піснярів»* Олександра Демешка, на той час у Вологді існував один-єдиний будинок № 1, де «резной палисад», і називався він *«Обласний шкірно-венеричний диспансер № 1»*. Нині навряд чи можна встановити, хто вона, та «моя темноглазая». Та зрозуміло одне — вміли жартувати радянські поети, і ніякий застій їм не заважав!

Дідусь РУ

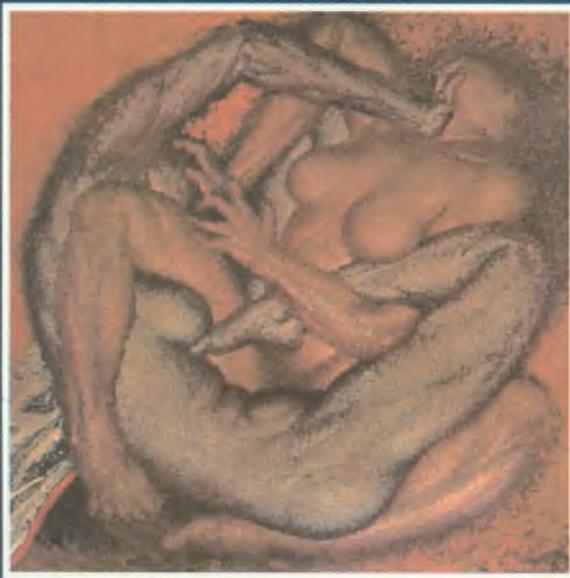
Фото Ігоря МАКСИМОВА

АУКЦІОН

Володимир ПАНИЧ (Луганськ)

Імена учасників художників у рубріці «Аукціон»
наведені на стор. 17.

ХОЛОДОВАЧІ СПОРТИ, 1989 р. Олія, полотно. 70x70.

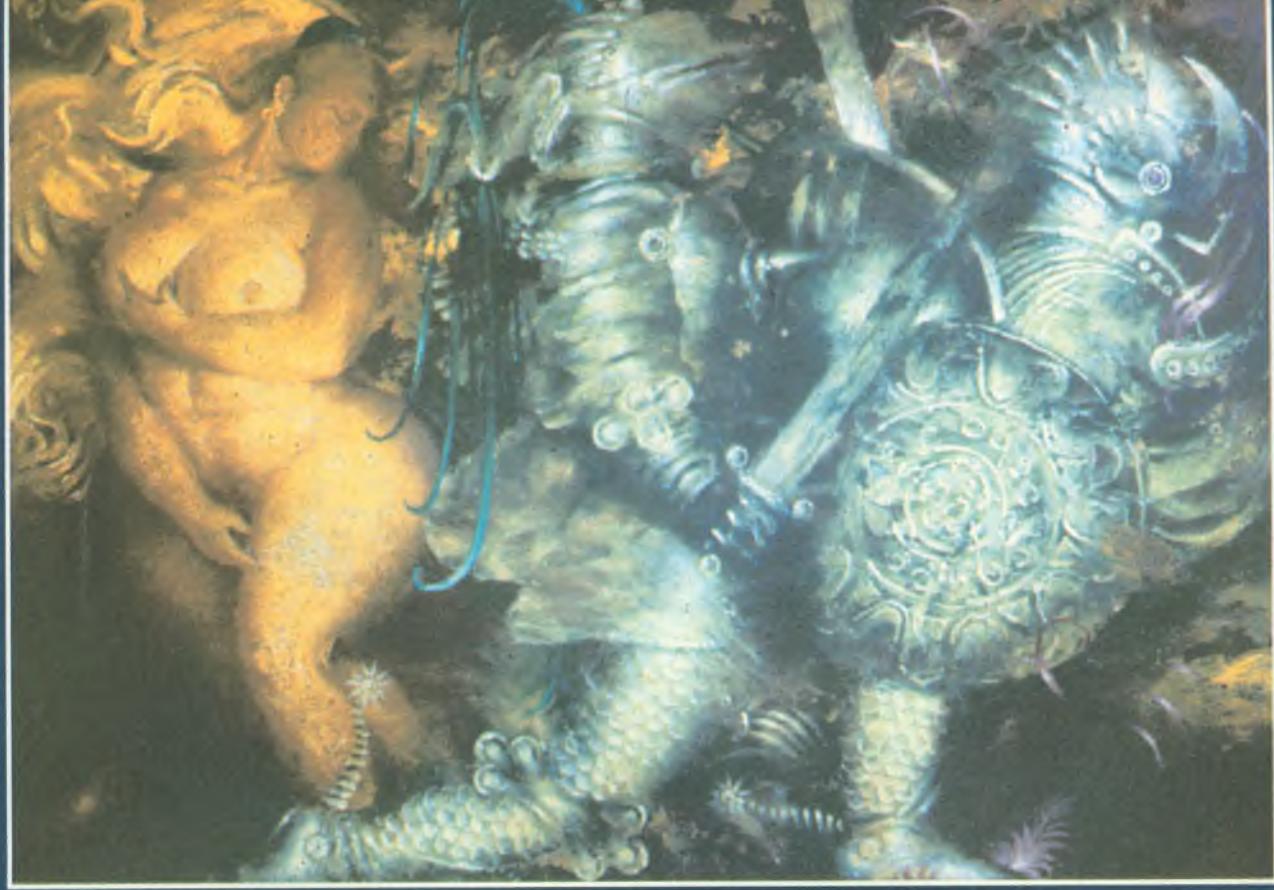

ГРУМД. 1992 р. Олія, полотно. 120x120.

КАССЕНЕ. 1992 р. Олія, полотно. 140x160.

TURPIN 1992 © Dots and Lines Ltd 1992

Dots and Lines Ltd 1992 © Dots and Lines Ltd 1992

"НО Я ДОЛЖЕН ЖЕНИТЬСЯ..." (КОХАННЯ В ЖИТІ ШЕВЧЕНКА)*

Романічна біографія Шевченка різко поділяється на дві частини: демаркаційну лінію поміж ними кладуть десять років заслання. Всупереч твердженню сучасного дослідника, що «не був ніколи і бути не міг» Шевченко «митцем легкого філіtru», сучасники Шевченка й близькі до нього люди свідчать: «Ш. любив жіноче товариство і захоплювався, але не надовго» (Афанасьев-Чужбинський). До свідченъ сучасників можна і треба ставитися критично, але ж і факти не підсилюють слова цитованого дослідника. Оксана, Дуня Гашковська, чи Гусиковська, Маня, Феодосія Григорівна Кошиць — це в кожному разі не повна «статистика», не повний «донжуанський спісок» Шевченка; повного списку й не зберегла історія, скороминучих захоплень і навіть зв'язків будь-ло в поета чимало... Говоримо тільки про романічні захоплення і зв'язки, про епизоди, коли поет, мовлячи чийось влучним висловом, «голубом туркотів», не говоримо про «куплене кохання», що теж мало своє місце в поетовому житті, хоч і прибльшше Дорошевич, кажучи: «відомі його бурхливі пригоди з випадковими, на гроші ласими жінками, відомі й прикрі наслідки цього в його надірваному організмі, що врешті прискорили трагічний кінець». Жодним способом Венера не прискорила трагічний кінець Шевченкового життя. Да речі, й тому стилеві, як ставися Шевченко до «купленого кохання», не відповідає класифікація його жриць — «на гроші ласими жінками»...

У майстерні «великого Карла», навчаючись мистецтва, призиваючись Шевченко й до художнього божества як своєрідного вияву надлюдства, але цей вплив не вбив у молодому поетові «вміння кохати жінку, вклонятися її красі». І тут він був благати обдарований, серця горнулися до нього, і не знав поет неподіленого кохання. Епізод з Оксаною, геніально стилізований уперше у відомому вірші, що дало привід до низки не таких щасливих біографічних стилізацій, власне, не варто вважати за «перше кохання» — покликування, наприклад, кохання в ранньому дитинстві великих поетів Данте, Байрона, Гюго чічого тут не доводять... Це не означає, що нещаслива доля Оксаночки:

Помандрувала
Ота Оксаночка в поход
За москаліями та й пропала...

не забила в поетовому серці свого гострого цвяхі, не поклала своєї плями на всеньке життя... У цьому епізоді мав вагу соціальний момент, що й далі в різних варіаціях отруював поетове кохання.

Мало знаємо про епізод з «мілою чернобривою» Дунею Гашковською, чи Гусиковською. У Вільні чи Варшаві — не зовсім з'ясовано. Полька, швачка, мала незалежні погляди, кохання до неї вперше проявило в юнакові думки, що й кріпаки, мовляв, такі ж люди, як вільні... Кохання урвалося, бо наближилася польське повстання, і кріпака Шевченка пан забрав з собою до Петербурга. І більше ніж за 25 років на засланні поет бачив усі сні кохану «мілу чернобриву» Дуню...

Після Дуни знаємо сироту Маню; її кохав Сошенко, що в нього тоді жив Шевченко. Маня віддала серце поетові, приятелі посварилися, і Сошенко вигнав Шевченка зі своєї хати, та тим собі не допоміг. Маня й дали ходила до Шевченка. «Роман мав погані наслідки» для неї (Кониський, стор. 124). Скільки подібних епізодів було в Шевченковому житті, не знаємо, знаємо тільки, що жодне отаке скороминуче захоплення не перейшло в серйозну прихильність. Уперше можливість цього відчувається тільки в романі з князівною В. М. Рєпніною. Та, власне, в цьому романі не було роману. У відомому листі до Ейнара писала князівна: «Я дуже прихильна до нього і, не заперечую, коли б бачила, що він кохає, може, відповіла б йому пристрастю, але я жодної хвилини

не могла помилитися щодо цього». Чому ж, незважаючи на безперечне «споріднення» їх душевних складів та спільність думок, Шевченко спромігся тільки на «братню приязнь»?.. Не можемо погодитися, що між князівною і Шевченком став образ Оксаночки: «Ще свіжими були пелюстки розчавленої квітки, його весняного ряstu». (Зайцев, стор. 19). і думаємо, що почуття Шевченка не обмежувалися «братньою приязнь», що він свідомо, зусиллям волі вбив у собі пристрастю... Не сентиментально-найвін загадки минулого («пепельності розчавленої квітки»), а жорсткі, непереможні життєві протистояння вилилися в справжнього роману. За п'ять років перед тим кріпак, не міг Шевченко через кохання стати душевласником... Але таке формулювання, дарма що й підкresлює основну причину — соціальну безодину, справи не вичерпує. Князівна, згадуючи про недавнє Шевченкове кріпацтво, могла обурюватися. «Яка ганьба! Якби я мала якусь владу, я знаю, що б я зробила!» Могла, заспокоюючи його після грубої образи його походження, цілувати йому руки, обнімати, зважитися «ноги йому цілувати», але який би галас зчинився у вельможному домі ліберального пана-князя, коли б князівна привеселюдо виявила своє кохання з недавнім кріпаком...

Соціальні безодні засипати жодне кохання не сила. Тому поет не тільки не «зазнався», ба навіть мав мужність і силу так поводитися, що князівна «жодної хвилини не могла помилитися щодо цього» (цебо справжнього його почуття). Вона жадала кохання, щоб відповісти на нього пристрастю, а в нього була тільки... братня приязнь... Коли була в Шевченковому житті трагедія самотнього почуття, то епізод з кн. Рєпніною був її вершиною, бо тут поет найближче стояв до можливості зазнати серйозного людського почуття, вйти із самотності... Але через соціальні умови це йому не судилося...

Через два роки згодом уперше виявив Шевченко бажання знати тику пристань у шлюбі. Але батьки тієї дівчини, що відповіла на поетове почуття, вважали за нерівнівно для дочки свого копищного «погонича»... — і теж зв'яла в довічному дівоцтві дівчина, що, скорившись батькам, не вийшла заміж. Чи серйозне було Шевченкове почуття до Федосії Григорівни Кошиць, як і що пережив поет після того, коли відмовили йому батьки, на те не маємо досить надійного матеріалу. Але зазначаємо, що досі Шевченко і в скороминучих епізодах та любовних зв'язках і в серйозному почутті не знав нерозділеного кохання, та соціальна нерівність і заборони не дали йому одружитися... У жінці він уже шукав не тільки коханки, а й товаришки, спорідненої душі, однодумця... У першій можливості таку дружину мати він сам собі відмовив і навіки від людського ока заховав пережиту трагедію, у другій — дістав відмову від батьків коханої. Так зване «родинне щастя» Шевченкові не судилося, та поки що, мабуть, це не дуже й пригнічувало поета — він, повний сил і в ореолі поетичної слави, не міг казати й відчувати: Пліокліду — це не біда! Дарма, що «бурулацтво» вже починало підточувати його душевні та фізичні сили...

Катастрофа 1847 р. на десять років викидає Шевченка із світу живих, а до життя він повертається вже дуже покалічений, душевно й фізично надломаний... В останньому періоді Шевченкового життя вже не зустрічамо епізодів молодого, безтурботного донжуанства, іх заступає «чарівна родина м-те Гільде», а серія романів (Піунова, Долгополенкова, Полусмакова) — на 90 відсотків тільки бажання спекатися осоружного бурулацтва, тільки шукання тихої родинної пристані. Іноді навіть серйозно просто вдається до друзів поет з благанням: одружити! «Так или інакше, но я должен жениться, а то проклятая тоска сживет меня со света» (лист до Варф. Шевченка). В історії душі людської мало трагічних зойків

* Друкується скорочено за збірником: Українська Академія Наук. Записки історично-філологічного відділу, кн. XXI—XXII, 1928 р.

розочальної самотності. Страшно читати, як поет, до якого колись горнулися жіночі серця, який колись не здав любовної поразки, записує до свого щоденника про своє сватання: «она, вероятно, приняла меня за помешаного или просто п'яного. Как растолковать ей, что я ни то, ни другое, что я искренний, глубоко-сердечный друг ее?» і з розпачем розуміє: «сам я этого не сумую». Щасливими конкурентами колись непереможного в коханні поета з'явилися провізори, писарі ... Це врятувало поета від сумної перспективи — мати жінку Ксантипу, коли ще не гірше. Визнаємо це всупереч жалісним вболіванням біографів з приводу того, що «Пиунова не дорзвилась до понимання високої чести сделаться супругой великого поета Шевченко», і ще більше всупереч гнівним промовам нового інтерпретатора роману з Полусмаковою про «обмежених міщан», що неначебто не дали поетові «знайти заспокоєння в своїй трагічній ізольованості й самотності» (Дорошкевич, «Трагедія самотнього чуття», стор. 89)...

Не заперечуючи «примітивізм мислення, класову обмеженість і міщанські забобони» Олександри Кулішевої, гадаємо, що Дорошкевичеві не пощастило довести, буцімто вона «збільшувала негативні риси Лікериной вдаї», а тому, що помічати їй почала «лише після того, як Лікера стала за Шевченкову нареченою», не дивуємося в меншій мірі, навіть вважаємо за довід сердечної до Шевченка прихильності: звичайні хиби звичайної служниці могли не звертати на себе уваги, але не могли бути байдужими негативні риси Шевченкової нареченої!.. Але Кулішеву найкраще захищає в цій справі ... лист до М. Я. Макарова: «Вы вообразить себе не можете, до чего я была изумлена не тем, что он хочет жениться на горничной, а тем, что он избрал себе в подруги Лукерию! Что на это сказать, зная отчасти очень не- завидные качества, привившиеся к Лукерии, по- средством ли рабства, или от рождения так испорчена. Попавши так неожиданно в посредницы в таком важном деле и сознавая полную необходимость для светлых осенних дней Тараса Григорьевича в добре преданной подруге жизни, я, несмотря на все это, считала долгом высказать, чтобы после не упрекать себя в неискренности: и хорошее, и дурное поставила на вид: последнего было даже больше. Он говорил мне, что не преувеличива ли я. «Нет, я говорю Вам для того, чтобы после совести меня не упрекала, что я, любя вас, могла что-нибудь от вас скрыть. Я не обижусь, если вы не поверите моим словам; я ее мало знаю, и, пожалуйста, проверьте мои наблюдения, расспросите у тех, которые знают ее больше меня, достойна ли она вас?» — Он очень благодарил меня и, кажется, хорошо понял, что все это говорилось искренне (по крайнему пониманию человека и желая обьюдного счастья как одному, так и другому, хотя я за него больше боюсь, чем за нее). Как она холодно приняла его предложение, хотя через час все во дворе знали от нее об этом».

Коли все розказане в листі відповідає дійності, мусимо визнати, що делікатніше поставитися до ситуації не могла найкраща жінка ... І нічого більше, ні примітивного «мислення», ні «класової обмеженості та забобонів», у цьому листі не відчуваємо. Звичайно, Кулішева не могла «оцінити Шевченкових намірів інакше, як з погляду традиційного «міщанського щастя» ... Але в тому, мабуть, і було більше життєвої правди, ніж в інтерпретації шлюбних заходів поета, як «одчайдушного наміру скласти собі нове оточення, яке відповідало б його соціальній природі» (Дорошкевич).

«Я по плоти и духу сын и родной брат нашего бездольного народа», — з повним правом справедливо казав про себе поет, і щодо ідеології — вона не викликає жодних сумнівів, але ж культурно він одірався від «бездольного народа»: знаємо, що, побачившись після довгої розлуки з родичами, —

через три години не мав про що з ними говорити.

Культурні інтереси в'язали з оточенням, чужим, ба навіть ворожим його соціальній природі, і шлюб у тих умовах бессилий був повернуті до оточення, яке їй відповідало б ...

Шевченко, звичайно, оздоблював свій останній роман мрією вирвати кохану з кріпацтва, піднести її на високості справді людського життя ... Ale ... роман неминуче йшов до поразки, «ідеал» був у даній ситуації недосяжний. Може, й через «примітивізм мислення», а може, просто непомилним жіночим чуттям, Кулішева знала ... що там, де недосяжне «міщанське щастя», дуже можливе людське нещастя.

... Була й важливіша, внутрішня причина, що від неї самотність поета набирала рис трагічної приреченості, справді ставала трагічною: поет втратив коштину владу над жіночим серцем, і його кохання тільки лякало Піунову, а шлюбні заходи з наміром «скласти собі нове оточення, яке відповідало б його соціальній природі», викликали підозріле побоювання Харитини: «Выкупят да и закрепостят на всю жизнь. Бог с ними! — та близькі до них сумніви Лікери: «Чи достаточний він, чи буде сочинять, як поїде в деревню? Він і старий, і скрупий, здається, така нехотя йти!»

У перший половині життя (перед засланням) любовний шлях Шевченка освітлено донжуанівським умінням кохати жінку, вмінням «благати переможно», любовних поразок не знає поет ... Школа «великого Карла», впливи аналогічного характеру ... штовхають у бік легкодумних, скороминучих зв'язків та купленого кохання, але все зогріто запалом молодості, освітлено світлом геніальності. Не так ці впливи, як потреба мати в жінці не тільки коханку, а й товаришу та однодумця, заважають якомусь з епізодів перейти в довгий зв'язок, і Маня безуспішно вдається зі скарою на Шевченка до Академії Мистецтв. Перша можливість серйозного роману розбігається об соціальні суперечності: тут поет показує міцний гарп душі й характеру: молодість, віра в свої сили підтримують його. Забобони руйнують першу спробу одружитися ... Молодість, віра в свої сили й тут рятують від розpacу ... І тут — кінець кохання переможного ... Із заслання повертається людина зламана. Остобисце бурлацтво і бажання родини досягає такої міри, що навіть дім розпусті називає він не з гірким сміхом надсади, а з лагідним гумором «Чарівною родиною». Низка шлюбних заходів з уда- ваним (несвідомо, звичайно) коханням і без нього (хоча б епізод з Харитиною) свідчать про те, що поет втратив владу над жіночим серцем. І це, звичайно, й становить головну трагічну рису романів цієї доби, а не лукавство Піунової, темність Харитини, зіпсованість Лікери й «класові забобони» оточення: Важко й страшно читати подробиці цих романів: «Случайно встретил Пиунову, и у меня не хватило духу поклониться ей», або тупання ногами на Лікера з вимогою, щоб повернула всі подарунки: «Старых башмаков не оставил тебе» ... Тільки лицемірне фарисейство осудить поета, але ж як мало в цих епізодах його великої, повної любові душі!.. У першому періоді кохання натрапляло на перешкоди соціальні, але як кохання воно було завжди переважне, і це залишається його основним забарвленням, воно викликає тільки співчуття, ніколи — жалощів. В інші кольори забарвлено романів останнього періоду, тут уже маємо кохання безсиле, герой їх викликає жалощі, почуття не мириться з такою роллю великого Шевченка, і коли біографія його взагалі викликає велике обурення проти умов, у яких він verstav свій життєвий путь, то вона досягає вершини тут, бо саме в романах останнього періоду найголосніше промовляє безпорадний і непоправний душевний злам.

Петро ЧУБСЬКИЙ

КОХАННЯ НА ПАРНАСІ

Портрет Л. Попусмакової. 1860.
Папір, олівець.

Портрет А. Ускової. 1853—1854.
Папір, сепія.
Агата (Агафія) Омелянівна Ускова зрозуміла і всім серцем підтримала поета в засланні. Її чоловік, іраклій Олександрович Усков, комендант Новопетрівського укріпління, всупереч царській забороні надав змогу Шевченкові писати й малювати, листуватися, прагнув полегшити тягар муштры. В листах до Б. Залеського Шевченко писав: «Эта прекраснейшая женщина для меня есть истинная благодать божия. Это одно, единственное существо, с которым я увлекаюсь иногда даже до поэзии». «Я полюбил ее возвышенно, чисто, всем сердцем и всей благодарной моей душою. Не допускай, друге мой, и теми чего-либо порочного в непорочной любви моей». Хоча місцеві плітки порушили безпосередність цих зв'язків, вони підтримували дружні стосунки й на наступні роки.

Опале листя

Василь РОЗАНОВ

Кохання подібне до спраги. Воно є жадання душі тіла (тобто душі, проявом якої є тіло). Кохання завжди — до того, чого «особливо бракує мені», спрагому.

Кохання є мілість: воно *мліті*; і вбиває, коли не задоволене.

І тому кохання, насиочуючись, завжди *відроджує*. Кохання і є *відродження*.

Кохання є взаємне пожирання, поглинання. Кохання — це завжди обмін, — душі — тіла. Тому, коли *нічим* обмінюватися, кохання згасає. І воно завжди згасає з однієї причини: вичерпаності матеріалу для обміну, припинення обміну, ситості взаємної, подібності-тотожності колись закоханих і різних.

Ми народжуємося для кохання.

І насільки ми не виконали кохання, ми знемагаємо на світі. І насільки ми не виконали кохання, ми будемо покарані на тому світі.

Будь вірний людині, і Бог нічого тобі не поставить на карб за невірність.

Будь вірний у дружбі й вірний у коханні: решти заповідей можеш і не виконати.

Кохати — означає «не можу без тебе бути», «мені тяжко без тебе», «скрізь нудно, де не ти». Це зовнішній опис, але найточніший.

Кохання зовсім не вогонь (часто визначають), кохання — повітря. Без нього — нема дихання, а при ньому «дихається легко».

Оце і все.

Основа моєї прихильності — моральна. Хоча мені все подобалося в її тілі, у постаті, в тендітному коротенькому мізинчику (напрочуд гарні руки), в «одній» ямочці на щоках (після смерті першого чоловіка друга ямочка зникла), — це було те, що тільки не заважало розвинутись духовному коханню.

У християнському світі вже можлива тільки духовна лю-

бов, духовна прив'язаність. *Тіло як святыня* (*Старий Завіт*) справді вмерло, і тілесне кохання неможливе. Тілесне кохання лишилося тільки для вулиці і має вуличні форми. Я любив її, як гріх любить правдіність, і як криве любить пряме, і як інше — правду. От чому в любові моїй є якийсь дивний «поділ». Otto він і надав їй жагучості, ридання. Otto він і зробив її вічним жаданням, без ситості і вдоволення. Він виповнив її тугою, муковою і незвичайним щастям.

Запліднення дітей входить невимовним почуттям у батьків: «Ось я прикріпився до землі», «земля врідилася мені», «тепер мене із землі (планети) ніщо не засдіть», не згадуйте, не винищить.

Звідси обряд, пісні, квіти у всіх народів, у нас — вінчання; біла сукня, вінці на голови тих, що беруть шлюб.

Але це — глибше, це не обряд; обряд прийшов «зовсім потім» і показує не свою важливість, а *важливість того, до чого він прилучився*.

Звідси ж таки в давнину «учта відбувалася», коли молодих уже відводили до спочивальні (в Єрусалимі — до «хуппії»), і вони злягалися під час самої учти; в нас, росіян, до останнього часу виносили «на учту» і показували гостям зняту після злягання сорочку молодої з усіма знаками *їого* сили та її чистоти. Але це — не «перевірка»: хіба психологія учила така, щоб «розглядати підпис на борговій розписці». Відбувалася це спочатку з наївної і відкритої радості батьків, що крої вічно зливатись, два роди — *їого* рід і *її* рід — злилися в одну річку, зрослися в один стовбур Вічного Дерева; що «Дерево Життя» зробило своє і знесло ще яблуко. В Андрія Т. Болотова, в його «Записках», змальовується детально це винесення сорочки молодої. У Смоленській губернії торжество омоченої сорочки досі зберігається в благочестивому простолюді, в міщан по містах і всюди по селах.

Та все це — «додалося». В основі лежить почуття батьків, що ніби вдруге і *повнішою мірою* народжуються у світі. Зачинання дітей є для батьків їхнє власне друге народження. Тілько-но крові — прорвавши тканини — злились, як у батьків увіходить метафізичне знання, що від них відокремилася нитка, яка з'єдналась у вузол з ниткою, що вийшла з пуповини «когось іншого», «зовсім нового», «чужого оце нашому роду». Це близьке до того, як комаха-наїзник, опустивши яйцепровід, просвердлює шкіру лялечки і запускає в тіло лялечки яйце своє, з якого вилупиться «я» цього наїзника і буде живитися тілом цієї лялечки. Тільки там це — жорстоко й увічно, а тут це — благо, сповнене любові, для насолоди «яйцекладників» і для Вічного Життя. Звідси ж таки давні звичаї: що фінікіянки виходили на берег і віддавалися чужоземцям, що припливали, тобто «як тіло лялечки», але солідко «приймали яйце «наїзника», щоб віднести його собі в дім і там народити й вирости. Звідси ж таки майже всюди в давнину наявна існуюча «родинна простицтвія», яка насправді є зовсім не це гідке й грошове ремесло, але теж «прийняття до себе в дім яйця» як такої собі абсолютної світової цінності, що, по суті-бо, і є нею. Тому вона нікого не ображала, а ображала, навпаки, відмова чужоземця, подорожнього чи гостя дати яйце. «Як курка — побула добу в домі, але нічого не залишила». Це ображало, це відштовхувало, це розділяло, це вганяло людей тугу і сльози. Навпаки, «прийнявши яйце», раділи й геготіли, як курка, що знесла яйце. Адже курка чому кричить? Та тому, що вона «принесла користь світові»; більш «не чужа світові»; вона кричить: «світ — *мій*», а «я — світова», тобто світова річ, світова особа; я тепер «світова істота» — «в осередочках», а не «скраечку» (кінець світу).

Якщо курка відчуває, то насільки яскравіше і сильніше відчуває людина! Діти — не вірте батькам: вони приховують. Клятий смуток схилив чоло їхнє додолу. Але це — туга часу,

і вона мине.

Підведіть очі: сонце сходить.

Сонце життя...

Сонце усмішок...

(відкриття Розанова)

Шлюб — як замок і дужка: якщо бодай трохи не підходять, то можна тільки покинути. «Відімкнути не можна», «замкнути не можна», «зберегти майно не можна», тільки покинути (розділення шлюбу, розлучення).

Але росіяни страх як люблять зберігати майно замками, до яких дужка тільки притулена. «Злодій не злодгається і не займе». І тішаться.

ШВІДКОПЛІННЕ

Не кривідіть кохання... Не утискуйте, не женіть його, не підглядайте за ним. Не вводьте наклени на нього. Не пліткуйте про нього. Батьки, не кривідіть кохання своїх дітей. Суспільства, не кривідіть своїх членів. Панове, не кривідіть кохання своєї прислузи.

Начальство учбових закладів, не кривідіть кохання учнів і учениць.

Ах, яке коротке життя! Яке важке! Яке нудне! Одноманітне, осоружне.

«Други мої, коли це так,— а це, безперечно, так,— то не вже ви «в жорстокій руці спалите майже едину, в кожному разі головну і всьому живому даровану квітку — кохання? Я дивно. Як болісно. О, розтисніть, розімкніть руку, випустіть. Хай цвіте і духмяніє. Бережіть його. Цілуйте його. З покривалами (полотнищами) станьте біля кохання і затуліть його від осуду лихих. І не підозрюйте: «Воно буде коротке». Не обмовляйте: «Воно буде невірне». Нічого не думайте. «Як Господи залаштує». А ви бережіть і бережіть будь-яке «Є» кохання.

З російської переклада
Валентина МИТРОФАНОВА

Фото Сергія ЛЕВІНА

Індекс 74283

Український еротичний
журнал «Лель»
запрошує
до співробітництва
досвідчених
фотохудожників.

Сторінки «Леля»
завжди відкриті
для найсміливіших
пошуків і
експериментів
майстрів
фотонарису і
фотозамальовки, в
яких
розкривається
краса кохання,
поезія людського
тіла, високість
почуттів.

Редакція віддає
перевагу слайдам і
кольоровим фото,
але із задоволенням
роздгляне й цікаві
чорно-білі знімки.

Чекаємо
пропозицій за
адресою:

254119, Київ,
вул. Пархоменка,
38—44,
журнал «Лель».
Телефони:
211-02-89,
213-32-20.

